ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

2015

ΛΕΥΚΩΣΙΑ - ΚΥΠΡΟΣ

© ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, 2016

Διεύθυνση Λεωφ. Κέννεντυ 80
1076 Λευκωσία
Κύπρος
Ταχ. Διεύθυνση Ταχ. Κιβ. 25529
1395 Λευκωσία
Κύπρος
Τηλέφωνο +357 22714100
Διαδίκτυο http://www.centralbank.gov.cy

Επιμέλεια από την Υπηρεσία Εκδόσεων, Γενικές Διοικητικές Υπηρεσίες
Σχεδιασμός και Έκδοση διαδραστικού pdf: FBRH Consultants Ltd, http://www.fbrh.eu

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς εφόσον αναφέρεται η πηγή.

ISSN (Ηλεκτρονική μορφή) 1986-1036

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

2015

ΛΕΥΚΩΣΙΑ - ΚΥΠΡΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή Διοικητή 9

2. Διοίκηση και Οργάνωση της ΚΤΚ 12

2.1 Διοικητικό Συμβούλιο 12
2.2 Ανώτερη Διευθυντική Ομάδα 16
2.3 Διευθυντική και Οργανική Δομή 17

3. Οικονομικές Εξελίξεις 19

Εξωτερικές εξελίξεις 19
Εγχώριες εξελίξεις 20
Νομισματικές εξελίξεις 20
Επιτόκια 21
Πληθωρισμός 21
Εθνικοί λογαριασμοί 22
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) 23
Αγορά εργασίας, παραγωγικότητα και κόστος εργασίας 25
Δημόσια οικονομικά 25
Προβλέψεις 26

4. Εργασίες της Τράπεζας 27

4.1 Ρύθμιση και Εποπτεία του Τραπεζικού Τομέα 27
Εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο της τραπεζικής εποπτείας και λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων 27
Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων ("Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός") 28
Περιοριστικά μέτρα στις συναλλαγές των τραπεζικών ιδρυμάτων με τους πελάτες τους 28
Παρεμπόδιση και Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες 28

4.2 Εξυγίανση Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων 30

4.3 Χρηματοοικονομική Σταθερότητα 31
4.3.1 Μακρο-προληπτική επίβλεψη 31
Υποβολή ποσοτικών στοιχείων και χρηματοοικονομικών δεικτών για τον τραπεζικό τομέα της Κύπρου προς διεθνείς οργανισμούς 32
Κύριες αποφάσεις μακρο-προληπτικής πολιτικής 32
Δημοσίευση της Έκθεσης της ΚΤΚ για την χρηματοοικονομική σταθερότητα 33
Συμμετοχή σε επιτροπές και ομάδες εργασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της ΕΕ 33
Συμμετοχή σε διαβουλεύσεις με εκπροσώπους της Τρόικα 33
4.3.2 Διαχείριση Ταμείων Προστασίας Καταθετών και Επενδυτών Πελατών Τραπεζών 33
Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων 33
Ταμείο Αποζημίωσης Επενδυτών Πελατών Τραπεζών («ΤΑΕΠΤ») 34

4.4 Συστήματα Πληρωμών και Διακανονισμού Συναλλαγών 35
Συστήματα πληρωμών, εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών και μέσα πληρωμών στην Κύπρο 35
TARGET2-CY 36
Κυπριακό Γραφείο Συμψηφισμού (ΚΓΣ) 36
Μέσα πληρωμών 37
Άλλες Δραστηριότητες 37
TARGET2-Securities (T2S) 37
Επίβλεψη συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών 38

4.5 Τραπεζογραμμάτια και Κέρματα Ευρώ 38
Κύκλος του νομίσματος 38
Παραχαραγμένα τραπεζογραμμάτια και κίβδηλα κέρματα ευρώ που εντοπίστηκαν στην Κύπρο κατά το 2015 39
Εκδόσεις νομισματικών ειδών 39
• Συλλεκτικό σετ 39
• Συλλεκτικό κέρμα 39
• Αναμνηστικό κέρμα 40
Απόσυρση της κυπριακής λίρας 40

4.6 Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες 40
4.6.1 Διαχείριση αποθεμάτων και άλλες δραστηριότητες 40
Καθαρά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία 41
Συμμετοχή στη διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων της ΕΚΤ 41
Συμμετοχή στα προγράμματα του ΔΝΤ 41
4.6.2 Εφαρμογή νομισματικής πολιτικής 41
Προγράμματα αγοράς περιουσιακών στοιχείων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα 42
Συμμετοχή στο πρόγραμμα δανεισμού χρεογράφων 43

4.7 Έκτακτη Ενίσχυση σε Ρευστότητα 43

4.8 Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων 45
Επενδυτικές δραστηριότητες ΚΤΚ 45
Κίνδυνος αγοράς 45
• *Επιτοκιακός κίνδυνος* 45
• *Συναλλαγματικός κίνδυνος* 46
Πιστωτικός κίνδυνος 46
Κίνδυνος ρευστότητας 46
Εφαρμογή ενιαίας νομισματικής πολιτικής και έκτακτη ενίσχυση ρευστότητας 46

4.9 Οικονομική Έρευνα και Συναφείς Δραστηριότητες 47
Οικονομικό Δελτίο 47
Στήριξη Διοικητή και συμμετοχές σε επιτροπές και ομάδες εργασίας του ΕΣΚΤ και της ΕΕ 47
Άλλες ερευνητικές δραστηριότητες 48
Επισκέψεις ξένων εμπειρογνωμόνων και δημόσια επικοινωνία 49

4.10 Στατιστική 49
Νομισματικές και χρηματοπιστωτικές στατιστικές 49
Χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί 50
Στατιστικές τίτλων 50
Εξωτερικές στατιστικές 51
Γενικές στατιστικές 52
Στατιστικές εκδόσεις 52
Συνεργασία με άλλους στατιστικούς φορείς 52

4.11 Πληροφορική 52
Έργα ανάπτυξης, εφαρμογής και συντήρησης συστημάτων πληροφορικής 53
Υποδομή πληροφορικής 54
Ασφάλεια συστημάτων πληροφορικής 54

4.12 Ανθρώπινο Δυναμικό, Οργάνωση και Μεθόδοι 54
Ασφάλεια και υγεία 55
Εταιρική κοινωνική ευθύνη 55
Έργο αναδιοργάνωσης ΚΤΚ 55

4.13 Νομικά θέματα **56**
Ανακριτική Ομάδα για την Οικονομία 56
Διεθνής διαιτησία προς επίλυση επενδυτικών διαφορών 56
Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις 56
Υποθέσεις ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 56

4.14 Ασφάλεια και Εγκαταστάσεις **57**

5. Ελεγμένες Οικονομικές Καταστάσεις για το Έτος 2015 **58**

Ισολογισμός κατά την 31η Δεκεμβρίου 2015 59
Λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως για το έτος 2015 61
Σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων 62
Έκθεση ανεξάρτητων ελεγκτών προς το Συμβούλιο της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου 91

6. Παράρτημα: Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ **93**

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ

3.1	Δάνεια προς εγχώρια νοικοκυριά	20
3.2	Καταθέσεις από εγχώρια νοικοκυριά	20
3.3	Οικονομική δραστηριότητα σε βασικούς τομείς σε σταθερές τιμές 2005	23
3.4	Ισοζύγιο πληρωμών	24
3.5	Λογαριασμοί γενικής κυβέρνησης	26

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

3.1	ΑΕΠ σε επιλεγμένες χώρες	19
3.2	Πληθωρισμός σε επιλεγμένες χώρες	19
3.3	Επιλεγμένες ισοτιμίες έναντι του ευρώ	20
3.4	Επιτόκια νέων καταθέσεων σε ΝΧΙ σε ευρώ από κατοίκους στη ζώνη του ευρώ	21
3.5	Επιτόκια νέων δανείων των ΝΧΙ σε ευρώ προς κατοίκους της ζώνης του ευρώ	22
3.6	Πληθωρισμός στην Κύπρο	22
3.7	Ανεργία και απασχόληση	25
3.8	Ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό, παραγωγικότητα και μοναδιαίο εργατικό κόστος	25
3.9	Ακαθάριστο δημόσιο χρέος της γενικής κυβέρνησης	26
4.1	TARGET2-CY Διασυνοριακές πληρωμές 2011-2015	36
4.2	TARGET2-CY Εγχώριες πληρωμές 2011-2015	36
4.3	Εκκαθάριση επιταγών στο ΚΓΣ	36
4.4	Χρήση μέσων πληρωμής	37
4.5	Ετήσιος μέσος όρος μηνιαίων καταχωρίσεων στον προκαταρκτικό κατάλογο	37

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΕΑΤ	Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΜ	Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός
ΕΕΣ	Εταιρείες Ειδικού Σκοπού
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΜΕ	Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης
ΕνΔΤΚ	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή
ΕΣΕ	Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης
ΕΣΚΤ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
ΕΣΟΛ 2010	Ευρωπαϊκό Σύστημα Οικονομικών Λογαριασμών 2010
ΕΤΑΑ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης
ΕΤΕ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
Ευρωστάτ	Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΙΤΣ	Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών
ΚΑΚΜΑ	Κεντρικό Αποθετήριο και Κεντρικό Μητρώο Αξιών
ΚΑΠ	Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών
ΚΓΣ	Κυπριακό Γραφείο Συμψηφισμού
ΚΤΚ	Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
ΜΣΙ ΙΙ	Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών ΙΙ
ΝΧΙ	Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα
ΣΥΚ	Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας
ΣΧΑ	Στρατηγικά Χαρτοφυλάκια Αναφοράς
ΤΑΕΠΤ	Ταμείο Αποζημίωσης Επενδυτών Πελατών Τραπεζών
ΤΠΚ	Ταμείο Προστασίας Καταθέσεων
ΤΧΛ	Τριμηνιαίοι Χρηματοοικονομικοί Λογαριασμοί

ΑΓΓΛΙΚΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

BPM6	Εγχειρίδιο του Ισοζυγίου Πληρωμών και της Διεθνούς Επενδυτικής Θέσης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, έκτη έκδοση
CBPP	Πρόγραμμα αγοράς καλυμμένων ομολόγων
CSDB	Κεντρική Βάση Δεδομένων
ECOFIN	Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομικών της ΕΕ
ELA	Έκτακτη Ενίσχυση σε Ρευστότητα
Eurostat	Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
SEPA	Ενιαίος Χώρος Πληρωμών σε Ευρώ
TARGET2	Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων και Διακανονισμού σε Συνεχή Χρόνο

ΣΥΜΒΟΛΑ

€	Ευρώ
£	Κυπριακή λίρα

Χιλιάδες, εκατομμύρια και δισεκατομμύρια διαχωρίζονται με μια τελεία (.) και δεκαδικοί διαχωρίζονται με ένα κόμμα (,).
Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα συνολικά ποσά στους σχετικούς πίνακες μπορεί να μην συμποσούνται λόγω στρογγυλοποίησης.

Σημείωση: Τελευταία ημερομηνία ενημέρωσης των στατιστικών στοιχείων είναι η 31 Ιανουαρίου 2016.

1. Εισαγωγή Διοικητή

Κατά το 2015 καταγράφηκαν τα πρώτα ευδιάκριτα σημάδια ανατροπής της ύφεσης που ταλάνιζε την Κυπριακή οικονομία από τα τέλη του 2011 και της κρίσης που επιδεινώθηκε δραστικά κατά το 2013, όταν ο τραπεζικός τομέας και η οικονομία βρέθηκαν στα πρόθυρα κατάρρευσης. Η θετική πορεία που αναμενόταν από την περυσινή έκδοση της Ετήσιας Έκθεσης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) για την πορεία της οικονομίας κατά το 2015, έχει γενικά επαληθευτεί. Συγκεκριμένα, καταγράφηκε θετικός ρυθμός ανάπτυξης για πρώτη φορά από το δεύτερο τρίμηνο του 2011, ενώ η εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος, με την καθοριστική συμβολή της ΚΤΚ, προχώρησε σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται σοβαρά προβλήματα, όπως το μεγάλο ποσοστό ανεργίας και το ύψος των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) σε συνδυασμό με τα ψηλά επίπεδα ιδιωτικού δανεισμού. Κανένα όμως από τα πιο πάνω σοβαρά οικονομικά προβλήματα δεν μπορεί να λυθεί σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα χωρίς πρώτα να σχεδιαστούν και να τεθούν σε εφαρμογή τα κατάλληλα πλαίσια για αντιμετώπισή του. Είμαι πεπεισμένη πως τα πλαίσια αυτά για ουσιαστική ανατροπή και των δύο προαναφερθέντων προβλημάτων έχουν τεθεί μέσα στο 2015 με κάποια ήδη θετικά αποτελέσματα και ότι κατά το 2016 θα σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος που θα καταδείξει ότι βρισκόμαστε στη σωστή πορεία.

Ειδικότερα, κατά το 2015 καταγράφηκε άνοδος του ΑΕΠ κατά 1,6% σε σχέση με μείωση 2,5% το 2014 και σε αντίθεση με τους αρνητικούς ρυθμούς που καταγράφονταν συνεχώς από το δεύτερο τρίμηνο του 2011 μέχρι το τέταρτο τρίμηνο του 2014. Τη θετική πορεία του ΑΕΠ ακολούθησαν και πολλοί άλλοι επιμέρους δείκτες, οι οποίοι αναλύονται στη συνέχεια με λεπτομέρεια, όπως ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος, ο οποίος, με εξαίρεση κάποιες από τις περιόδους της κρίσης στην Ελλάδα, καταγράφει συνολικά αξιοσημείωτη άνοδο. Επίσης, οι μακροοικονομικές και κυρίως οι δημοσιονομικές ανισοσκέλειες έχουν εξισορροπηθεί σημαντικά, δημιουργώντας τις απαραίτητες συνθήκες για επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης σε επίπεδα που θα επιτρέψουν τόσο τη μείωση της ανεργίας όσο και του ύψους των ΜΕΔ. Παράλληλα, το τραπεζικό σύστημα, ύστερα από μια σειρά σαρωτικών αλλαγών και δραστικών μέτρων εξυγίανσης που περιλάμβαναν σημαντικότατες βελτιώσεις του κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου αλλά και την εκπόνηση πλαισίου για αντιμετώπιση των ΜΕΔ, είναι πλέον σε θέση να λειτουργεί πιο αποτελεσματικά έτσι ώστε σύντομα να μπορεί να χρηματοδοτήσει ουσιαστικά τις πηγές ανάπτυξης, χωρίς όμως τις στρεβλώσεις του παρελθόντος που οδήγησαν σε μη βιώσιμα ύψη δανεισμού.

Οι καταγραφείσες θετικές εξελίξεις έχουν ήδη εν μέρει αναγνωριστεί από τους οίκους αξιολόγησης, που προέβησαν σε διαδοχικές αναβαθμίσεις του αξιόχρεου της κυπριακής δημοκρατίας αλλά και από τις διεθνείς αγορές, στις οποίες έγινε με επιτυχία η πώληση της έκδοσης του δεκαετούς κυπριακού ομολόγου τον Οκτώβριο του 2015. Επίσης, η έξοδος της Κύπρου από το μνημόνιο τον Μάρτιο του 2016 επιβεβαιώνει την επιτυχία της μέχρι τώρα ακολουθούμενης πορείας.

Η προσπάθεια όμως δεν τελειώνει ασφαλώς εδώ. Χρειάζεται περαιτέρω σημαντική πρόοδος μέχρι την πλήρη αποκατάσταση της αξιοπιστίας της Κύπρου και την αναβάθμιση των ομολόγων της στην επενδυτική βαθμίδα των οίκων αξιολόγησης. Γι' αυτό και η πλήρης υλοποίηση του σχεδίου εξορθολογισμού, αναδιάρθρωσης και εξυγίανσης της οικονομίας πρέπει να παραμείνει ως ο υπ' αριθμόν ένας στόχος, χωρίς παλινδρομήσεις και καθυστερήσεις.

Θα ήθελα, ως Διοικητής της ΚΤΚ, να σταθώ ιδιαίτερα στις εξελίξεις που αφορούν στο τραπεζικό σύστημα της χώρας. Επ' αυτού, θα ήθελα να τονίσω ότι η ΚΤΚ κατά το 2015 εργάστηκε επίμονα προς την κατεύθυνση της υλοποίησης όλων εκείνων των προϋποθέσεων που είναι απαραίτητες έτσι ώστε ο τραπεζικός τομέας να αρχίσει πλέον να λειτουργεί σε συνθήκες πλήρους ομαλότητας, επανακτώντας το διαχρονικό του ρόλο στην πορεία ανάπτυξης της χώρας. Είχαμε, ως γνωστόν, να αντιμετωπίσουμε τεράστια συσσωρευμένα προβλήματα μέσω της προώθησης και εφαρμογής ποικίλων διαρθρωτικών αλλαγών και μέτρων. Ως αποτέλεσμα των μέτρων που λάβαμε, η συρρίκνωση των χορηγήσεων άρχισε για πρώτη φορά μετά από τρία χρόνια να ανατρέπεται. Συγκεκριμένα, τα νέα επιχειρηματικά δάνεια καταγράφουν αύξηση 0,9% το 2015 σε σύγκριση με μείωση 0,4% το 2014. Παράλληλα, ο αρνητικός ρυθμός μεταβολής των εγχώριων δανείων στα νοικοκυριά, παρά την υπό εξέλιξη απομόχλευση, κατέγραψε περαιτέρω επιβράδυνση το 2015 με προοπτικές σταθεροποίησης στο σύντομο μέλλον.

Η τόνωση του δανεισμού από τον τραπεζικό τομέα προς τα νοικοκυριά και κυρίως προς τις επιχειρήσεις και τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για ουσιαστική ανατροπή των συνεπειών που άφησε πίσω της η βαθιά οικονομική κρίση. Η ενίσχυση βέβαια του δανεισμού θα πρέπει να γίνεται στη βάση ορθολογιστικών προϋποθέσεων έτσι ώστε να είναι βιώσιμος και να μην οδηγεί σε επίπλαστα αποτελέσματα όπως συνέβαινε πολλές φορές στο παρελθόν. Υπό το πρίσμα αυτό, θεωρώ ότι η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ για ενθάρρυνση της μείωσης του ανώτατου καταθετικού επιτοκίου κατά μια ποσοστιαία μονάδα τον Φεβρουάριο του 2015 ήταν προς την ορθή κατεύθυνση και ενίσχυσε σημαντικά την προσπάθεια για ουσιαστική μείωση του κόστους χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας. Ως αποτέλεσμα αυτής της απόφασης, τα δανειστικά επιτόκια έτυχαν μιας αντίστοιχης μείωσης της τάξης των 100 περίπου μονάδων βάσης (δηλαδή 1%), η οποία οδήγησε σε μικρή, έστω, αύξηση στη ζήτηση νέων δανείων. Αν και γενικά η ζήτηση παρέμεινε υποτονική, εντούτοις εντός του 2016 αναμένουμε ότι τα πλεονεκτήματα των μέτρων αυτών θα αρχίσουν να καταγράφονται εντονότερα.

Κατά τη διάρκεια του 2015, σημαντική ήταν επίσης η πρόκληση για ορθή διαχείριση των διαφαινόμενων κινδύνων για το τραπεζικό μας σύστημα σε σχέση τόσο με τις εξελίξεις στην Ελλάδα, όσο και με την πλήρη κατάργηση των περιορισμών στην εξαγωγή κεφαλαίων, που ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2015, χωρίς οποιεσδήποτε δυσμενείς επιπτώσεις.

Όσον αφορά το ακανθώδες ζήτημα των ΜΕΔ, έχουμε συμβάλει στη διαμόρφωση ενός νέου πλαισίου το οποίο δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες και παρέχει υγιή κίνητρα σε δανειολήπτες και δανειστές ώστε να εξευρεθούν αμοιβαία επωφελείς λύσεις. Η συνεχής παρακολούθηση της υλοποίησης του νέου πλαισίου είναι βεβαίως απαραίτητη, ούτως ώστε να διορθωθούν τυχόν ελλείψεις ή αδυναμίες. Επί του παρόντος και ως αποτέλεσμα αυτών των ενεργειών, η ανοδική πορεία στα ΜΕΔ έχει αρχίσει να αντιστρέφεται μετά από 2 χρόνια αυξητικής τάσης, αντικατοπτρίζοντας τις προσπάθειες όλων των εμπλεκόμενων μερών. Ας σημειωθεί ότι με βάση τη διεθνή εμπειρία, το μέγεθος των ΜΕΔ κορυφώνεται μέχρι 2 χρόνια μετά από μια κρίση, ενώ ουσιαστική μείωση δύναται να παρατηρηθεί μόνο αφού περάσουν 3-5 χρόνια και, κυρίως, αφού υπάρξει οικονομική ανάκαμψη. Επομένως, η ενίσχυση του θετικού - αλλά ακόμα υποτονικού - ρυθ-

μού ανάπτυξης αποτελεί βασική προϋπόθεση, πέραν και πάνω από τα όποια ρυθμιστικά μέτρα λαμβάνονται, για την πλήρη εξάλειψη του προβλήματος αυτού.

Συνοψίζοντας, θα έλεγα ότι το 2015 αποτέλεσε το πρώτο μετά την κρίση έτος στο οποίο καταγράφηκαν, ουσιαστικά, τα πρώτα θετικά αποτελέσματα, τόσο σε σχέση με την οικονομία όσο και με το χρηματοπιστωτικό της σύστημα. Το 2016 αναμένεται ακόμα πιο ελπιδοφόρο με το ρυθμό ανάπτυξης να ανέρχεται στο 2,7%. Ωστόσο παραμένουν μεγάλες προκλήσεις ως προς την πλήρη ανατροπή των συνεπειών της κρίσης και την επάνοδο στη βιώσιμη ανάπτυξη. Δεν έχω καμία αμφιβολία όμως πως αν η ωριμότητα στη λήψη αποφάσεων συνεχιστεί με την ίδια ένταση και αν δεν επιστρέψουμε στις νοοτροπίες που μας οδήγησαν στα τεράστια οικονομικά προβλήματα, τότε σύντομα θα αποτελούμε επάξια ένα σημαντικό παράδειγμα επιτυχούς οικονομικής αναπροσαρμογής στη ζώνη του ευρώ. Το κυριότερο, θα μπορέσουμε να επιστρέψουμε σε ρυθμούς υγιούς ανάπτυξης προς όφελος των πολιτών της χώρας μας που τόσο δύσκολα δοκιμάστηκαν τα τελευταία χρόνια.

Χρυστάλλα Γιωρκάτζη
Διοικητής

2. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΤΚ

2.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Χρυστάλλα Γιωρκάτζη

Γιώργος Συρίχας

Χρυστάλλα Γιωρκάτζη

Διοικητής και Πρόεδρος από τις 11 Απριλίου 2014.

Γιώργος Συρίχας

Σπούδασε Οικονομικά στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και συνέχισε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο του Essex του Ηνωμένου Βασιλείου από όπου πήρε τους μεταπτυχιακούς τίτλους MA στην Οικονομική Ανάπτυξη και διδακτορικό στα Οικονομικά. Εργάστηκε ως λέκτορας των Οικονομικών στο Οικονομικό Τμήμα του Πανεπιστημίου του Essex. Εργάστηκε, επίσης, ως ειδικός επιστήμονας στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου Κύπρου και ήταν τακτικός συνεργάτης στην Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης.

Από το 2008 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2013, κατείχε τη θέση του Ανώτερου Διευθυντή του Τμήματος Οικονομικών Ερευνών, καθώς και άλλων τμημάτων στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ). Μέχρι τον Απρίλιο του 2012 συμμετείχε με τον Διοικητή στις συνεδρίες του Γενικού και Διοικητικού Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Συμμετείχε, επίσης, στις Επιτροπές Νομισματικής Πολιτικής και Επικεφαλής Ερευνών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, καθώς και της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι μέλος του Συμβουλίου του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) και της Εταιρείας Κυπριακών Οικονομικών Μελετών (ΕΚΟΜ). Έχει δημοσιεύσει διάφορα άρθρα και μελέτες σε επιστημονικά περιοδικά και έδωσε πληθώρα διαλέξεων στην Κύπρο και στο εξωτερικό σχετικά με την κυπριακή οικονομία, νομισματικά και συναλλαγματικά θέματα. Διορίστηκε ως Εκτελεστικός Διευθυντής, εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, τον Σεπτέμβριο του 2013.

Φίλιππος Μαννάρης

Ανδρέας Περσιάνης

Φίλιππος Μαννάρης

Αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο London School of Economics and Political Science (LSE) με BSc (First Class Honours) στις Αναλογιστικές Σπουδές. Είναι αδειούχος αναλογιστής, μέλος του Συνδέσμου Αναλογιστών Κύπρου και του Ηνωμένου Βασιλείου.

Ανήκει στο δυναμικό της Aon Hewitt από το 2003, όπου έχει το ρόλο του Διευθύνοντος Συμβούλου για την Κύπρο και του υπεύθυνου για τις αναλογιστικές και επενδυτικές υπηρεσίες του ομίλου για την Μέση Ανατολή. Είναι συνέταιρος στην ομάδα International Retirement & Investment της Aon Hewitt με εστίαση στην παροχή υπηρεσιών σε θεσμικούς πελάτες. Είναι ο κύριος σύμβουλος για αριθμό μεγάλων τοπικών και πολυεθνικών εταιρειών, καθώς και συνταξιοδοτικών ταμείων και Ταμείων Κοινωνικών Ασφαλίσεων στην Κύπρο, Ελλάδα, Αίγυπτο και Μέση Ανατολή. Διαθέτει συνολικά 15 χρόνια πείρα στην παροχή αναλογιστικών και επενδυτικών υπηρεσιών γενικής φύσης στη Νοτιανατολική Μεσόγειο και Μέση Ανατολή. Διορίστηκε ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, τον Οκτώβριο του 2013.

Ανδρέας Περσιάνης

Αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο Cambridge το 1986 με πτυχίο MA Honours στη Μηχανολογία. Κατόπιν αποφοίτησε από το Wharton Business School με MBA στα Χρηματοοικονομικά και την Επενδυτική Τραπεζική το 1989.

Από το 1989 μέχρι το 1994 διετέλεσε στέλεχος της εταιρείας Bain & Company στο Λονδίνο, δεύτερος μεγαλύτερος οίκος συμβούλων διαχείρισης (management consultants) παγκοσμίως, με έδρα τη Βοστώνη. Συμμετείχε σε έργα, στρατηγικούς σχεδιασμούς, συγχωνεύσεις και εξαγορές επιχειρήσεων, καθώς και επιχειρηματικούς ανασχεδιασμούς για μεγάλες εταιρείες που ανήκαν στον δείκτη τιμών μετοχών Financial Times Stock Exchange 100 (FTSE 100). Είναι ιδρυτής και Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας Centaur Financial Services Ltd από το 1994, μιας εταιρείας παροχής επενδυτικών υπηρεσιών αρχικά στο Ηνωμένο Βασίλειο και τώρα στην Κύπρο. Η εταιρεία διαχειρίζεται κεφάλαια για ιδιώτες και θεσμικούς επενδυτές. Διορίστηκε ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, τον Φεβρουάριο του 2014.

Μιχάλης Πολυδωρίδης

Φοίβος Βάκης

Μιχάλης Πολυδωρίδης

Είναι μέλος του Ινστιτούτου Εγκεκριμένων Λογιστών Αγγλίας και Ουαλίας (ICAEW), μέλος του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ), μέλος του Chartered Management Institute (CMI) και μέλος του Institute of Directors (IoD). Είναι Σύμβουλος στην εταιρεία Polydorides & Associates Consultants Ltd, που παρέχει συμβουλευτικές και διευθυντικές υπηρεσίες σε επιχειρήσεις, μη-εκτελεστικός Σύμβουλος της Interfund Investments Plc και διοικητικό μέλος άλλων ιδιωτικών εταιρειών. Από το 1970 μέχρι το 1987 διετέλεσε Συνέταιρος στον ελεγκτικό οίκο Σκώττης & Πολυδωρίδης και μετέπειτα Διευθύνων Συνέταιρος στους Peat Marwick Mitchell & Co. Το 1987, διορίστηκε Διευθύνων Σύμβουλος της ΚΕΟ Plc, θέση που υπηρέτησε μέχρι το 1996. Από το 1993 μέχρι το 1999 διετέλεσε Πρόεδρος του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Λεμεσού (ΕΒΕ Λεμεσού) και από τότε είναι Επίτιμος Πρόεδρος του Επιμελητηρίου. Διετέλεσε, επίσης, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ) από το 1993 μέχρι το 2002. Διορίστηκε ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, τον Ιούλιο του 2013.

Φοίβος Βάκης

Αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο London School of Economics and Political Science (LSE) με πτυχίο Bachelor of Science (BSc (Econ)) στην Οικονομετρία και τα Οικονομικά Μαθηματικά το 1984. Μεταξύ των ετών 1984 και 1987, έκανε πρακτική και εξεταστική στην εταιρεία Deloitte στο Λονδίνο και το 1988 απέκτησε τον επαγγελματικό τίτλο του Ορκωτού Λογιστή. Το επόμενο έτος, προήχθη στη διευθυντική ομάδα της εταιρείας.

Το 1989 εντάχθηκε στην εταιρεία Klynveld Peat Marwick Goerdeler (KPMG) στη Λευκωσία, ως διευθυντής στο Τμήμα Ελέγχου. Το 1990 εντάχθηκε στις εταιρείες Columbia Shipmanagement Ltd και Schoeller Holdings Ltd στη Λεμεσό και το 1992 διορίστηκε ως Οικονομικός Διευθυντής του ομίλου Columbia, θέση την οποία κατέχει μέχρι σήμερα. Είναι μέλος του Ινστιτούτου Εγκεκριμένων Λογιστών Αγγλίας και Ουαλίας (ICAEW) και του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ). Για σειρά ετών, διετέλεσε μέλος διαφόρων επιτροπών του ΣΕΛΚ, καθώς και του Κυπριακού Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου (ΚΝΕ). Από το 2008, υπηρετεί στο Διοικητικό Συμβούλιο της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (ΚΟΠ) και είναι μέλος της Ένωσης Ευρωπαϊκών Ποδοσφαιρικών Ομοσπονδιών (UEFA), υπηρετώντας από το 2009 στην επιτροπή Fair Play and Social Responsibility στην Ελβετία. Από το 2014 μέχρι πρόσφατα διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής Λιμένων Κύπρου (ΑΛΚ). Διορίστηκε ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, τον Νοέμβριο του 2015.

Ανδρέας Γιασεμίδης

Ανδρέας Γιασεμίδης

Αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο του Μάντσεστερ (The University of Manchester) το 1999, με πτυχίο Bachelor of Arts (BA (Econ)) στη Λογιστική, Χρηματοικονομικά και Οικονομικά. Είναι μέλος του Ινστιτούτου Εγκεκριμένων Λογιστών Αγγλίας και Ουαλίας (ICAEW) και του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου (ΣΕΛΚ). Είναι, επίσης, εγγεγραμμένος ελεγκτής στη Μάλτα, καθώς και ιδρυτικό μέλος και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Οργανισμού Επενδυτικών Ταμείων (CIFA). Διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ομίλου της Τράπεζας Κύπρου (2013 - 2014), Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Κύπρου στα Channel Islands (2013 - 2014) και Πρόεδρος του Κυπριακού Οργανισμού Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO) (2013 - 2014).

Από το 1999 έως το 2003 εργάστηκε στο τμήμα ελέγχου εταιρειών με χρηματοοικονομικές δραστηριότητες της εταιρείας PricewaterhouseCoopers (PwC) στη Λευκωσία. Από το 2003 έως το 2006 εργάστηκε στην Τράπεζα Κύπρου στην Αθήνα, στην Υπηρεσία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης και από το 2006 μέχρι το 2007 εργάστηκε στο Τμήμα Ελέγχου Χαρτοφυλακίου Δανείων των καταστημάτων της Τράπεζας Κύπρου στη Λευκωσία. Από το 2007 μέχρι το 2010, εργάστηκε στο Βουκουρέστι για την οργάνωση της λειτουργίας της Τράπεζας Κύπρου στη Ρουμανία, ενώ από το 2010 μέχρι το 2013 ήταν επικεφαλής του Τμήματος Θεματοφυλακής της Τράπεζας Κύπρου στη Λευκωσία. Από το 2013 μέχρι σήμερα είναι διευθυντής στην εταιρεία Treppides Fund Services και συνέταιρος στην εταιρεία K. Treppides & Co Ltd στη Λευκωσία. Διορίστηκε ως μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ, τον Νοέμβριο του 2015.

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ που αποχώρησαν μέσα στο έτος 2015:
Σταύρος Ζένιος – μέχρι 18 Μαρτίου 2015
Στέλιος Κοιλιάρης – μέχρι 11 Απριλίου 2015
Νίκος Κωνσταντίνου – μέχρι 18 Οκτωβρίου 2015

Νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ που διορίστηκαν μέσα στο έτος 2015:
Φοίβος Βάκης – από 17 Νοεμβρίου 2015
Ανδρέας Γιασεμίδης – από 17 Νοεμβρίου 2015

2.2 ΑΝΩΤΕΡΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Χρυστάλλα Γιωρκάτζη
Διοικητής

Κ. Παπαδόπουλος
Ανώτερος Διευθυντής

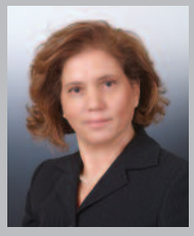

Φ. Φρανκ
Ανώτερη Διευθύντρια

Γ. Δημητρίου
Αναπληρωτής Ανώτερος Διευθυντής

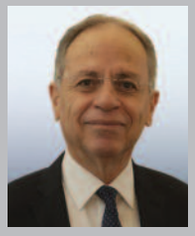

Κ. Σταύρου
Αναπληρωτής Ανώτερος Διευθυντής

2.3 ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΔΟΜΗ 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2015*

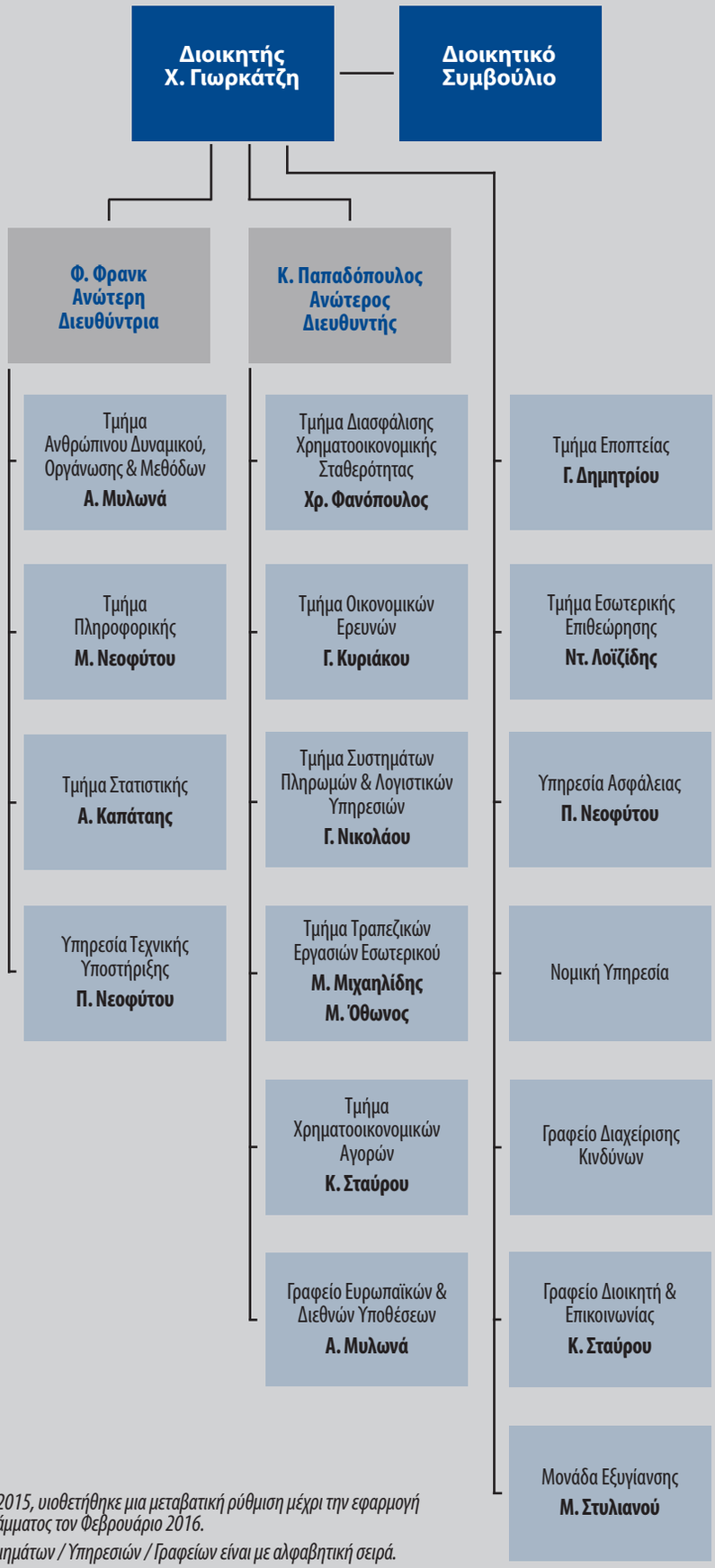

** Στις 24 Νοεμβρίου 2015, υιοθετήθηκε μια μεταβατική ρύθμιση μέχρι την εφαρμογή του νέου οργανογράμματος τον Φεβρουάριο 2016.*

Η παρουσίαση των Τμημάτων / Υπηρεσιών / Γραφείων είναι με αλφαβητική σειρά.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ - ΝΕΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ*

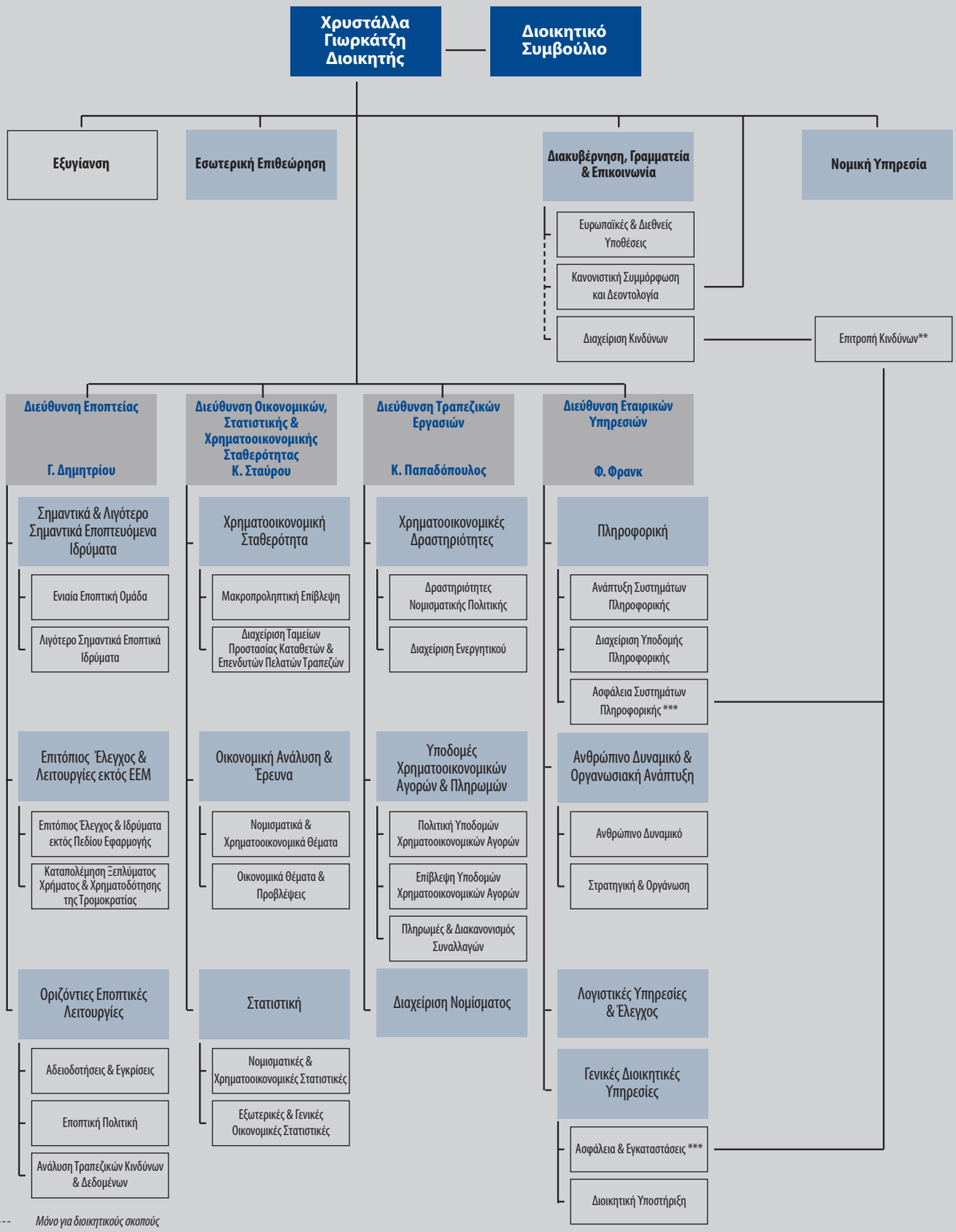

--- *Μόνο για διοικητικούς σκοπούς*

* *Το νέο οργανόγραμμα εγκρίθηκε τον Νοέμβριο 2015 για εφαρμογή τον Φεβρουάριο 2016.*

** *Επιτροπή Κινδύνων της Τράπεζας*

*** *Για θέματα που αφορούν όλη την Κεντρική Τράπεζα αναφέρεται απευθείας στην Επιτροπή Κινδύνων*

3. Οικονομικές Εξελίξεις

Εξωτερικές Εξελίξεις

Η παγκόσμια οικονομία κατέγραψε υποτονική δραστηριότητα το 2015. Οι εμπορικές συναλλαγές, οι χρηματοοικονομικές αγορές και οι αγορές συναλλάγματος επηρεάστηκαν αρνητικά από σειρά γεγονότων, όπως η συνέχιση της οικονομικής και γεωπολιτικής αβεβαιότητας στις αναδυόμενες χώρες, η χρηματιστηριακή κρίση στην Κίνα, αλλά και η επιδείνωση της αβεβαιότητας στην Ελλάδα.

Στη ζώνη του ευρώ, ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης του ΑΕΠ υπολογίζεται ότι παρέμεινε στο 1,5% το 2015 (**Διάγραμμα 3.1**), λόγω κυρίως της ανάγκης για περαιτέρω απομόχλευση των δανείων, του χαμηλού ποσοστού επενδύσεων, του χαμηλού πληθωρισμού και του ακόμη ψηλού, αν και βελτιωμένου, επιπέδου της ανεργίας. Τον Δεκέμβριο του 2015 το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προχώρησε στην υιοθέτηση περαιτέρω συμβατικών και μη-συμβατικών νομισματικών μέτρων, όπως, μεταξύ άλλων:

- τη μείωση του επιτοκίου αποδοχής καταθέσεων κατά 10 μ.β, στο -0,30%,
- την επέκταση του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων τουλάχιστον μέχρι τέλος Μαρτίου του 2017,
- την επανεπένδυση των ποσών από την εξόφληση τίτλων που έχουν αποκτηθεί για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται απαραίτητο.

Σημειώνεται ότι, το επιτόκιο πράξεων διευκόλυνσης κύριας αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ και το βασικό επιτόκιο της Τράπεζας της Αγγλίας παρέμειναν αμετάβλητα το 2015. Αντίθετα, τον Δεκέμβριο του 2015 η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ αύξησε για πρώτη φορά από τον Ιούνιο του 2006 το εύρος του βασικού της επιτοκίου στο 0,25-0,5%, σηματοδοτώντας το τέλος της επεκτατικής της πολιτικής.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.1 **ΑΕΠ σε επιλεγμένες χώρες**
(ετήσια μεταβολή %, εποχιακά διορθωμένη)

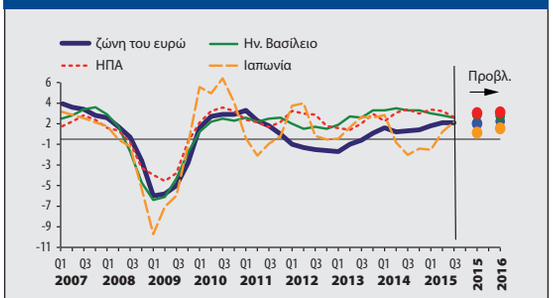

Πηγή: Eurostat.
Σημείωση: Οι προβλέψεις είναι για το έτος και υπολογίζονται ως οι μέσοι όροι των πιο πρόσφατων προβλέψεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, The Economist poll και το ΔΝΤ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.2 **Πληθωρισμός σε επιλεγμένες χώρες**
(ετήσια μεταβολή, %)

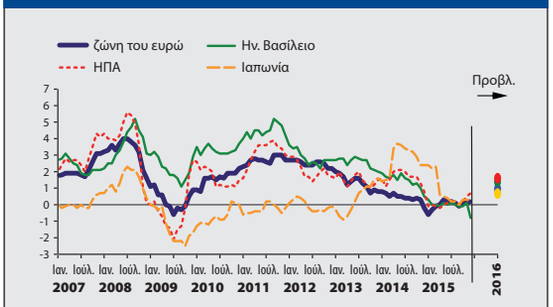

Πηγές: Eurostat, SDW(ΕΚΤ).
Σημείωση: Οι προβλέψεις είναι για το έτος και υπολογίζονται ως οι μέσοι όροι των πιο πρόσφατων προβλέψεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, The Economist poll και το ΔΝΤ.

Ο πληθωρισμός επιβραδύνθηκε περαιτέρω το 2015 στο 0,2%, 0,7% και 0,2% στη ζώνη του ευρώ, στις ΗΠΑ και στο Ηνωμένο Βασίλειο, αντίστοιχα. Αυτό οφείλεται κυρίως στην πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, εν μέσω της υποτονικής οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και της σημαντικής πτώσης της τιμής του πετρελαίου και των τιμών της ενέργειας (**Διάγραμμα 3.2**).

Στις αγορές συναλλάγματος, κατά το 2015, το ευρώ κατέγραψε μείωση 9,1%, 5,9% και 9,2% έναντι του δολαρίου, της στερλίνας και του γεν, αντί-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.3 **Επιλεγμένες ισοτιμίες έναντι του ευρώ**
(εβδομαδιαία στοιχεία, έτος βάσης 2000=100)

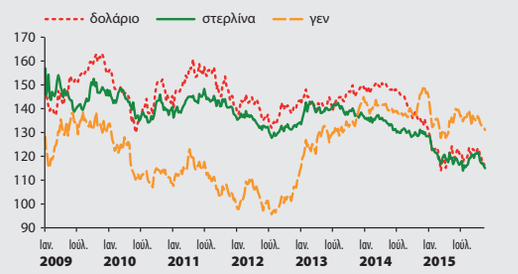

Πηγή: Bloomberg.
Σημείωση: Άνοδος (πτώση) στον δείκτη υποδηλοί την ανατίμηση (υποτίμηση) του ευρώ έναντι των άλλων νομισμάτων.

στοιχα, λόγω κυρίως της συνεχιζόμενης επεκτατικής νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος (**Διάγραμμα 3.3**).

Οι τελευταίες προβλέψεις διεθνών οργανισμών και αναλυτών για το 2016 όσον αφορά το ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ συγκλίνουν στο 1,7%,στο Ηνωμένο Βασίλειο στο 2,3% και στις ΗΠΑ στο 2,6%, αντίστοιχα (**Διάγραμμα 3.1**, σελ. 19). Ο πληθωρισμός αναμένεται να καταγράψει αύξηση 1,0% στη ζώνη του ευρώ, 1,6% στις ΗΠΑ και 1,4% στο Ηνωμένο Βασίλειο (**Διάγραμμα 3.2**, σελ. 19).

Εγχώριες Εξελίξεις

Νομισματικές εξελίξεις[1,2]

Το 2015 καταγράφηκαν σημάδια σταθεροποίησης και ανάκαμψης του εγχώριου χρηματοπιστωτικού τομέα. Παράγοντες που συνέβαλαν σ' αυτό περιλαμβάνουν τις διαρθρωτικές αλλαγές στα πλαίσια του οικονομικού προγράμματος που διαμορφώθηκε με την Τρόικα, την εγχώρια οικονομική ανάκαμψη, αλλά και των προγραμμάτων συγχρηματοδότησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (ΕΤΕ, ΕΤΑΑ).

Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των δανείων προς

Πίνακας 3.1 **Δάνεια προς εγχώρια νοικοκυριά** (1), (2)

	Υπόλοιπα ως % του συνόλου (3)	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	
	2015 Δεκ.	2014 Δεκ.	2015 Δεκ.
Εγχώρια νοικοκυριά	**100,0**	**-1,9**	**-0,9**
1. Καταναλωτικά δάνεια	12,9	-3,7	-0,8
2. Στεγαστικά δάνεια	54,1	-2,5	-1,9
3. Λοιπά δάνεια	33,0	-0,3	0,7

Πηγή: ΚΤΚ.
(1) Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση ΕΣΟΛ 2010.
(2) Συμπεριλαμβανομένων των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά.
(3) Υπολογίζεται στο υπόλοιπο του τελευταίου διαθέσιμου μήνα. Το σύνολο μπορεί να μη δίνει το άθροισμα των επιμέρους, λόγω της στρογγυλοποίησης των αριθμών.

Πίνακας 3.2 **Καταθέσεις από εγχώρια νοικοκυριά** (1), (2)

	Υπόλοιπα ως % του συνόλου (3)	Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή	
	2015 Δεκ.	2014 Δεκ.	2015 Δεκ.
Εγχώρια νοικοκυριά	**100,0**	**-4,1**	**0,5**
Μίας ημέρας	21,6	0,7	8,5
Προθεσμίας	**72,8**	**-3,7**	**-1,1**
μέχρι 2 έτη	70,0	-2,9	-0,5
άνω των 2 ετών	2,8	-18,3	-14,6
Υπό προειδοποίηση	**5,6**	**-20,9**	**-6,6**
μέχρι 3 μήνες	4,2	-18,5	-1,6
άνω των 3 μηνών	1,4	-26,3	-18,9

Πηγή: ΚΤΚ.
(1) Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση ΕΣΟΛ 2010.
(2) Συμπεριλαμβανομένων των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά.
(3) Υπολογίζεται στο υπόλοιπο του τελευταίου διαθέσιμου μήνα. Τα σύνολα μπορεί να μη δίνουν το άθροισμα των επιμέρους, λόγω της στρογγυλοποίησης των αριθμών.

τον εγχώριο ιδιωτικό τομέα αυξήθηκε οριακά στο 0,2% τον Δεκέμβριο του 2015 σε σύγκριση με μείωση 0,8% τον Δεκέμβριο του 2014. Η πορεία παραμένει υποτονική λόγω της συνεχούς προσπάθειας των εγχώριων τραπεζών και του υπερχρεωμένου μη-χρηματοοικονομικού ιδιωτικού τομέα για περαιτέρω απομόχλευση και διόρθωση των ισολογισμών τους.

Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των δανείων των εγχώριων μη-χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων

1. Όλα τα νομισματικά μεγέθη συμπεριλαμβανομένων των επιτοκίων, αφορούν στοιχεία εξαιρουμένης της ΚΤΚ ή/και του Ευρωσυστήματος. Σημειώνεται, επίσης, ότι τα στοιχεία που αναλύονται στην παρούσα ενότητα της Έκθεσης αναφέρονται σε κατοίκους Κύπρου και εξαιρούν τις Οντότητες Ειδικού Σκοπού («Special Purpose Entities»).
2. Για λεπτομέρειες ως προς τον υπολογισμό, βλ. την έκδοση «Νομισματικές και Χρηματοοικονομικές Στατιστικές» του Τμήματος Στατιστικής της ΚΤΚ στον ιστοχώρο της ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.4 **Επιτόκια νέων καταθέσεων σε ΝΧΙ σε ευρώ από κατοίκους στη ζώνη του ευρώ** (1)
(% ετησίως, μέσοι όροι περιόδου)

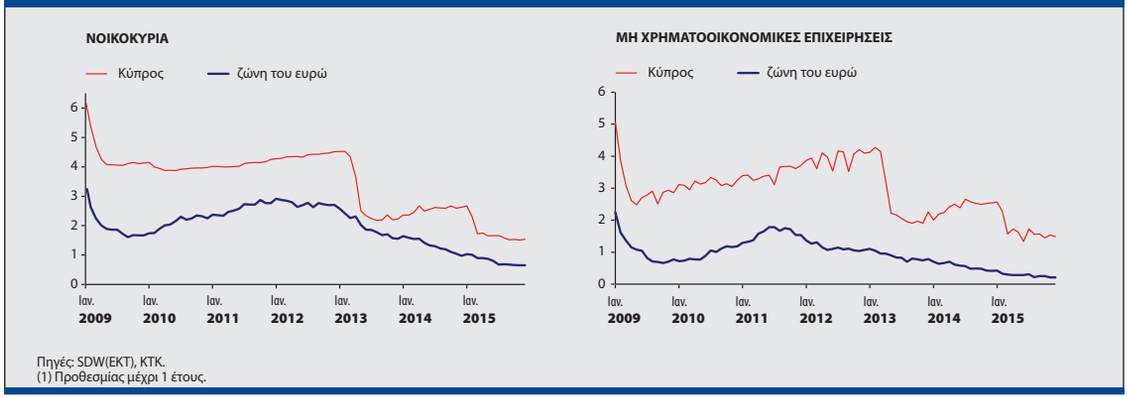

Πηγές: SDW(ΕΚΤ), ΚΤΚ.
(1) Προθεσμίας μέχρι 1 έτους.

έφθασε στο 0,9% τον Δεκέμβριο του 2015 σε σύγκριση με -0,4% τον Δεκέμβριο του 2014. Από την άλλη, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των δανείων σε εγχώρια νοικοκυριά κατέγραψε μείωση 0,9% στο τέλος του 2015 (**Πίνακας 3.1**, σελ. 20), σε σύγκριση με μείωση 1,9% στο τέλος του 2014.

Παρόμοια εικόνα παρουσιάζει και ο ρυθμός μεταβολής των καταθέσεων, αφού για την περίοδο Μαΐου 2015 - Δεκεμβρίου 2015 καταγράφηκαν συνεχείς θετικοί ρυθμοί μεταβολής, λόγω και της σημαντικής ανοδικής πορείας στις εισροές καταθέσεων από τις μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, ενώ βελτίωση παρατηρείται και στις καταθέσεις των εγχώριων νοικοκυριών (**Πίνακας 3.2**, σελ. 20). Ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής των καταθέσεων του εγχώριου ιδιωτικού τομέα[3] έφθασε στο 1,7% τον Δεκέμβριο του 2015 σε σύγκριση με -2,1% τον Δεκέμβριο του 2014.

Επιτόκια

Το 2015 τα εγχώρια καταθετικά επιτόκια κατέγραψαν σημαντική πτώση σε σχέση με το 2014 και βρίσκονται σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, λόγω κυρίως σχετικής αναθεωρημένης οδηγίας της ΚΤΚ[4]. Ενδεικτικά, το μέσο επιτόκιο νέων καταθέσεων προθεσμίας μέχρι 1 χρόνο προς μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις στην Κύπρο μειώθηκε στο 1,49% από 2,54% στο τέλος του 2014. Το αντίστοιχο μέσο καταθετικό επιτόκιο προς νοικοκυριά μειώθηκε στο 1,54% από 2,63% (**Διάγραμμα 3.4**).

Αισθητή μείωση παρατηρήθηκε και στα πλείστα δανειστικά επιτόκια, λόγω κυρίως της μετακύλισης της μείωσης του κόστους χρηματοδότησης των τραπεζών στους καταναλωτές. Το μέσο επιτόκιο για νέα δάνεια σε μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις μέχρι €1 εκατ.[5] στην Κύπρο μειώθηκε στο 4,75% τον Δεκέμβριο του 2015 σε σύγκριση με 5,64% στο τέλος του 2014, ενώ το μέσο επιτόκιο των δανείων προς νοικοκυριά για στεγαστικούς σκοπούς[6] μειώθηκε στο 3,28% από 4,36% (**Διάγραμμα 3.5**, σελ. 22).

Πληθωρισμός

Το 2015 ο Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) στην Κύπρο συνέχισε να καταγράφει αρνητικούς ρυθμούς μεταβολής φθάνοντας κατά μέσο όρο στο -1,6% (**Διάγραμμα 3.6**, σελ. 22) σε σύγκριση με -0,3% το 2014. Ο αποπληθωρισμός οφείλεται πρωτίστως στις συνεχιζόμενες μειώσεις στις τιμές του πετρελαίου, αλλά και στις προς τα κάτω προσαρμογές στις τιμές διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών, ως αποτέλεσμα των

3. Εξαιρουμένων των διατραπεζικών καταθέσεων και των καταθέσεων της Κεντρικής Κυβέρνησης.
4. Για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε *Οικονομικό Δελτίο* Ιούνιος 2015.
5. Με μεταβαλλόμενο επιτόκιο και αρχικό προσδιορισμό επιτοκίου μέχρι 1 χρόνο.
6. Βλέπε υποσημείωση 5.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.5 **Επιτόκια νέων δανείων των ΝΧΙ σε ευρώ προς κατοίκους της ζώνης του ευρώ**[1]
(% ετησίως, μέσοι όροι περιόδου)

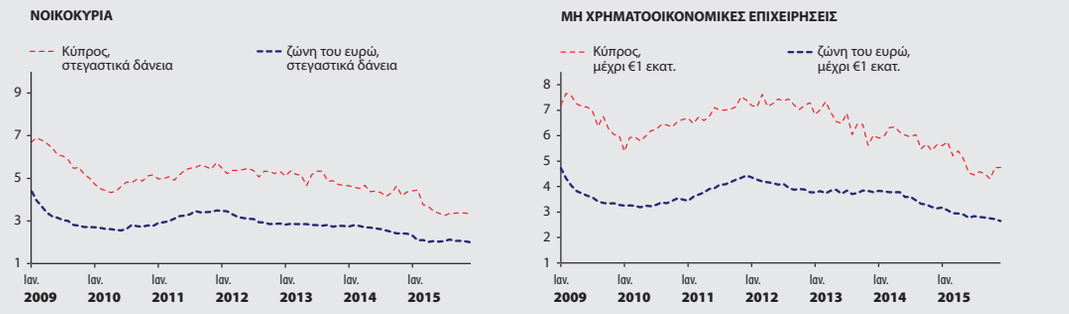

Πηγές: SDW(ΕΚΤ), ΚΤΚ.
(1) Με μεταβαλλόμενο επιτόκιο και αρχικό προσδιορισμό επιτοκίου μέχρι 1 χρόνο.

διαρθρωτικών αλλαγών και της υποτονικής εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας. Σημειώνεται ότι το 2015 ο πληθωρισμός στην Κύπρο ήταν κατά μέσο όρο χαμηλότερος από τον αντίστοιχο της ζώνης του ευρώ.

Σε αρνητικά επίπεδα κυμάνθηκε το 2015 και ο εγχώριος δομικός πληθωρισμός, λόγω κυρίως των μειώσεων των τιμών των υπηρεσιών, ιδιαίτερα στον τουριστικό τομέα. Συγκεκριμένα, ο πληθωρισμός, εξαιρουμένων των τροφίμων και της κατηγορίας της ενέργειας, κυμάνθηκε στο -0,4% το 2015 σε σύγκριση με 0,1% το 2014. Εξαιρουμένης της ενέργειας, έφθασε το -0,2% σε σύγκριση με μηδενική αύξηση το 2014. (**Διάγραμμα 3.6**).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.6 **Πληθωρισμός στην Κύπρο**
(ετήσια μεταβολή,%)

Πηγή: Eurostat.

Εθνικοί λογαριασμοί

Σύμφωνα με προκαταρκτικά στοιχεία, το ΑΕΠ κατέγραψε ετήσια αύξηση της τάξης του 1,6% για το 2015 σε σύγκριση με συρρίκνωση της τάξης του 2,5% το 2014. Για τους πρώτους εννιά μήνες του 2015, η οικονομία κατέγραψε μεγέθυνση 1,3%. Η μεγέθυνση του ΑΕΠ οφείλεται κυρίως στην αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των πάγιων ακαθάριστων κεφαλαιουχικών επενδύσεων κατά 1,7% και 17,7%, αντίστοιχα. Οι εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών σημείωσαν αύξηση της τάξης του 1,6% και 2,4%, αντίστοιχα. Εξαιρουμένων των συναλλαγών μεταφοράς οικονομικής ιδιοκτησίας κινητού εξοπλισμού μεταφορών από Εταιρείες Ειδικού Σκοπού (ΕΕΣ)[7], οι εξαγωγές αυξάνονται σε μεγαλύτερο βαθμό ενώ οι εισαγωγές σημειώνουν μικρή μείωση, με συνεπακόλουθη επίπτωση στις πάγιες ακαθάριστες κεφαλαιουχικές επενδύσεις που αυξάνονται αλλά με σχετικά μικρότερο ρυθμό.

Αναλυτικότερα, και με βάση τα στοιχεία του πρώτου ενιαμήνου, οι πλείστοι τομείς της παραγωγής καταγράφουν θετικούς ρυθμούς μεταβολής

7. Με την εισαγωγή των στατιστικών μεθόδων ΕΣΟΛ 2010 και BPM6, τα στοιχεία για τις εξαγωγές και τις εισαγωγές, καθώς και οι πάγιες ακαθάριστες κεφαλαιουχικές επενδύσεις, περιλαμβάνουν συναλλαγές ΕΕΣ.

Πίνακας 3.3 **Οικονομική δραστηριότητα σε βασικούς τομείς σε σταθερές τιμές 2005**
(μεθοδολογία αλυσιδωτής σύνδεσης, ετήσια ποσοστιαία μεταβολή)

	Κατασκευές	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, μεταφορά και αποθήκευση, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες
Q1 2013	-30,0	-7,7	-1,5	-2,1
Q2 2013	-36,5	-6,4	-4,5	-5,8
Q3 2013	-33,1	-3,4	-8,5	-9,8
Q4 2013	-32,7	-2,4	-10,4	-8,3
Q1 2014	-21,2	-2,1	-11,6	-4,0
Q2 2014	-22,0	1,6	-12,3	-0,1
Q3 2014	-27,1	-0,4	-11,4	5,4
Q4 2014	-21,6	-2,3	-6,9	7,3
Q1 2015	-16,2	1,7	0,3	4,5
Q2 2015	-9,9	1,2	2,7	4,7
Q3 2015	0,4	3,7	3,5	5,1

Πηγή: ΣΥΚ.

(**Πίνακας 3.3**). Συγκεκριμένα, ο τομέας των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων παρουσίασε συνεχιζόμενη μεγέθυνση από το πρώτο τρίμηνο του 2015, καταγράφοντας αύξηση 2,1% τους πρώτους εννιά μήνες του υπό αναφοράν έτους. Οι τομείς του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, ξενοδοχείων και εστιατορίων, μεταφορών και αποθήκευσης κατέγραψαν αύξηση 2,3%. Ταυτόχρονα, ο τομέας των επαγγελματικών, επιστημονικών και άλλων δραστηριοτήτων, παρουσίασε σχετικά σταθερή ανοδική πορεία καταγράφοντας αύξηση 4,8%, αντικατοπτρίζοντας την ανθεκτικότητα του τομέα. Αν και ο τομέας των κατασκευών κατέγραψε συνολικά για το εννιάμηνο περαιτέρω συρρίκνωση της τάξης του 9,6%, σημειώνεται ότι αύξηση 0,4% καταγράφηκε το τρίτο τρίμηνο του 2015, η πρώτη μετά το τρίτο τρίμηνο του 2008.

Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ)

Συνολικά το ΙΤΣ τους πρώτους εννέα μήνες του 2015 κατέγραψε έλλειμμα €680,4 εκατ. (ή 5,2% του ΑΕΠ) σε σύγκριση με έλλειμμα €586,5 εκατ. (ή 4,5% του ΑΕΠ) κατά την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Η χειροτέρευση του ΙΤΣ οφείλεται κυρίως στη σημαντική επιδείνωση του ισοζυγίου αγαθών (**Πίνακας 3.4**, σελ. 24).

Αναλυτικότερα, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών αυξήθηκε στο 18,4% του ΑΕΠ το εννιάμηνο του 2015 λόγω κυρίως της μείωσης των εξαγωγών αγαθών. Εξαιρουμένων των συναλλαγών των ΕΕΣ, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών σημειώνει βελτίωση σε σχέση με το 2014. Κατά την ίδια περίοδο, το πλεόνασμα του λογαριασμού υπηρεσιών μειώθηκε οριακά από 17,0% σε 16,8% του ΑΕΠ κυρίως λόγω της μείωσης στις μεταφορές και στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες παρά την αύξηση στις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης και στον τουρισμό. Σημαντική βελτίωση καταγράφηκε στα έσοδα από τον τουρισμό τους πρώτους δέκα μήνες του έτους, πορεία η οποία φαίνεται να συνεχίζει μέχρι και το τέλος του 2015 αντικατοπτρίζοντας τη σημαντική αύξηση στις αφίξεις.

Το έλλειμμα του πρωτογενούς εισοδήματος παρουσίασε σημαντική βελτίωση €255,3 εκατ. λόγω κυρίως της αύξησης των εισοδημάτων από άμεσες επενδύσεις.

Η χρηματοδότηση του ελλείμματος του ΙΤΣ

Πίνακας 3.4 **Ισοζύγιο πληρωμών**
(€ εκατομμύρια)

	2014 Q1-Q3 (προκ.)			2015 Q1-Q3 (προκ.)		
	Πίστωση	**Χρέωση**	**Υπόλοιπο**	**Πίστωση**	**Χρέωση**	**Υπόλοιπο**
1. Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών	**12.029,6**	**12.616,1**	**-586,5**	**12.093,6**	**12.774,0**	**-680,4**
Αγαθά και υπηρεσίες	**7.919,5**	**7.797,4**	**122,0**	**7.865,7**	**8.078,5**	**-212,8**
Αγαθά	**2.259,8**	**4.357,6**	**-2.097,8**	**1.952,1**	**4.361,2**	**-2.409,1**
Γενικά Εμπορεύματα κατά την έννοια του ισοζυγίου πληρωμών	2.068,8	4.357,6	-2.288,8	1.800,5	4.361,2	-2.560,7
Καθαρές εξαγωγές αγαθών στο πλαίσιο διεθνών τριγωνικών συναλλαγών	191,0		191,0	151,6		151,6
Μη νομισματικός χρυσός	0	0	0	0	0	0
Υπηρεσίες	**5.659,7**	**3.439,8**	**2.219,9**	**5.913,6**	**3.717,3**	**2.196,3**
Υπηρεσίες μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	14,9	0	14,9	7,7	1,2	6,5
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής που δεν περιλαμβάνονται αλλού (π.δ.π.α)	4,0	27,6	-23,6	2,5	10,2	-7,8
Μεταφορές	1.732,7	1.035,6	697,1	1.681,2	1.025,8	655,4
Ταξίδια	1.784,1	750,8	1.033,3	1.841,5	789,5	1.052,1
Κατασκευές	17,2	6,7	10,5	16,0	4,8	11,2
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	14,9	91,5	-76,6	23,0	95,0	-72,1
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	1.211,5	526,2	685,3	1.352,4	683,4	669,0
Χρεώσεις για τη χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας π.δ.π.α	S	S	-44,7	C	S	-75,5
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών. πληροφορικής και πληροφόρησης	C	S	126,1	C	S	189,5
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	76,0	297,0	-221,0	148,1	372,1	-224,0
Προσωπικές. πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	31,0	24,8	6,3	23,0	32,7	-9,8
Αγαθά και υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης π.δ.π.α	52,6	40,4	12,2	41,5	39,9	1,6
Υπηρεσίες που δεν έχουν κατανεμηθεί	0	0	0	0	0	0
Πρωτογενές εισόδημα	**3.937,2**	**4.345,4**	**-408,2**	**4.027,1**	**4.180,0**	**-152,9**
Εισόδημα από εξαρτημένη εργασία	37,4	46,9	-9,5	41,4	41,8	-0,4
Εισόδημα από επενδύσεις	3.828,9	4.280,7	-451,8	3.916,0	4.122,1	-206,1
Εισόδημα από άμεσες επενδύσεις	2.366,6	2.711,5	-344,9	2.611,8	2.710,3	-98,5
Εισοδήματα επενδύσεων χαρτοφυλακίου	369,1	382,7	-13,6	371,6	377,5	-6,0
Εισόδημα από λοιπές επενδύσεις	1.093,1	1.186,5	-93,4	932,3	1.034,2	-101,9
Εισόδημα από συναλλαγματικά διαθέσιμα	0,1		0,1	0,4		0,4
Λοιπό πρωτογενές εισόδημα	71,0	17,8	53,1	69,7	16,1	53,6
Δευτερογενές εισόδημα	**172,9**	**473,3**	**-300,3**	**200,7**	**515,4**	**-314,7**
Γενική κυβέρνηση	58,9	121,9		60,4	171,4	
Λοιποί τομείς	114,0	351,3		140,4	344,0	
2. Ισοζύγιο κίνησης κεφαλαίων	**115,2**	**1,2**	**114,0**	**35,8**	**0**	**35,8**
	Καθαρή απόκτηση χρηματο-οικονομικών περιουσιακών στοιχείων	**Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων**	**Καθαρό αποτέλεσμα**	**Καθαρή απόκτηση χρηματο-οικονομικών περιουσιακών στοιχείων**	**Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων**	**Καθαρό αποτέλεσμα**
3. Ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών	**2.759,0**	**4.253,4**	**-1.494,4**	**3.856,0**	**3.553,6**	**302,4**
Άμεσες επενδύσεις	**622,4**	**442,2**	**180,2**	**3.263,7**	**3.217,8**	**45,9**
Μετοχικοί τίτλοι και μετοχές/μερίδια επενδύσεων χαρτοφυλακίου	421,0	-768,2		3.214,7	3.902,0	
Χρεωστικά μέσα	201,5	1.210,4		48,9	-684,2	
Επενδύσεις χαρτοφυλακίου, χρηματοοικονομικά παράγωγα (εκτός των συναλλαγματικών διαθεσίμων) και δικαιώματα υπαλλήλων προς απόκτηση μετοχών	**5.337,1**	**7.663,2**	**-2.326,1**	**-1.024,9**	**170,3**	**-1.195,2**
Μετοχικοί τίτλοι, μετοχές/μερίδια επενδύσεων χαρτοφυλακίου. χρηματοοικονομικά παράγωγα και δικαιώματα υπαλλήλων προς απόκτηση μετοχών	6.417,1	7.572,3		-104,7	-623,9	
Χρεόγραφα	-1.080,0	90,9		-920,2	794,2	
Λοιπές επενδύσεις	**-3.176,2**	**-3.852,0**	**675,8**	**1.624,1**	**165,5**	**1.458,6**
εκ των οποίων:						
Μετρητά και καταθέσεις	194,6	-6.093,1		1.033,3	-162,6	
Δάνεια	-3.598,3	2.076,3		916,9	11,1	
Συναλλαγματικά διαθέσιμα	**-24,3**			**-6,9**		
4. Καθαρά σφάλματα και παραλείψεις			**-1.021,9**			**946,9**

Πηγή: ΚΤΚ.
C φανερώνει εμπιστευτικότητα πρώτου βαθμού (δηλαδή, ο αριθμός των στατιστικών μονάδων ενός πεδίου είναι μικρότερος από το τρία ή μία ή δύο στατιστικές μονάδες του συγκεκριμένου πεδίου συνεισφέρουν κατά 90% στην τιμή του).
S φανερώνει εμπιστευτικότητα δευτέρου βαθμού (δηλαδή, το συγκεκριμένο πεδίο δεν είναι εμπιστευτικό πρώτου βαθμού, αλλά δεν κοινοποιείται, προκειμένου να αποφευχθεί ο έμμεσος υπολογισμός ενός "εμπιστευτικού πρώτου βαθμού" πεδίου).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.7 **Ανεργία και απασχόληση**

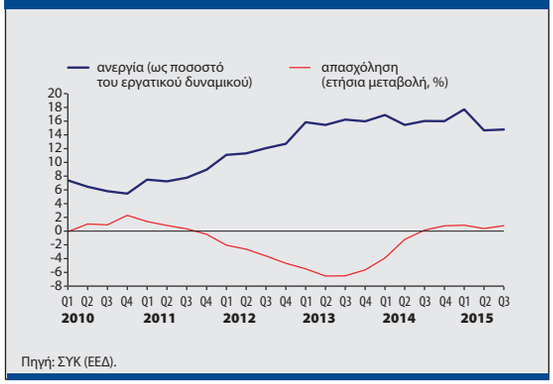

Πηγή: ΣΥΚ (ΕΕΔ).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.8 **Ονομαστική δαπάνη ανά μισθωτό, παραγωγικότητα και μοναδιαίο εργατικό κόστος**
(ετήσια μεταβολή, %)

Πηγή: ΣΥΚ.

κατά το εννιάμηνο του 2015 προήλθε κυρίως από ρευστοποιήσεις στην κατηγορία επενδύσεων χαρτοφυλακίου και συγκεκριμένα χρεογράφων του τραπεζικού τομέα, καθώς και από έκδοση κυβερνητικών χρεογράφων.

Αγορά εργασίας, παραγωγικότητα και κόστος εργασίας

Οι συνθήκες στην αγορά εργασίας συνεχίζουν να παρουσιάζουν σημάδια βελτίωσης, αντανακλώντας τις εξελίξεις στην οικονομική δραστηριότητα, με την απασχόληση να σημειώνει σε ετήσια βάση αυξήσεις της τάξης του 0,9%, 0,4% και 0,8% τα πρώτα τρία τρίμηνα του 2015 (**Διάγραμμα 3.7**). Το ποσοστό ανεργίας με βάση την έρευνα εργατικού δυναμικού έφθασε στο 15,8% για τους πρώτους εννιά μήνες του 2015, ενώ με βάση πιο πρόσφατα στοιχεία για το τρίτο τρίμηνο του 2015, η ανεργία υποχώρησε στο 14,8% εξακολουθώντας να κυμαίνεται σε ψηλά επίπεδα (**Διάγραμμα 3.7**).

Παράλληλα, η δαπάνη ανά μισθωτό σημείωσε ετήσια μείωση 0,6% το πρώτο εννιάμηνο του 2015. Ως αποτέλεσμα, το μοναδιαίο κόστος εργασίας κατέγραψε ετήσια μείωση 1,1% (**Διάγραμμα 3.8**).

Δημόσια οικονομικά

Το 2014 το δημοσιονομικό έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ ανήλθε στο 0,2%[8]. Για το 2015, το έλλειμμα υπολογίζεται γύρω στο 0,5% του ΑΕΠ, καταγράφοντας ελαφρά χειροτέρευση σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά. Εξαιρουμένων των αυξημένων δαπανών για τόκους το 2015, το πρωτογενές πλεόνασμα ως ποσοστό του ΑΕΠ υπολογίζεται στο 2,7%, σε σχέση με 2,6% το 2014.

Τα δημόσια έσοδα παρουσιάζουν ετήσια μείωση 0,6% το 2015 (**Πίνακας 3.5**, σελ. 26), πρωτίστως λόγω της μείωσης κατά 3,1% που παρατηρήθηκε στα έσοδα της κατηγορίας «Τρέχοντες φόροι στο εισόδημα, πλούτο κτλ» και πιο συγκεκριμένα από εισφορές για την άμυνα. Τα εν λόγω έσοδα περιλαμβάνουν εισπράξεις από φορολογία σε καταθέσεις, καθώς και από λογιζόμενη διανομή μερίσματος που αφορά το 2012, έτος κατά το οποίο σημειώθηκε συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας. Οι δημόσιες δαπάνες (**Πίνακας 3.5**, σελ. 26) παρέμειναν αμετάβλητες το 2015. Αυτό οφείλεται κυρίως στη μείωση των δαπανών για άλλες μεταβιβάσεις κεφαλαίου (42%) και για απολαβές προσωπικού (2,9%), αλλά και στην αύ-

8. Δεν συμπεριλαμβάνει το ποσό της ενίσχυσης της κεφαλαιουχικής βάσης της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας (ύψους €1,5 δις).

ξηση των δαπανών για κοινωνικές παροχές (3,4%) (**Πίνακας 3.5**).

Το ακαθάριστο δημόσιο χρέος της γενικής κυβέρνησης, ως ποσοστό του ΑΕΠ, έφθασε στο 108,2% το 2014, ενώ μέχρι και το τέλος Νοεμβρίου 2015, υπολογίζεται στο 111,1% (**Διάγραμμα 3.9**). Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στη συσσώρευση των καταθέσεων της κυβέρνησης, απόρροια και της έκδοσης ομολόγων το 2015.

Προβλέψεις[9]

Οι προοπτικές της κυπριακής οικονομίας για την περίοδο 2016-2017, αναθεωρήθηκαν προς το καλύτερο σε σχέση με την προηγούμενη πρόβλεψη της ΚΤΚ, παρά την χειροτέρευση του διεθνούς οικονομικού κλίματος. Συγκεκριμένα, για το 2016 αναμένεται ανάκαμψη της τάξης του 2,7%. Παράλληλα, περαιτέρω μεγέθυνση της κυπριακής οικονομίας γύρω στο 2,9% αναμένεται το 2017.

Ο εναρμονισμένος πληθωρισμός αναμένεται να φτάσει το -0,9% το 2016 και το 1% το 2017, επηρεαζόμενος και από την πορεία της εγχώριας ζήτησης.

Για τις πιο πάνω εκτιμήσεις του ΑΕΠ υπάρχουν προς τα κάτω κίνδυνοι που πηγάζουν κυρίως από την αβεβαιότητα στο διεθνές οικονομικό πολιτικό περιβάλλον. Εντούτοις, οι κίνδυνοι για το ΑΕΠ θεωρούνται ισορροπημένοι στη βάση της ενδεχόμενης πιο γρήγορης ανάκαμψης της εγχώριας οικονομίας, καθώς και της αναμενόμενης μεγαλύτερης υλοποίησης αναπτυξιακών και επενδυτικών έργων τόσο από την Κυβέρνηση όσο και από τον ιδιωτικό τομέα. Για τις προβλέψεις του πληθωρισμού, οι ενδεχόμενες αποκλίσεις προς τα κάτω είναι επικρατέστερες.

Πίνακας 3.5 **Λογαριασμοί γενικής κυβέρνησης**

	Ιαν-Δεκ. 2014 (€ εκατ.)	Ιαν-Δεκ. 2015 - προκ. (€ εκατ.)	Μεταβολή (%)
ΔΑΠΑΝΕΣ			
Ενδιάμεση ανάλωση	655,3	646,2	-1,4
Απολαβές προσωπικού	2,299,1	2,231,6	-2,9
Κοινωνικές παροχές	2,468,9	2,551,8	3,4
Τόκοι πληρωτέοι	498,2	548,0	10,0
Επιδοτήσεις	79,6	71,5	-10,2
Άλλα τρέχοντα έξοδα	394,7	443,2	12,3
Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου/ Κεφαλαιουχικά αγαθά	308,3	322,3	4,5
Άλλες μεταβιβάσεις κεφαλαίου[1]	263,1	152,5	-42,0
Σύνολο δαπανών	**6,967,2**	**6,967,1**	**0,0**
Σύνολο δαπανών ως % του ΑΕΠ	**40,1**	**40,0**	
ΕΣΟΔΑ			
Φόροι επί της παραγωγής και εισαγωγές	2,591,6	2,569,7	-0,8
Τρέχοντες φόροι στο εισόδημα, πλούτο κλπ	1,774,8	1,720,6	-3,1
Κοινωνικές εισφορές	1,444,6	1,563,9	8,3
Άλλα τρέχοντα έσοδα	338,4	311,0	-8,1
Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	492,1	473,3	-3,8
Μεταβιβάσεις κεφαλαίου εισπρακτέες	5,1	6,7	31,4
Εισόδημα περιουσίας	277,6	240,4	-13,4
Σύνολο εσόδων	**6,924,2**	**6,885,6**	**-0,6**
Σύνολο εσόδων ως % του ΑΕΠ	**39,8**	**39,5**	
Πλεόνασμα (+) / Έλλειμμα (-)	**-43,0**	**-81,5**	
Πλεόνασμα (+) / Έλλειμμα (-) ως % του ΑΕΠ	**-0,2**	**-0,5**	

Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.
1. Δεν συμπεριλαμβάνει το ποσό της ενίσχυσης της κεφαλαιουχικής βάσης της Συνεργατικής Κεντρική Τράπεζας (ύψους €1.500,0 εκατ).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.9 **Ακαθάριστο δημόσιο χρέος της γενικής κυβέρνησης**
(ως ποσοστό του ΑΕΠ)

Πηγές: Eurostat, ΣΥΚ, ΚΤΚ.

9. Προβλέψεις Ιουνίου 2016.

4. Εργασίες της Τράπεζας

4.1 Ρύθμιση και Εποπτεία του Τραπεζικού Τομέα

Εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο της τραπεζικής εποπτείας και λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων

Το Μνημόνιο Συναντίληψης που υπογράφηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία το Μάρτιο του 2013 με την ΕΕ/ΕΚΤ/ΔΝΤ περιέχει αρκετές πρόνοιες οι οποίες στοχεύουν στην εξυγίανση, αναδιάρθρωση και αποκατάσταση της φερεγγυότητας του τραπεζικού συστήματος και της εμπιστοσύνης των καταθετών και επενδυτών σε αυτό καθώς και της ενίσχυσης του εποπτικού και ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η συνέχιση της εφαρμογής των προνοιών του Μνημονίου Συναντίληψης συνέβαλε και κατά τη διάρκεια του 2015 στην περαιτέρω βελτίωση και ενδυνάμωση του εποπτικού και ρυθμιστικού πλαισίου και την περαιτέρω ευθυγράμμισή του με τις διεθνείς πρακτικές.

Κατά τη διάρκεια του 2015:

(α) Η ΚΤΚ έχει προβεί σε περαιτέρω προσθήκες / τροποποιήσεις στο θεσμικό πλαίσιο που αποσκοπούν στην ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου των πιστωτικών ιδρυμάτων.

(β) Ολοκληρώθηκε και ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων η νομοθεσία για την πώληση δανείων που παρέχει στις τράπεζες ένα σημαντικό εργαλείο στην προσπάθεια για την αντιμετώπιση του προβλήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

(γ) Θεσμοθετήθηκε ο καθορισμός στόχων στις τράπεζες για το ρυθμό και την ποιότητα των αναδιαρθρώσεων και την έγκαιρη αντιμετώπιση των χορηγήσεων όταν αρχίζουν να παρουσιάζουν καθυστερήσεις ούτως ώστε αυτές να μην καταστούν μη εξυπηρετούμενες. Το πλαίσιο αυτό αποσκοπεί στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Εντός του πλαισίου αυτού, η ΚΤΚ αξιολογεί, ανά τρίμηνο, το βαθμό επίτευξης των στόχων από κάθε τράπεζα και εξετάζει κατά πόσο αναφύονται εμπόδια στη διαδικασία των αναδιαρθρώσεων και λαμβάνει μέτρα εκεί που κρίνει ότι χρειάζεται.

(δ) Ενισχύθηκε το πλαίσιο τακτικών αναφορών από τις τράπεζες προς την ΚΤΚ σε σχέση με την εξέλιξη του δανειακού τους χαρτοφυλακίου και τις αναδιαρθρώσεις χορηγήσεων με την υποβολή, σε μηνιαία βάση, λεπτομερών στοιχείων μέσω των οποίων καταγράφεται η πρόοδος της κάθε τράπεζας στη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεών της.

(ε) Η ΚΤΚ συμμετείχε σε ειδική ομάδα μαζί με το Κτηματολόγιο και το Υπουργείο Οικονομικών η οποία ετοίμασε και προώθησε στη Βουλή των Αντιπροσώπων το νομοσχέδιο για τους «εγκλωβισμένους» αγοραστές ακινήτων με το οποίο, ο κάθε αγοραστής ο οποίος αποδεδειγμένα έχει πληρώσει το τίμημα αγοράς του ακινήτου του, θα μπορεί να πάρει τον τίτλο του χωρίς επιβαρύνσεις για τις υποχρεώσεις της εταιρείας ανάπτυξης γης.

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων ("Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός")

Ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (ΕΕΜ), ο οποίος θεσπίστηκε με τον πιο πάνω Ευρωπαϊκό Κανονισμό και ξεκίνησε να λειτουργεί στις 4 Νοεμβρίου 2014, συμπλήρωσε επιτυχώς το 2015 τον πρώτο χρόνο ζωής του.

Ο ενιαίος εποπτικός μηχανισμός έχει δημιουργήσει ένα νέο σύστημα χρηματοπιστωτικής εποπτείας που περιλαμβάνει την ΕΚΤ και τις εθνικές αρμόδιες αρχές των συμμετεχουσών χωρών της ΕΕ. Πρόκειται για τις χώρες που έχουν υιοθετήσει το ευρώ, αλλά και για όσες έχουν αποφασίσει να συνεργαστούν στενά με τον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό, αν και δεν χρησιμοποιούν το ευρώ ως νόμισμά τους.

Οι βασικοί σκοποί του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού είναι η διαφύλαξη της ασφάλειας και της ευρωστίας του ευρωπαϊκού τραπεζικού συστήματος και η ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής ολοκλήρωσης και σταθερότητας στην Ευρώπη.

Η ΕΚΤ είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματική και συνεπή λειτουργία του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού, σε συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές των συμμετεχουσών χωρών της ΕΕ.

Οι χώρες της ζώνης του ευρώ συμμετέχουν αυτομάτως στον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό. Κράτη μέλη που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ μπορούν να επιλέξουν να συμμετέχουν στον ενιαίο εποπτικό μηχανισμό με την καθιέρωση «στενής συνεργασίας» των οικείων εθνικών αρμόδιων αρχών με την ΕΚΤ. Στα πλαίσια του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού, η ΕΚΤ εποπτεύει άμεσα 127 πιστωτικά ιδρύματα, που αντιπροσωπεύουν σχεδόν 85% του συνολικού ενεργητικού του τραπεζικού τομέα στη ζώνη του ευρώ.

Η εποπτεία όλων των υπόλοιπων πιστωτικών ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα στις συμμετέχουσες χώρες συνεχίζει να ασκείται από τις εθνικές αρμόδιες αρχές κάτω, όμως, από την έμμεση εποπτεία της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ μπορεί ανά πάσα στιγμή να αποφασίσει να ασκήσει την άμεση εποπτεία σε οποιοδήποτε από αυτά τα πιστωτικά ιδρύματα, προκειμένου να διασφαλίσει τη συνεπή εφαρμογή υψηλών προτύπων εποπτείας.

Περιοριστικά μέτρα στις συναλλαγές των τραπεζικών ιδρυμάτων με τους πελάτες τους

Τα περιοριστικά μέτρα στις συναλλαγές των πιστωτικών ιδρυμάτων με τους πελάτες τους τα οποία τέθηκαν με διάταγμα του Υπουργού Οικονομικών τον Μάρτιο του 2013, ήρθησαν πλήρως στις αρχές Απριλίου του 2015 χωρίς να παρατηρηθούν οποιαδήποτε προβλήματα σε σχέση με εκροές καταθέσεων. Αντιθέτως το ύψος των καταθέσεων με τα πιστωτικά ιδρύματα συνέχισε να παρουσιάζει την ίδια πορεία σταθεροποίησης που παρουσίασε και κατά τους πρώτους μήνες του 2015.

Παρεμπόδιση και Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες

Σύμφωνα με το άρθρο 59(1)(α) των *περί της Παρεμπόδισης και Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες Νόμων, 2007-2014* ("ο Νόμος"), η ΚΤΚ είναι η αρμόδια εποπτική αρχή για την εφαρμογή των προνοιών της νομοθεσίας σε σχέση με χρηματοοικονομικές δραστηριότητες για τα πιστωτικά ιδρύματα (ΠΙ), τα ιδρύματα πληρωμών και τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος. Σχετικά, η ΚΤΚ έχει εκδώσει

προς τα πιστωτικά ιδρύματα την Οδηγία για την Παρεμπόδιση του Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας ("η Οδηγία") η οποία καθορίζει τις λεπτομέρειες και εξειδικεύει τον τρόπο εφαρμογής των διατάξεων του Νόμου.

Ο Νόμος ενσωματώνει στην Κυπριακή νομοθεσία τις απαιτήσεις της Τρίτης Οδηγίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Οδηγία 2005/60/ΕΚ). Κατά την παρακολούθηση, αξιολόγηση και εποπτεία της εφαρμογής των απαιτήσεων του Νόμου και της Οδηγίας, η ΚΤΚ βασίζεται επίσης στις αξιολογήσεις, αποφάσεις και συστάσεις άλλων περιφερειακών σωμάτων, όπως η Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Παγκόσμια Τράπεζα, ενώ για την ετοιμασία Κατευθυντήριων Γραμμών προς τα εποπτευόμενα πρόσωπα, λαμβάνονται επίσης υπόψη η τυπολογία, οι σύγχρονες τάσεις και οι κίνδυνοι χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για σκοπούς ξεπλύματος παράνομου χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και βέλτιστες πρακτικές που προάγονται από άλλες εποπτικές αρχές για την παρεμπόδιση και καταπολέμηση του φαινομένου.

Στα πλαίσια του Μνημονίου Συναντίληψης με την Τρόικα οι κυπριακές αρχές συμφώνησαν, μεταξύ άλλων, ένα Σχέδιο Δράσης για την Παρεμπόδιση του Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας (Σχέδιο Δράσης), εντός προκαθορισμένου στενού χρονικού πλαισίου, με στόχο την αντιμετώπιση των όποιων ελλείψεων εντοπίστηκαν από τις αξιολογήσεις της Moneyval και της Deloitte Ιταλίας. Το εν λόγω Σχέδιο αποτελεί το Παράρτημα 2 του Μνημονίου Συναντίληψης με την Τρόικα.

Στα πλαίσια εφαρμογής του εν λόγω σχεδίου, η ΚΤΚ έχει πραγματοποιήσει δέκα επιτόπιους ελέγχους σε πιστωτικά ιδρύματα κατά τη διάρκεια του 2015. Οι εν λόγω έλεγχοι έχουν ολοκληρωθεί με τη συμβολή ελεγκτικών οίκων, με την μεθοδολογία και καθοδήγηση της ΚΤΚ. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε πέντε ιδρύματα πληρωμών και ηλεκτρονικού χρήματος. Η ΚΤΚ έχει θέσει ως στόχο να πραγματοποιήσει επιτόπιους ελέγχους σε όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπό την εποπτεία της μέσα από ένα τριετές πρόγραμμα (2014-2016) για να έχει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα των κινδύνων και των μέτρων που λαμβάνονται στα πλαίσια του Νόμου και της οδηγίας της ΚΤΚ για την καταπολέμησή τους.

Ακολουθώντας τις πρόνοιες των διεθνών προτύπων του Financial Action Task Force (FATF) αλλά και της 4ης Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, η ΚΤΚ, σε συνεργασία και συνεννόηση με τις άλλες εποπτικές αρχές αποφάσισε να διεξαγάγει αξιολόγηση των σχετικών κινδύνων που αναφύονται σε εθνικό επίπεδο, με τη βοήθεια της Διεθνούς Τράπεζας. Προς τούτο, η ΚΤΚ συνήψε σχετική συμφωνία με τη Διεθνή Τράπεζα τον Ιούλιο 2015. Η άσκηση αυτή, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2016 και διεξάγεται στη βάση της διεθνώς αποδεκτής και αναγνωρισμένης μεθοδολογίας της Διεθνούς Τράπεζας, θα επιτρέψει να εντοπιστούν τυχόν ελλείψεις στο κανονιστικό πλαίσιο που εφαρμόζεται σε ότι αφορά στην καταπολέμηση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ως επίσης και στην αποτελεσματικότητα των διαδικασιών που ακολουθούνται από όλους τους επηρεαζόμενους φορείς, κυβερνητικούς, επο-

πτικούς και ιδιωτικούς, με τελικό στόχο τη λήψη διορθωτικών μέτρων. Αυτό θα συμβάλει τα μέγιστα στην επανατοποθέτηση της Κύπρου ως ευυπόληπτου διεθνούς χρηματοοικονομικού κέντρου και θα διευκολύνει ουσιαστικά τις διάφορες διαδικασίες αξιολόγησης στις οποίες κατά καιρούς υποβάλλεται η Κύπρος.

Το Δεκέμβριο 2015 στα πλαίσια της 49ης συνεδρίας της ολομέλειας της Επιτροπής Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης, η κυπριακή αντιπροσωπεία, αποτελούμενη από την ΚΤΚ και την ΜΟΚΑΣ, παρουσίασε την έκθεση προόδου διετίας που αφορά την αξιολόγηση της Κύπρου στο πλαίσιο του τέταρτου γύρου αξιολογήσεων και την επικαιροποιημένη έκθεση για τις ενέργειες που λήφθηκαν ως αποτέλεσμα της Ειδικής Αξιολόγησης της Αποτελεσματικότητας των Μέτρων Δέουσας Επιμέλειας επί των Πελατών του Τραπεζικού Τομέα η οποία πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2013 ως προϋπόθεση του Μνημονίου. Η ολομέλεια της Επιτροπής Moneyval έκρινε ομόφωνα ότι η ανταπόκριση της Κυπριακής Δημοκρατίας υπήρξε πλήρης, συνεχάρη την κυπριακή αντιπροσωπεία για την ολοκλήρωση της διαδικασίας, και αποφάσισε όπως επανέλθει στη διαδικασία συνήθους αναφοράς στις συνεδρίες της ολομέλειας.

4.2 Εξυγίανση Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων

Οι κύριες εργασίες της ΚΤΚ ως Αρχή Εξυγίανσης κατά το 2015 αφορούσαν στην παρακολούθηση εφαρμογής των μέτρων εξυγίανσης α) στη Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (CPB) και β) στο υποκατάστημα της FBME Bank Ltd (FBME) στην Κύπρο. Άλλες εργασίες της Μονάδας Εξυγίανσης κατά το 2015 περιλάμβαναν τη συμμετοχή σε ομάδα εργασίας για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ και σε επιτροπές για τη σύσταση και λειτουργία του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης με βάση τις πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΕ) Αρ. 806/2014.

Τα μέτρα εξυγίανσης που εφαρμόζονται στην CPB αφορούν στην πώληση των εναπομεινάντων περιουσιακών της στοιχείων που κυρίως περιλαμβάνουν επενδύσεις σε θυγατρικές τράπεζες στο εξωτερικό καθώς και τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας Κύπρου την οποία απέκτησε ως αντίτιμο για την καθαρή δίκαιη αξία των περιουσιακών στοιχείων που μεταφέρθηκαν στην εν λόγω τράπεζα στις 29 Μαρτίου 2013. Για το σκοπό αυτό, ο Ειδικός Διαχειριστής της CPB ανέθεσε, με έγκριση της Αρχής Εξυγίανσης, στις 6 Μαΐου 2015 στην Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος, ελληνική θυγατρική εταιρεία της CPB, την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για την πώληση των λοιπών θυγατρικών της CPB στο εξωτερικό. Η διαδικασία πώλησης των εν λόγω θυγατρικών προχωρεί στη βάση οδικού χάρτη ο οποίος προβλέπει σε πρώτο στάδιο την αξιολόγηση της αξίας και των προοπτικών των εργασιών τους στις αγορές που λειτουργούν και σε δεύτερο στάδιο τη λήψη και αξιολόγηση προσφορών από υποψήφιους αγοραστές στη βάση έκθεσης ελέγχου δέουσας επιμέλειας από ανεξάρτητο οίκο. Ο Ειδικός Διαχειριστής προχωρεί επίσης με τις αναγκαίες διαδικασίες για την πώληση του μετοχικού κεφαλαίου που κατέχει η CPB στην Επενδυτική Τράπεζα Ελλάδος και στην Τράπεζα Κύπρου.

Τα μέτρα εξυγίανσης στο υποκατάστημα της FBME στη Δημοκρατία λήφθηκαν στις 21 Ιουλίου 2014 στη βάση των άμεσων και δραστικών συνεπειών που είχε στις εργασίες, ρευστότητα και βιωσιμότητα του υποκαταστήματος η ανακοίνωση που εξέδωσε στις 17 Ιουλίου 2014

η Μονάδα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης του Αμερικάνικου Υπουργείου Οικονομικών (FinCEN), με την οποία χαρακτήριζε την FBME ως χρηματοπιστωτικό ίδρυμα πρωτίστης ανησυχίας για ξέπλυμα παράνομου χρήματος. Λόγω μη λήψης προσφορών από πιστωτικά ιδρύματα για την εξαγορά των εργασιών του υποκαταστήματος, η Αρχή Εξυγίανσης αποφάσισε στις 15 Οκτωβρίου 2015, βάσει του άρθρου 7(3) του *περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου*, την αναστολή του μέτρου εξυγίανσης της πώλησης εργασιών. Αφού έκρινε ότι δεν υπάρχει άλλο κατάλληλο μέτρο εξυγίανσης που θα μπορούσε να τύχει εφαρμογής, εισηγήθηκε, ως προνοείται στο προαναφερόμενο άρθρο, την ανάκληση της άδειας που χορηγήθηκε στην FBME για λειτουργία υποκαταστήματος στην Κύπρο.

Η Μονάδα Εξυγίανσης συμμετείχε σε ομάδα εργασίας που συστάθηκε υπό την αιγίδα του Υπουργείου Οικονομικών για την ετοιμασία προσχεδίων νομοσχεδίων για τη μεταφορά της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ στο εθνικό δίκαιο. Η Οδηγία 2014/59/ΕΕ αποτελεί το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων για την εναρμόνιση και αναβάθμιση των εργαλείων για την αντιμετώπιση χρηματοοικονομικών κρίσεων σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση και τέθηκε σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2015. Το Δεκέμβριο του 2015 κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχέδιο το οποίο προβλέπει την ακύρωση του υφιστάμενου *περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου* και τη μεταφορά σε νέο νόμο των προνοιών της Οδηγίας της ΕΕ σε σχέση με την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων.

Τον Ιανουάριο του 2015 συστάθηκε το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ) βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) Αρ. 806/2014 για την θέσπιση του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (ΕΜΕ) ως δεύτερου πυλώνα της Τραπεζικής Ένωσης. Ο ΕΜΕ τέθηκε σε πλήρη ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016. Κατά το 2015 η ΚΤΚ συμμετείχε σε επιτροπές του ΕΣΕ με στόχο την ετοιμασία εγχειριδίων για το σχεδιασμό εξυγίανσης, τη διαχείριση κρίσεων και εφαρμογή μέτρων εξυγίανσης και τη συνεργασία και λήψη αποφάσεων εντός του ΕΜΕ. Η ΚΤΚ παρείχε επίσης τεχνική υποστήριξη προς τον ΕΣΕ για την ετοιμασία μεταβατικών σχεδίων εξυγίανσης των σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων που υπόκεινται στη άμεση δικαιοδοσία του δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) Αρ. 806/2014.

4.3 Χρηματοοικονομική Σταθερότητα

4.3.1 Μακρο-προληπτική επίβλεψη

Η ΚΤΚ είναι η μακρο-προληπτική αρχή της Κύπρου. Η μακρο-προληπτική επίβλεψη εστιάζει στην παρακολούθηση και αξιολόγηση της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου, καθώς και στην εφαρμογή των εργαλείων μακρο-προληπτικής πολιτικής, με στόχο τον περιορισμό της συσσώρευσης των συστημικών κινδύνων. Η ΚΤΚ καθόρισε:

- Την πολιτική για τον προσδιορισμό των ενδιάμεσων στόχων μακρο-προληπτικής πολιτικής και την επιλογή των εργαλείων μακρο-προληπτικής πολιτικής.
- Την πολιτική με την οποία θέσπισε το πλαίσιο για την εφαρμογή των μακρο-προληπτικών εργαλείων μέσω της σύνδεσης του απώτατου στόχου της διασφάλισης της χρηματοοικονομικής σταθερότητας με τους ενδιάμεσους στόχους μακρο-προληπτικής πολιτικής και τα μακρο-προληπτικά εργαλεία.

Η ΚΤΚ, για να πετύχει τους στόχους της μακρο-προληπτικής πολιτικής της, λαμβάνει αποφάσεις για την ενεργοποίηση ή την τροποποίηση των

μακρο-προληπτικών εργαλείων που έχει στη διάθεσή της.

Η ΚΤΚ, μέσω της μακρο-προληπτικής πολιτικής της, αναλύει τις κυκλικές και διαρθρωτικές εξελίξεις στο χρηματοοικονομικό σύστημα και στο ευρύτερο μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον με σκοπό τον εντοπισμό, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον περιορισμό των κινδύνων που απειλούν τη σταθερότητα του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου. Στο επίκεντρο βρίσκονται τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα και κυρίως ο τραπεζικός τομέας, ο οποίος αποτελεί το μεγαλύτερο συνιστόν στοιχείο του εγχώριου χρηματοοικονομικού συστήματος και το κύριο δυνητικό μέσο μετάδοσης κινδύνων εντός του συστήματος και προς την πραγματική οικονομία. Επίσης, παρακολουθούνται οι εξελίξεις στον μη-τραπεζικό χρηματοοικονομικό τομέα, ιδιαίτερα στον ασφαλιστικό τομέα, στον τομέα των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, στον τομέα των επενδυτικών ταμείων και στον τομέα των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών. Παράλληλα, αναλύονται οι εξελίξεις στο μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον, με έμφαση στις μακροοικονομικές συνθήκες και στους τομείς των νοικοκυριών, των μη χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων, των ακινήτων και των δημοσίων οικονομικών.

Η μακρο-προληπτική επίβλεψη του χρηματοοικονομικού συστήματος συμπληρώνει τη μικρο-προληπτική εποπτεία των μεμονωμένων τραπεζικών ιδρυμάτων και των άλλων χρηματοοικονομικών οργανισμών που ασκείται από την ΚΤΚ και τις αρμόδιες εποπτικές αρχές του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου, αντίστοιχα.

Υποβολή ποσοτικών στοιχείων και χρηματοοικονομικών δεικτών για τον τραπεζικό τομέα της Κύπρου προς διεθνείς οργανισμούς

Κατά το 2015, η ΚΤΚ συνέχισε την τακτική ετοιμασία και υποβολή συγκεντρωτικών ποσοτικών στοιχείων και χρηματοοικονομικών δεικτών για τον τραπεζικό τομέα της Κύπρου προς την ΕΚΤ και το ΔΝΤ, τα οποία δημοσιοποιούνται στις ιστοσελίδες των εν λόγω οργανισμών.

Συγκεκριμένα, στην ΕΚΤ υποβλήθηκαν, σε τριμηνιαία βάση, τα Ενοποιημένα Τραπεζικά Στοιχεία (Consolidated Banking Data – CBD) για τα τραπεζικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Κύπρο, τα οποία χρησιμοποιούνται για σκοπούς μακρο-προληπτικής ανάλυσης που διενεργείται από την ΕΚΤ και την ΚΤΚ. Σε αυτά περιλαμβάνονται στοιχεία λογαριασμού αποτελεσμάτων, ισολογισμού, ποιότητας δανειακού χαρτοφυλακίου και κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών. Στο ΔΝΤ υποβλήθηκαν, σε τριμηνιαία βάση, τα συγκεντρωτικά στοιχεία που αφορούν τους Δείκτες Χρηματοοικονομικής Ευρωστίας (Financial Soundness Indicators – FSIs) για τις τράπεζες. Οι εν λόγω δείκτες έχουν αναπτυχθεί από το ΔΝΤ για σκοπούς υποστήριξης της μακρο-προληπτικής ανάλυσης.

Κύριες αποφάσεις μακρο-προληπτικής πολιτικής

Κατά το 2015, βάσει των διατάξεων του *περί Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου, 2015*, η ΚΤΚ:

- Προσδιόρισε τα Άλλα Συστημικά Σημαντικά Ιδρύματα (Other Systemically Important Institutions - O-SII) και καθόρισε το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας O-SII του κάθε ιδρύματος.
- Καθόρισε το αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας για όλα τα αδειοδοτημένα πιστωτικά ιδρύματα.

Δημοσίευση της Έκθεσης της ΚΤΚ για την χρη-

ματοοικονομική σταθερότητα

Η ΚΤΚ δημοσίευσε την αξιολόγησή της για τη σταθερότητα του χρηματοοικονομικού συστήματος στην *Έκθεση Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας*. Ο σκοπός της εν λόγω ανάλυσης είναι η ευαισθητοποίηση σε θέματα που άπτονται της διασφάλισης της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου.

Συμμετοχή σε επιτροπές και ομάδες εργασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ), του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της ΕΕ

Κατά το 2015, η Διοικητής, ως μέλος του Γενικού Συμβουλίου του ΕΣΣΚ, συμμετείχε στις συναντήσεις του Γενικού Συμβουλίου. Στελέχη της ΚΤΚ συμμετείχαν στις συναντήσεις και εργασίες της Συμβουλευτικής Τεχνικής Επιτροπής - ΣΤΕ (Advisory Technical Committee – ATC) του ΕΣΣΚ και τις υπό αυτήν ομάδες εργασίας. Η ΣΤΕ έχει συμβουλευτικό και υποβοηθητικό ρόλο σε θέματα που άπτονται των εργασιών του ΕΣΣΚ. Στελέχη της ΚΤΚ συμμετείχαν στις συναντήσεις και εργασίες της Επιτροπής Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας - ΕΧΣ (Financial Stability Committee – FSC) του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και τις υπό αυτήν ομάδες εργασίας. Η ΕΧΣ παρέχει υποστήριξη προς τα αρμόδια όργανα της ΕΚΤ όσον αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους που σχετίζονται με τη λήψη αποφάσεων στον τομέα της μακρο-προληπτικής επίβλεψης και της διασφάλισης της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος. Στελέχη της ΚΤΚ συμμετείχαν στις συναντήσεις της Ομάδας Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (Financial Stability Table – FST) της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής (Economic and Financial Committee – EFC) της ΕΕ. Η εν λόγω Ομάδα είναι υπεύθυνη για την προετοιμασία των θεμάτων που άπτονται της χρηματοοικονομικής σταθερότητας και τα οποία συζητούνται στο Συμβούλιο ECOFIN.

Συμμετοχή σε διαβουλεύσεις με εκπροσώπους της Τρόικα

Κατά το 2015, στελέχη της ΚΤΚ συμμετείχαν στις διαβουλεύσεις με εκπροσώπους της Τρόικα για θέματα που άπτονται της σταθερότητας του χρηματοοικονομικού συστήματος της Κύπρου.

4.3.2 Διαχείριση Ταμείων Προστασίας Καταθετών και Επενδυτών Πελατών Τραπεζών

Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων και Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων

Σκοπός του Σχεδίου είναι αφενός η καταβολή αποζημίωσης στους καταθέτες που καλύπτονται από το Σχέδιο στην περίπτωση που πιστωτικά ιδρύματα δεν είναι σε θέση να αποπληρώσουν τις καταθέσεις τους και αφετέρου, η χρηματοδότηση της εφαρμογής μέτρων εξυγίανσης.

Το Σχέδιο αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα. Το αρμόδιο όργανο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του και την εξυπηρέτηση των σκοπών του, περιλαμβανομένης της διαχείρισης των τριών ταμείων που το αποτελούν, ήτοι το Ταμείο Προστασίας Καταθέσεων Τραπεζών (ΤΠΚ Τραπεζών), το Ταμείο Προστασίας Καταθέσεων Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων (ΤΠΚ ΣΠΙ) και το Ταμείο Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων («Ταμείο Εξυγίανσης»), είναι η Διαχειριστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών και της ΚΤΚ.

Στο Σχέδιο συμμετέχουν υποχρεωτικά όλες οι τράπεζες και τα αδειοδοτημένα πιστωτικά ιδρύματα. Σε αυτά περιλαμβάνονται τα υποκαταστήματά τους που λειτουργούν σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα συνεργατικά πιστωτικά

ιδρύματα («ΣΠΙ») που έχουν συσταθεί στην Κυπριακή Δημοκρατία, καθώς και τα υποκαταστήματα τραπεζών από χώρες μη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης νοουμένου ότι τα τελευταία δεν έχουν ισοδύναμη κάλυψη με σχέδια προστασίας καταθέσεων στις χώρες σύστασης των εν λόγω τραπεζών. Το Σχέδιο παρέχει κάλυψη μέχρι €100.000 για το σύνολο των καταθέσεων που οποιοδήποτε φυσικό ή, με ορισμένες εξαιρέσεις, νομικό πρόσωπο διατηρεί με συγκεκριμένο πιστωτικό ίδρυμα. Σημειώνεται ότι, κατά το 2015, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, το Σχέδιο δεν ενεργοποιήθηκε.

Αναφορικά με τις εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τον Ιούνιο του 2015 δημοσιεύτηκε η «Έκθεση των Πέντε Προέδρων» μέσω της οποίας οριοθετείται επισήμως η δημιουργία πανευρωπαϊκού συστήματος εγγύησης καταθέσεων μέχρι το έτος 2025 το οποίο αποτελεί τον τρίτο πυλώνα της τραπεζικής ένωσης. Τον Ιούλιο του 2015 τέθηκε σε εφαρμογή η νέα Ευρωπαϊκή Οδηγία 2014/49/ΕΕ περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων. Το νέο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που μεταφέρει την εν λόγω Οδηγία ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Αύγουστο του 2015.

Σχετικά με τη μεταφορά της προαναφερθείσας Οδηγίας, κατατέθηκε επίσης για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων περί τα τέλη του 2015, νομοσχέδιο για μεταφορά της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/59/ΕΕ για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, η οποία θέτει την υποχρέωση στα κράτη μέλη της ΕΕ να συστήσουν εθνικά ταμεία εξυγίανσης για τα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις επενδύσεων. Σύμφωνα με το προτεινόμενο νομοσχέδιο, το κυπριακό ταμείο εξυγίανσης παραμένει υπό τη διαχείριση του Σχεδίου. Από την 1η Ιανουαρίου του 2016 οι τράπεζες εισφέρουν στο ευρωπαϊκό Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης το οποίο βρίσκεται υπό τη διαχείριση του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης και το εθνικό ταμείο εξυγίανσης καλύπτει μόνο τις επιχειρήσεις επενδύσεων, με κάποιες εξαιρέσεις, καθώς και τα υποκαταστήματα τραπεζών με έδρα σε τρίτες χώρες.

Σύμφωνα με το νέο θεσμικό πλαίσιο, οι εισφορές τόσο στα Ταμεία Προστασίας Καταθέσεων όσο και στο Ταμείο Εξυγίανσης υπολογίζονται πλέον λαμβάνοντας υπόψη τις καλυπτόμενες καταθέσεις και το προφίλ κινδύνου του κάθε πιστωτικού ιδρύματος.

Ταμείο Αποζημίωσης Επενδυτών Πελατών Τραπεζών («ΤΑΕΠΤ»)

Το ΤΑΕΠΤ, το οποίο λειτουργεί από το 2004 υπό την αιγίδα της ΚΤΚ, συνέχισε κατά το 2015 τη λειτουργία του με σκοπό τη διασφάλιση της σταθερότητας στο χρηματοοικονομικό τομέα.

Μέσω της λειτουργίας του ΤΑΕΠΤ παρέχεται πρόσθετη εξασφάλιση προς τους πελάτες τραπεζών για απαιτήσεις που είναι δυνατό να εγείρουν σε σχέση με την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία του ΤΑΕΠΤ, η συμμετοχή στο Ταμείο είναι υποχρεωτική για όλες τις τράπεζες, οι οποίες παρέχουν επενδυτικές υπηρεσίες και οι οποίες έχουν συσταθεί στην Κυπριακή Δημοκρατία ή έχουν συσταθεί σε τρίτες χώρες και λειτουργούν στην Κυπριακή Δημοκρατία μέσω υποκαταστήματος. Το μέγιστο ύψος της αποζημίωσης που είναι δυνατό να καταβληθεί προς τους επενδυτές-πελάτες τραπεζών ανέρχεται σε €20.000. Η εν λόγω κάλυψη αφορά στο σύνολο των απαιτήσεων του επενδυτή έναντι μιας συγκεκριμένης τράπεζας, ανεξάρτητα από τον αριθμό των λογαριασμών που τηρεί, το νόμισμα ή το κράτος από το έδαφος του οποίου, η τράπεζα παρέχει την υπηρεσία.

Κατά το 2015, ο αριθμός των τραπεζών που συμ-

μετείχαν ως μέλη του Ταμείου, ανήλθε σε 14. Η Διαχειριστική Επιτροπή του ΤΑΕΠΤ αφού αξιολόγησε τις υποχρεώσεις κάθε τράπεζας, προχώρησε σε καθορισμό των εισφορών που οι τράπεζες οι οποίες συμμετέχουν στο Ταμείο είχαν υποχρέωση να καταβάλουν.

4.4 Συστήματα Πληρωμών και Διακανονισμού Συναλλαγών

Η ασφαλής, αποτελεσματική και ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και των μέσων πληρωμών είναι καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας.

Σύμφωνα με τους *περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμους, 2002 έως (Αρ. 3) 2014*, η ΚΤΚ έχει αρμοδιότητα για την προώθηση, ρύθμιση και επίβλεψη της εύρυθμης λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών, εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών που λειτουργούν στην Κύπρο.

Για την εκτέλεση των εν λόγω καθηκόντων της η ΚΤΚ ενεργεί τόσο σε εγχώριο όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Συγκεκριμένα, η ΚΤΚ:

(i) συνεργάζεται με το Υπουργείο Οικονομικών και άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες του κράτους προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Κύπρου ως κράτους μέλους της ΕΕ, όπως αυτές απορρέουν από το Κοινοτικό δίκαιο,

(ii) μεριμνά για την εφαρμογή και μεταφορά στο Κυπριακό δίκαιο Κανονισμών, Οδηγιών και σχετικών Συστάσεων της ΕΕ, της ΕΚΤ και άλλων Ευρωπαϊκών οργάνων, και

(iii) έχει προχωρήσει με τη σύσταση της Εθνικής Επιτροπής Πληρωμών (ΕΕΠ) που στοχεύει στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή εθνικής πολιτικής πληρωμών.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, η ΚΤΚ έχει ενεργή συμμετοχή σε αρμόδια όργανα του Ευρωσυστήματος, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικά με θέματα υποδομών χρηματοοικονομικών αγορών και πληρωμών.

Το Ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο που διέπει τις λιανικές πληρωμές έχει διαμορφωθεί σημαντικά το 2015, με κυριότερες τις πιο κάτω εξελίξεις:

- Κανονισμός (ΕΕ) 2015/751 σχετικά με τις διατραπεζικές προμήθειες για πράξεις πληρωμών με κάρτες (Multilateral Interchange Fees Regulation -IFR).
- Συστάσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) για την ασφάλεια των διαδικτυακών πληρωμών (EBA/GL/2014/12_Rev1, 19 Δεκεμβρίου 2014)
- Οδηγία 2014/92/ΕΕ της 23 Ιουλίου 2014 για τη συγκρισιμότητα των τελών που συνδέονται με λογαριασμούς πληρωμών, την αλλαγή λογαριασμών πληρωμών και την πρόσβαση σε λογαριασμούς πληρωμών με βασικά χαρακτηριστικά (Payment Accounts Directive – PAD).

Σε εξέλιξη κατά το 2015:

- Κανονιστικά τεχνικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Αρχής Αξιών και Αγορών (ΕΑΑΤ), ως αναπόσπαστο κομμάτι του Κανονισμού (ΕΕ) 909/2014 που αφορά στα κεντρικά αποθετήρια τίτλων (Central Securities Depositories Regulation - CSDR).
- Οδηγία σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά (Payment Services Directive II - PSD II)

Συστήματα πληρωμών, εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών και μέσα πληρωμών στην Κύπρο

Κατά το 2015, στην Κύπρο λειτουργούσαν τέσσερα συστήματα πληρωμών, εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών και ένα σύστημα διακανονισμού τίτλων ως εξής:

Συστήματα Πληρωμών Άμεσου Διακανονισμού

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.1 **TARGET2-CY Διασυνοριακές πληρωμές 2011-2015**

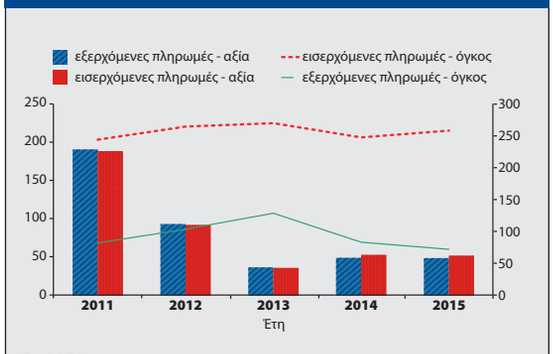

Πηγή: ΚΤΚ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2 **TARGET2-CY Εγχώριες πληρωμές 2011-2015**

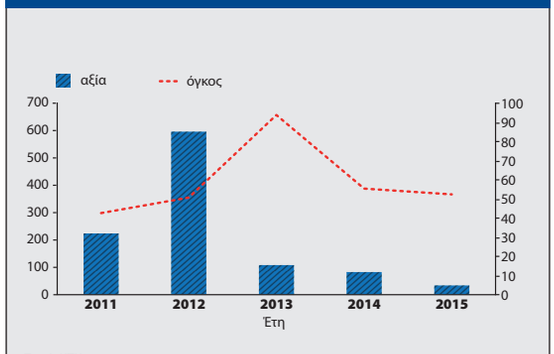

Πηγή: ΚΤΚ.

- TARGET2-CY

Συστήματα Λιανικών Πληρωμών

- Σύστημα Εκκαθάρισης Επιταγών (Κυπριακό Γραφείο Συμψηφισμού – ΚΓΣ).
- Σύστημα Πληρωμών Μέσω Καρτών της JCC Payment Systems Ltd.
- Σχέδιο Πληρωμών SEPA Direct Debit (JCC-SDD).

Σύστημα Διακανονισμού Τίτλων

- Κεντρικό Αποθετήριο και Κεντρικό Μητρώο Αξιών (ΚΑΚΜΑ) του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

TARGET2-CY

Το TARGET2-CY αποτελεί μία εκ των συνιστωσών του συστήματος TARGET2, το σύστημα διακανονισμού πληρωμών σε συνεχή χρόνο το οποίο ανήκει στο Ευρωσύστημα. Εκτός της ΚΤΚ, 22 χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Κύπρο συμμετέχουν στο TARGET2-CY. Τα δεκαοχτώ από αυτά είναι άμεσοι συμμετέχοντες, ενώ τα υπόλοιπα τέσσερα είναι έμμεσοι συμμετέχοντες.

Κατά το 2015, η χρήση του TARGET2-CY για διασυνοριακές συναλλαγές παρέμεινε σταθερή σε αξία συναλλαγών (**Διάγραμμα 4.1**).

Κατά το 2015 ο όγκος των εγχώριων πληρωμών

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3 **Εκκαθάριση επιταγών στο ΚΓΣ**

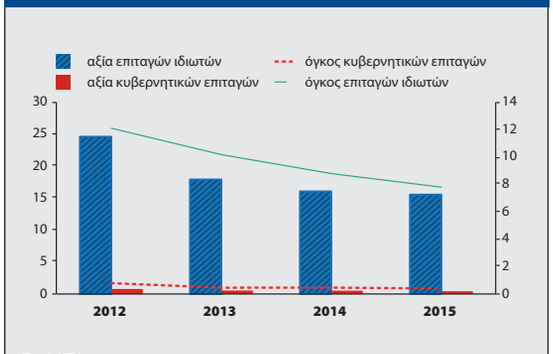

Πηγή: ΚΤΚ.

που διακανονίστηκαν στο TARGET2-CY παρέμεινε στα ίδια επίπεδα με το 2014, ενώ η αντίστοιχη αξία των εγχώριων συναλλαγών μειώθηκε κατά 60% σε €33,2 δισεκατομμύρια (**Διάγραμμα 4.2**).

Κυπριακό Γραφείο Συμψηφισμού (ΚΓΣ)

Το ΚΓΣ λειτουργεί από το 1964 με σκοπό την εναρμονισμένη εφαρμογή διαδικασιών για την εκκαθάριση και διακανονισμό επιταγών και άλλων μέσων πληρωμών. Τα ενεργά μέλη του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού ανέρχονται σε 19, με τα 15 από αυτά να συμμετέχουν στο αυτοματοποιημένο σύστημα ηλεκτρονικού συμψηφισμού επιταγών.

Όπως φαίνεται στο **Διάγραμμα 4.3** (σελ. 36),

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.4 **Χρήση μέσων πληρωμής**
(όγκος, εκατομμύρια)

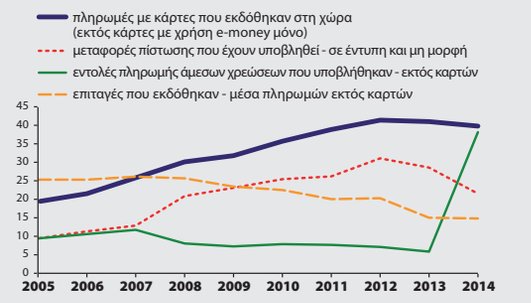

Πηγή: ΕΚΤ (SDW).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.5 **Ετήσιος μέσος όρος μηνιαίων καταχωρίσεων στον προκαταρκτικό κατάλογο**

Πηγή: ΚΤΚ.

κατά το 2015 ο όγκος και η αξία των επιταγών του ιδιωτικού τομέα που εκκαθαρίστηκαν μέσω του ΚΓΣ μειώθηκαν κατά 11% και 3% αντίστοιχα, σε σύγκριση με το 2014. Οι κυβερνητικές επιταγές που παρουσιάζονται στο ΚΓΣ παρουσίασαν μείωση σε αριθμό και αξία κατά 14% και 17% αντίστοιχα, κατά το 2015 σε σύγκριση με το 2014.

Μέσα πληρωμών

Στο **Διάγραμμα 4.4** παρουσιάζεται η χρήση των συναλλαγών ανά μέσο πληρωμών. Κατά το 2014 παρατηρήθηκε μείωση στον όγκο των μεταφορών πίστωσης και σημαντική αύξηση στον όγκο των άμεσων χρεώσεων λόγω της μετάβασης στο εγχώριο σχέδιο πληρωμών SEPA Direct Debit (JCC SDD). Ο όγκος των επιταγών και των καρτών μειώθηκε οριακά.

Σημειώνεται ότι η μεθοδολογία για την υποβολή των στατιστικών πληρωμών έχει ενισχυθεί από το έτος αναφοράς 2014. Οι νέες απαιτήσεις ορίζονται σε σχετικό Κανονισμό (ΕΚΤ/2013/43) και λόγω μεθοδολογικών αλλαγών παρατηρούνται μετατοπίσεις στην υπάρχουσα χρονοσειρά καθιστώντας τα δεδομένα μη συγκρίσιμα για την υπό εξέταση περίοδο.

Άλλες Δραστηριότητες

Σύσταση της Εθνικής Επιτροπής Πληρωμών (ΕΕΠ)

Κατά το 2015 συστάθηκε η ΕΕΠ, όπου εκπροσωπούνται οι πάροχοι και οι χρήστες υπηρεσιών πληρωμών, και η οποία στοχεύει (i) στην αξιολόγηση των επιπτώσεων και προκλήσεων του αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου στην εγχώρια αγορά υπηρεσιών πληρωμών, και (ii) στην προώθηση πιο αποδοτικών και καινοτόμων μέσων πληρωμών, ηλεκτρονικής τιμολόγησης και εφαρμογών από τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών.

Κεντρικό Αρχείο Πληροφοριών (ΚΑΠ) για εκδότες ακάλυπτων επιταγών

Τα στατιστικά στοιχεία του ΚΑΠ εμφανίζουν σταθερή μείωση του μέσου όρου αριθμού καταχωρήσεων στον προκαταρκτικό κατάλογο (**Διάγραμμα 4.5**), τόσο σε αριθμό όσο και σε αξία των ακάλυπτων επιταγών και έχουν φτάσει τα χαμηλότερα επίπεδα από το 2003.

TARGET2-Securities (T2S)

Το T2S αποτελεί υποδομή του Ευρωσυστήματος η οποία παρέχει στα Ευρωπαϊκά κεντρικά αποθετήρια τίτλων μία ενιαία, πανευρωπαϊκή πλατφόρμα

για τον διακανονισμό των συναλλαγών τίτλων σε χρήμα κεντρικής τράπεζας.

Στο παρόν στάδιο, η ΚΤΚ προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να δύναται να παρέχει υπηρεσίες του T2S στην Κυπριακή τραπεζική κοινότητα.

Επίβλεψη συστημάτων πληρωμών και διακανονισμού συναλλαγών

Η ΚΤΚ συνέχισε να επιτελεί τον καταλυτικό της ρόλο ώστε να διασφαλίσει ότι οι διαχειριστές των συστημάτων πληρωμών λαμβάνουν μέτρα προς διατήρηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων αυτών.

Η ΚΤΚ, έχει θέσει υπό την επίβλεψή της τα συστήματα πληρωμών, εκκαθάρισης και διακανονισμού συναλλαγών που λειτουργούν στην Κύπρο. Από το 2015 η ΚΤΚ διεξάγει, έναντι του αναθεωρημένου πλαισίου επίβλεψης του Ευρωσυστήματος για συστήματα λιανικών πληρωμών, την αξιολόγηση των συστημάτων JCC Cards Payment System (ως 'σύστημα λιανικών πληρωμών διακεκριμένης σημασίας') και του ΚΓΣ (ως 'άλλο σύστημα λιανικών πληρωμών').

Επιπρόσθετα, η ΚΤΚ εξακολουθεί να επιβλέπει πτυχές σχετικές με την Κυπριακή συνιστώσα του συστήματος TARGET2.

Η ΚΤΚ επιβλέπει και παρακολουθεί, επίσης, τη συμμόρφωση των εγχώριων παρόχων υπηρεσιών πληρωμών έναντι των Συστάσεων της ΕΑΤ σε σχέση με τις διαδικτυακές πληρωμές.

4.5 Τραπεζογραμμάτια και Κέρματα Ευρώ

Η έκδοση νομίσματος (τραπεζογραμμάτια και κέρματα) αποτελεί αρμοδιότητα της ΚΤΚ η οποία φροντίζει για την ύπαρξη του απαραίτητου νομικού πλαισίου, αναλαμβάνει την εκτύπωση της ποσότητας των τραπεζογραμματίων που της αναλογεί μετά από κατανομή από την ΕΚΤ σε κάθε κεντρική τράπεζα του Ευρωσυστήματος, διεξάγει τις απαραίτητες ενέργειες για την κοπή κερμάτων, οργανώνει την επεξεργασία και διανομή τραπεζογραμματίων και κερμάτων, και αποσύρει και καταστρέφει τραπεζογραμμάτια και κέρματα που δεν είναι κατάλληλα για επανακυκλοφορία.

Το συνολικό ποσό τραπεζογραμματίων ευρώ που εκδόθηκε από το Ευρωσύστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του 2015, ανήλθε σε €1.083.430 εκατ., σημειώνοντας αύξηση 6,6% σε σχέση με το τέλος του 2014.

Λόγω της ελεύθερης διακίνησης ανθρώπων και αγαθών δημιουργούνται εισροές και εκροές νομίσματος οι οποίες δεν είναι δυνατόν να μετρηθούν με ακρίβεια για τους σκοπούς υπολογισμού του πραγματικού ποσού ευρώ σε κυκλοφορία σε κάθε χώρα της ευρωζώνης.

Κύκλος του νομίσματος

Το 2015 έτυχαν επεξεργασίας (δηλ. μετρήθηκαν, ελέγχθηκαν για γνησιότητα και καταλληλότητα πριν από την επανακυκλοφορία τους) από εταιρεία στην οποία εννέα τράπεζες έχουν αναθέσει τις εργασίες φύλαξης και επεξεργασίας των τραπεζογραμματίων τους 118,8 εκατ. τεμάχια τραπεζογραμματίων ευρώ, εκ των οποίων 32,4% (38,5 εκατ. τεμάχια) κρίθηκαν ακατάλληλα για επανατοποθέτηση στην κυκλοφορία και επιστράφηκαν στην ΚΤΚ για περαιτέρω επεξεργασία. Την ίδια περίοδο η ΚΤΚ προέβηκε σε ελέγχους των μηχανών που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία των τραπεζογραμματίων από την εταιρεία. Επίσης, η ΚΤΚ προέβηκε σε επιτόπιους ελέγχους των τραπεζών για να διαπιστωθεί κατά πόσο τηρούνται οι πρόνοιες της σχετικής Οδηγίας του 2014 η οποία αναφέρεται στους ελέγχους γνησιότητας και καταλληλότητας των τραπεζογραμματίων ευρώ και την εκ νέου θέση τους στην κυκλοφορία.

Κατά τη διάρκεια του 2015, έτυχαν επεξεργασίας από την εταιρία στην οποία ανατέθηκαν από την ΚΤΚ οι εργασίες φύλαξης και επεξεργασίας των κερμάτων που επιστρέφονται, 20,5 εκατ. κέρματα ευρώ, εκ των οποίων 0,1% (20.561 κέρματα) κρίθηκαν ακατάλληλα για επανατοποθέτηση στην κυκλοφορία. Επίσης, κατά την υπό αναφορά περίοδο η ΚΤΚ προέβηκε σε επιτόπιους ελέγχους σε πιστωτικά ιδρύματα για να διαπιστωθεί κατά πόσο τηρούνται οι πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΕ) 1210/2010 σχετικά με την εξακρίβωση της γνησιότητας και τη διαχείριση των ακατάλληλων για κυκλοφορία κερμάτων ευρώ.

Παραχαραγμένα τραπεζογραμμάτια και κίβδηλα κέρματα ευρώ που εντοπίστηκαν στην Κύπρο κατά το 2015

Κατά τη διάρκεια του έτους εντοπίστηκαν εντός κυκλοφορίας 678 παραχαραγμένα τεμάχια τραπεζογραμματίων ευρώ διαφόρων αξιών, σε σύγκριση με 472 τεμάχια το 2014. Τα τραπεζογραμμάτια των €20 και των €50 ήταν οι συχνότερα παραχαραγμένες αξίες αντιπροσωπεύοντας το 36,9% και 32,9% του συνόλου, αντίστοιχα. Τα πλείστα παραχαραγμένα τραπεζογραμμάτια, τα οποία αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία, εντοπίσθηκαν από ταμίες πιστωτικών ιδρυμάτων. Σε σχετικούς όρους, ο αριθμός των παραχαραγμένων τραπεζογραμματίων ευρώ που εντοπίστηκαν εντός κυκλοφορίας στην Κύπρο είναι πολύ μικρός και είναι από τους χαμηλότερους στις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Κατά την επεξεργασία κερμάτων εντοπίστηκε πολύ μικρός αριθμός κίβδηλων κερμάτων (356 κέρματα) που αφορούν τις αξίες €2, €1 και €0,50.

Εκδόσεις νομισματικών ειδών

- *Συλλεκτικό σετ*

Το Μάιο του 2015 η ΚΤΚ εξέδωσε 7.000 συλλεκτικά σετ κυπριακών κερμάτων ευρώ, κοπής 2015, σε λαμπρή ακυκλοφόρητη κατάσταση. Το σετ σηματοδότησε την εισαγωγή της νέας σειράς των κυπριακών κερμάτων ευρώ που είναι αφιερωμένη στα Θρησκευτικά Μνημεία της Κύπρου. Η έκδοση διατέθηκε με μεγάλη επιτυχία στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

- *Συλλεκτικό κέρμα*

Το έτος 2015 η ΚΤΚ εξέδωσε αργυρό συλλεκτικό κέρμα, ονομαστικής αξίας €5, σε υποδειγματική κατάσταση προς τιμή της θεάς Αφροδίτης της Κύπρου. Το

σχέδιο φιλοτεχνήθηκε από τον καλλιτέχνη κ. Γιώργο Σταματόπουλο. Απεικονίζει άγαλμα της θεάς Αφροδίτης της Ελληνιστικής περιόδου, 1ο αιώνα πΧ, που ανευρέθηκε στην περιοχή των Σόλων. Το άγαλμα, που κοσμεί το Κυπριακό Μουσείο στη Λευκωσία, θεωρείται ως σημείο αναφοράς για τη λατρεία της θεάς Αφροδίτης στην αρχαία Κύπρο. Η έκδοση έγινε τον Οκτώβριο του 2015 στην περιορισμένη ποσότητα των 4.000 τεμαχίων. Υπήρξε ενδιαφέρον για την έκδοση τόσον από την Κύπρο όσο και από το εξωτερικό.

- *Αναμνηστικό κέρμα*

Η ΚΤΚ εξέδωσε το Νοέμβριο του 2015 το τρίτο κυπριακό αναμνηστικό κέρμα ευρώ, στο πλαίσιο απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για έκδοση κοινού αναμνηστικού κέρματος για τα τριαντάχρονα της σημαίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κόπηκαν 350.000 κυπριακά αναμνηστικά κέρματα από τα οποία 8.000 υποδειγματικής κατάστασης τοποθετήθηκαν σε θήκες και 6.000 λαμπρής ακυκλοφόρητης κατάστασης τοποθετήθηκαν σε κάψουλες για διάθεση στο συλλεκτικό κοινό.

Απόσυρση της κυπριακής λίρας

Η ανταλλαγή τραπεζογραμματίων κυπριακών λιρών με ευρώ συνεχίστηκε και το 2015. Κατά τη διάρκεια του έτους ανταλλάχτηκαν τραπεζογραμμάτια συνολικής αξίας £0,22 εκατ. για το συνολικό ποσό των €0,37 εκατ. Η ΚΤΚ θα συνεχίσει να ανταλλάσσει τραπεζογραμμάτια κυπριακών λιρών μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του 2017.

4.6 Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες

4.6.1 Διαχείριση αποθεμάτων και άλλες δραστηριότητες

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, τα διαθέσιμα της ΚΤΚ, συμπεριλαμβανομένου και του αποθέματος σε χρυσό αξίας €434,6 εκατ., ανέρχονταν σε €1.428,5 εκατ. σε σχέση με €1.027,6 εκατ. στο τέλος του 2014.

Τα συνολικά διαθέσιμα έτυχαν διαχείρισης σύμφωνα με το εγκεκριμένο πλαίσιο Επενδυτικής Πολιτικής, υπό το πρίσμα των εξαιρετικά χαμηλών ή/και αρνητικών αγοραίων επιτοκίων, καθώς και της αυξημένης μεταβλητότητας στις διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές κατά τη διάρκεια του έτους. Στις διακυμάνσεις του ύψους των διαθεσίμων και στην τελική διαμόρφωσή τους κατά το 2015 συνέβαλαν η επανεπένδυση του εισοδήματος από τόκους επί των διαθεσίμων, οι αποτιμήσεις των επενδύσεων με βάση τις τρέχουσες αγοραίες τιμές, η μεταβολή της συναλλαγματικής αξίας των ξένων νομισμάτων έναντι του ευρώ, καθώς και οι καθαρές ροές σε ξένα νομίσματα.

Με βάση το πλαίσιο της Επενδυτικής Πολιτικής της ΚΤΚ, η διαχείριση των διαθεσίμων σε ευρώ, συνάλλαγμα και χρυσό επικεντρώνεται στη μεγιστοποίηση της μακροχρόνιας απόδοσής τους, χωρίς να παραγνωρίζονται άλλοι διαχρονικοί και καίριας σημασίας στόχοι, όπως η ασφάλεια των διαθεσίμων και η προστασία της αξίας τους από ενδεχόμενη μείωση. Τα έσοδα από τη διαχείριση των διαθεσίμων αποτελούν διαχρονικά την κυριότερη πηγή χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της ΚΤΚ και συντελούν στη διασφάλιση της οικονομικής της ανεξαρτησίας και αυτοτέλειας.

Το πλαίσιο Επενδυτικής Πολιτικής διαλαμβάνει την επένδυση των διαθεσίμων και του χρυσού σε εγκεκριμένες επενδυτικές τάξεις με τη διενέργεια πράξεων εγκεκριμένων τύπων που διεκπεραιώνονται μέσω εγκεκριμένων αντισυμβαλλόμενων, οι οποίοι μπορεί να είναι τραπεζικοί οργανισμοί ή οργανισμοί παροχής επενδυτικών υπηρεσιών. Βασικός άξονας της εφαρμογής της Επενδυτικής Πολιτικής της ΚΤΚ είναι η χρήση στρατηγικών χαρτοφυλακίων αναφοράς (benchmark portfolios).

Κατά τη διάρκεια του 2015, το γενικό πλαίσιο στρατηγικής επενδύσεων έχει αποδειχθεί ως αρκούντως κατάλληλο, υπό τις επικρατούσες συνθήκες, αφού έχει προστατεύσει την αξία των διαθεσίμων υπό καθεστώς αβέβαιων διεθνών οικονομικών και επενδυτικών συνθηκών. Στα πλαίσια αυτής της στρατηγικής, κατά τη διάρκεια του χρόνου η ΚΤΚ τηρούσε διαθέσιμα κυρίως σε ευρώ και, σε πολύ μικρότερο βαθμό, σε δολάρια ΗΠΑ και σε λίρες Αγγλίας.

Καθαρά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τον Φεβρουάριο του 2016 οι κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος, στα πλαίσια περαιτέρω διαφάνειας, αποφάσισαν ομόφωνα τη δημοσίευση της συμφωνίας για τα καθαρά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (Agreement on Net Financial Assets - ANFA) που έχουν συνάψει οι εθνικές κεντρικές τράπεζες της ζώνης του ευρώ και η ΕΚΤ. Η ANFA ορίζει τους κανόνες και τα όρια για τη διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με καθήκοντα των εθνικών κεντρικών τραπεζών πέραν της νομισματικής πολιτικής, όπως τα διαθέσιμα που αντιστοιχούν στο κεφάλαιο και τα λογιστικά αποθεματικά τους ή άλλα συγκεκριμένα στοιχεία παθητικού, τα συναλλαγματικά τους διαθέσιμα ή τα συνταξιοδοτικά ταμεία των υπαλλήλων τους. Η ANFA, καθώς και σχετικό επεξηγηματικό κείμενο, δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ[10]. Κατά το τέλος του 2015 τα καθαρά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της ΚΤΚ, έτσι όπως αυτά ορίζονται στην ANFA, ήταν €4.446 εκατ.

Συμμετοχή στη διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων της ΕΚΤ

Η διαχείριση των συναλλαγματικών αποθεμάτων της ΕΚΤ διεξάγεται αποκεντρωτικά από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών που υιοθέτησαν το ευρώ οι οποίες ενεργούν εκ μέρους της ΕΚΤ. Η ΚΤΚ συμμετέχει στη διαχείριση των συναλλαγματικών διαθεσίμων της ΕΚΤ με κοινοπρακτική διαχείριση των αναλογούντων διαθεσίμων με την Τράπεζα της Ελλάδας.

Συμμετοχή στα προγράμματα του ΔΝΤ

Από τον Μάρτιο του 2011 η Κυπριακή Δημοκρατία συμμετέχει στο πρόγραμμα δανεισμού «New Arrangements to Borrow - NAB» που λειτουργεί υπό την εποπτεία του ΔΝΤ. Η ΚΤΚ, ενεργώντας ως οικονομικός αντιπρόσωπος της Δημοκρατίας, εκτελεί τις συναλλαγές που εμπίπτουν στο εν λόγω πρόγραμμα. Το 2015, λόγω της εφαρμογής του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής της Κύπρου στο οποίο συμμετέχει και το ΔΝΤ, δεν συμπεριλήφθηκε παροχή νέου δανεισμού από την Κυπριακή Δημοκρατία στο πρόγραμμα NAB.

4.6.2 Εφαρμογή νομισματικής πολιτικής

Εκ μέρους της ΕΚΤ, η οποία είναι αρμόδια για τη χάραξη της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ, η ΚΤΚ συμμετέχει ομοιόμορφα και ισότιμα με τις άλλες εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που ανήκουν στη ζώνη του ευρώ στην εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, όπως αυτή καθορίζεται από τις αποφάσεις και τις κατευθυντήριες γραμμές του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ. Ως εκ τούτου, τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στην Κυπριακή Δημοκρατία δύνανται να συμμετέχουν και να έχουν πρόσβαση, μέσω της ΚΤΚ, στις πράξεις ανοικτής αγοράς και στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος.

Υπό τη σκιά των δυσμενών και ασταθών συνθηκών που εξακολουθούσαν να επικρατούν κατά τη διάρκεια του 2015, τόσο οι τακτικές όσο και συ-

10. https://www.ecb.europa.eu/explainers/tell-me-more/html/anfa_qa.el.html

μπληρωματικές πράξεις ανοικτής αγοράς του Ευρωσυστήματος συνέχισαν να διενεργούνται στη βάση δημοπρασιών με σταθερό επιτόκιο με πλήρη κατανομή της αιτούμενης ρευστότητας. Η πολιτική αυτή έχει αποφασιστεί ότι θα ισχύει τουλάχιστον μέχρι την τελευταία περίοδο τήρησης ελάχιστων αποθεματικών του 2017.

Τον Ιανουάριο του 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ, προκειμένου να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ), αποφάσισε να καταργήσει το περιθώριο των 10 μονάδων βάσης με το οποίο προσαυξάνεται το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης για τις ΣΠΠΜΑ που θα διενεργούνταν μέχρι τον Ιούνιο του 2016. Η κατάργηση του εν λόγω περιθωρίου αντανακλούσε τη μείωση του ασφαλίστρου κινδύνου μακροπρόθεσμης απόδοσης των βασιζομένων στις δυνάμεις της αγοράς χρηματοδοτικών μέσων, η οποία παρατηρήθηκε μετά την ανακοίνωση για εισαγωγή των ΣΠΠΜΑ τον Ιούνιο 2014. Με την απόφασή του αυτή, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ υπογράμμισε τη σημαντικότητα και αποτελεσματικότητα των ΣΠΠΜΑ ως εργαλείο τόσο για τη στήριξη των τραπεζικών χορηγήσεων προς το μη χρηματοπιστωτικό ιδιωτικό τομέα της ζώνης του ευρώ όσο και για την ενίσχυση της λειτουργίας του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής.

Τον Αύγουστο του 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε να εξειδικεύσει περαιτέρω τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόζονται επί των αντισυμβαλλομένων για πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Περαιτέρω, συμπεριέλαβε στο πλαίσιο ασφαλειών για παροχή ρευστότητας μία νέα κατηγορία αποδεκτών μη εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων, πιο συγκεκριμένα, τα μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα που καλύπτονται από αποδεκτές δανειακές απαιτήσεις.

Προγράμματα αγοράς περιουσιακών στοιχείων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα

Τον Ιανουάριο του υπό επισκόπηση χρόνου το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε τη διεύρυνση του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων. Συναφώς, συμπεριλήφθηκε στα υφιστάμενα προγράμματα αγοράς περιουσιακών στοιχείων του ιδιωτικού τομέα, ήτοι το τρίτο πρόγραμμα αγοράς καλυμμένων ομολόγων (Covered Bond Purchase Programme - CBPP3) και το πρόγραμμα αγοράς τίτλων που έχουν εκδοθεί έναντι περιουσιακών στοιχείων (Asset-Backed Securities Purchase Programme - ABSPP), πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων του δημοσίου τομέα (Public Sector Purchase Programme - PSPP), το οποίο περιλαμβάνει ομόλογα σε ευρώ που εκδίδονται από κεντρικές κυβερνήσεις, ειδικούς φορείς-εκδότες χρεογράφων και ευρωπαϊκούς οργανισμούς της ζώνης του ευρώ. Οι εν λόγω αγορές άρχισαν στις 9 Μαρτίου 2015. Σύμφωνα με την απόφαση του Ιανουαρίου, οι συνολικές μηνιαίες αγορές υπό τα τρία προγράμματα θα ανέρχονταν σε €60 δις και θα διενεργούνταν μέχρι το Σεπτέμβριο του 2016 ή μέχρις ότου διαπιστωθεί σταθερή προσαρμογή στην πορεία του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ η οποία να συνάδει με την επιδίωξη για διατήρηση των ρυθμών πληθωρισμού κάτω αλλά πλησίον του 2% μεσοπρόθεσμα. Στις 3 Δεκεμβρίου 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε την επιμήκυνση της περιόδου ισχύος του διευρυμένου προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων μέχρι τον Μάρτιο 2017 ή αργότερα, εάν χρειαστεί, προκειμένου η πορεία του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ να ευθυγραμμιστεί με τον μεσοπρόθεσμο στόχο για τον πληθωρισμό.

Η ΚΤΚ συμμετέχει στην εφαρμογή του διευρυμένου προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων διενεργώντας αγορές στα πλαίσια των προ-

γραμμάτων CBPP3 και PSPP. Στοιχεία για τις αγορές του Ευρωσυστήματος αναρτώνται και επικαιροποιούνται σε μηνιαία βάση στην ιστοσελίδα της ΕΚΤ.

Στα πλαίσια του προγράμματος PSPP, η ΚΤΚ και η ΕΚΤ έχουν διενεργήσει εντός του 2015 αγορές κυπριακών κυβερνητικών ομολόγων συνολικής ονομαστικής αξίας €285 εκατ. Σύμφωνα με το πλαίσιο εφαρμογής του PSPP, οι αγορές κυπριακών κυβερνητικών ομολόγων πραγματοποιήθηκαν σε χρονικές περιόδους που ακολούθησαν τη θετική έκβαση των αξιολογήσεων του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής της Κυπριακής Δημοκρατίας, πιο συγκεκριμένα τον Ιούλιο και τον Οκτώβριο του 2015. Οι αγορές αφορούσαν κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα που διαπραγματεύονταν τόσο στην εγχώρια (Κρατικά Ονομαστικά Χρεόγραφα Αναπτύξεως - ΚΟΧΑ) όσο και στη διεθνή αγορά (Euro Medium Term Notes - EMTN). Οι συναλλαγές έγιναν τόσο με εγχώριους όσο και ξένους αντισυμβαλλομένους.

Συμμετοχή στο πρόγραμμα δανεισμού χρεογράφων

Στις 2 Απριλίου 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε τα ομόλογα που αποκτώνται από τις κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος στο πλαίσιο του PSPP να καθίστανται διαθέσιμα για δανεισμό σε μη συγκεντρωτική βάση. Στόχος του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν η στήριξη της ρευστότητας της αγοράς ομολόγων αναφορικά με οριστικές αγοραπωλησίες (*outright*) καθώς και πράξεις πώλησης και επαναγοράς (*repos*) και η όσο το δυνατόν λιγότερη διαταραχή της φυσιολογικής δραστηριότητας της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, η ΚΤΚ διαθέτει για δανεισμό τα ομόλογα που απέκτησε στο πλαίσιο του PSPP, μέσω προγράμματος αυτόματου δανεισμού ομολόγων που παρέχει διεθνής θεματοφύλακας, αποκλειστικά για σκοπούς κάλυψης περιπτώσεων αποτυχημένων διακανονισμών πράξεων πελατών του θεματοφύλακα.

4.7 Έκτακτη Ενίσχυση σε Ρευστότητα

Η έκτακτη ενίσχυση σε ρευστότητα (στα αγγλικά, Emergency Liquidity Assistance – ELA) συνιστά υποστήριξη σε μορφή ρευστότητας που δίνουν οι εθνικές κεντρικές τράπεζες, κάτω από έκτακτες συνθήκες, σε πιστωτικά ιδρύματα τα οποία υφίστανται προσωρινά έλλειψη ρευστότητας αλλά κατά τα αλλά είναι φερέγγυα και τυγχάνουν εποπτείας.

Το άρθρο 14.4. του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και της ΕΚΤ διαλαμβάνει ότι οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να εκτελούν και λειτουργίες άλλες από εκείνες που καθορίζονται στο Καταστατικό, εκτός εάν το Διοικητικό Συμβούλιο αποφανθεί, με πλειοψηφία δύο τρίτων των ψήφων, ότι οι λειτουργίες αυτές παρακωλύουν τους στόχους και τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ. Ως εκ τούτου, οι πράξεις ELA οι οποίες εκτελούνται υπό την ευθύνη των εθνικών κεντρικών τραπεζών και δεν θεωρούνται ότι αποτελούν μέρος των λειτουργιών του ΕΣΚΤ υπόκεινται στην κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ το οποίο αν κρίνει ότι δεν τίθεται θέμα παρακώλυσης, τότε διατυπώνει τη μη ένστασή του (non objection). Η ΚΤΚ υιοθετεί και εφαρμόζει πλήρως τις σχετικές με τα πιο πάνω διαδικασίες, οι οποίες θεσπίστηκαν εντός Ευρωσυστήματος το 1999 και έκτοτε αναθεωρούνται κατά καιρούς[11].

Υπό ομαλές συνθήκες, τα πιστωτικά ιδρύματα εξασφαλίζουν τη χρηματοδότησή τους από την έκδοση μετοχικού κεφαλαίου, από την έκδοση αξιογράφων, μέσω της διατραπεζικής αγοράς, μέσω καταθέσεων που δέχονται από τους πελάτες τους ή μέσω χρηματοδότησης από τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Μέσα σε πλαίσια

11. https://www.ecb.europa.eu/mopo/ela/html/index.en.html

που καθορίζουν οι αρμόδιες εποπτικές αρχές, η χρηματοδότηση αυτή, διοχετεύεται κατά κανόνα σε δάνεια προς τους πελάτες των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και σε άλλες επενδύσεις και στοιχεία ενεργητικού στα πλαίσια της επενδυτικής τους πολιτικής. Αν για οποιοδήποτε λόγο κάτω από έκτακτες συνθήκες το πιστωτικό ίδρυμα δεν μπορεί να εξασφαλίσει προσωρινά την απαιτούμενη ρευστότητα μέσω των πιο πάνω πηγών, τότε έχει ως έσχατο σημείο καταφυγής τον μηχανισμό ELA.

Σε ό,τι αφορά στην εγκεκριμένη από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΤΚ πολιτική για την παροχή ELA, σημειώνεται ότι η ρευστότητα δύναται να παρασχεθεί, κατά τη διακριτική ευχέρεια της ΚΤΚ, μόνο σε φερέγγυα πιστωτικά ιδρύματα υπό προϋποθέσεις οι οποίες περιλαμβάνουν, κυρίως, ότι η στήριξη του πιστωτικού ιδρύματος είναι σημαντική για λόγους χρηματοοικονομικής σταθερότητας, το πιστωτικό ίδρυμα παραχωρεί στην ΚΤΚ επαρκείς εξασφαλίσεις, υποβάλλει αποδεκτό σχέδιο διαχείρισης και αναπλήρωσης από άλλες πηγές της απαιτούμενης ρευστότητας και παρέχει διαρκή ενημέρωση για την κατάσταση της ρευστότητάς του. Η ΚΤΚ επιβάλλει επιτόκιο ψηλότερο από το επιτόκιο που το Ευρωσύστημα ορίζει για την παροχή οριακής διευκόλυνσης (marginal lending facility). Το περιθώριο καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη και τυχόν εισηγήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ.

Η παροχή ELA δεν εντάσσεται στο πλαίσιο άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Όπως προαναφέρθηκε, διενεργείται με ευθύνη της ΚΤΚ βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου του Ευρωσυστήματος και, όπου απαιτείται σε σχέση με το ύψος του ποσού, κατόπιν μη ένστασης του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ. Ως εκ τούτου, η ΚΤΚ επωμίζεται το κόστος και τους κινδύνους που προκύπτουν από την παροχή ELA. Συνεπώς, λαμβάνονται υπόψη και διενεργούνται κατάλληλες προβλέψεις για διάφορους κινδύνους συμπεριλαμβανομένων του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου αγοράς και του λειτουργικού κινδύνου.

Η παροχή ELA διέπεται από όρους και συμβατικές υποχρεώσεις δυνάμει των οποίων η ΚΤΚ έχει το δικαίωμα να διαχειριστεί τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν την εξασφάλιση, σε περίπτωση που το πιστωτικό ίδρυμα αθετήσει την υποχρέωση αποπληρωμής της οφειλής του έναντι της ΚΤΚ. Το χαρτοφυλάκιο εξασφαλίσεων τυγχάνει αξιολόγησης και αποτίμησης από την ΚΤΚ επί τακτικής βάσης, στα πλαίσια της εφαρμογής εγκεκριμένου πλαισίου πολιτικής. Κατά την αποτίμηση, και για σκοπούς περιορισμού των κινδύνων αγοράς και ρευστότητας, η ΚΤΚ επιβάλλει κατάλληλες περικοπές αποτίμησης οι οποίες προσδιορίζονται μεταξύ άλλων και από το είδος της εξασφάλισης.

Στη διαδικασία παροχής ELA εμπλέκονται πολλαπλές οργανικές μονάδες εντός της ΚΤΚ. Ο καταμερισμός των αρμοδιοτήτων πηγάζει από το αντικείμενο εργασιών της κάθε μονάδας και καταγράφεται σε σχετικό εσωτερικό εγχειρίδιο διαδικασιών. Το εν λόγω εγχειρίδιο καταγράφει τις διαδικασίες που, σύμφωνα με το πλαίσιο πολιτικής της ΚΤΚ για το ELA, δρομολογούνται σε περίπτωση ενεργοποίησης του μηχανισμού ELA.

Η ΚΤΚ παρέχει ρευστότητα στα πλαίσια του μηχανισμού ELA μόνο κατόπιν αξιολόγησης του κάθε αιτήματος και απόφασης του Διοικητή και εφόσον υλοποιηθούν οι ενέργειες που προαπαιτούνται για την εξασφάλιση του απαραίτητου ενεχύρου από την ΚΤΚ (π.χ. εκχώρηση δανειακών υποχρεώσεων, μεταφορά αξιογράφων σε λογαριασμό φύλαξης που τηρεί η ΚΤΚ σε καθοριζόμενο από την ΚΤΚ αποθετήριο), περιλαμβανομένης και της υπογραφής των απαραίτητων νομικών εγγράφων που

αφορούν τόσο τις εξασφαλίσεις όσο και τους όρους παροχής ELA.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, το ύψος της παροχής ELA από την ΚΤΚ σε εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα ανερχόταν σε €3.800 εκατ. (31 Δεκ 2014: €7.400 εκατ.).

4.8 Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Η ΚΤΚ είναι εκτεθειμένη σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους οι οποίοι απορρέουν από τη διαχείριση των ιδίων διαθεσίμων, ήτοι επενδύσεις σε εγχώριο νόμισμα, ξένο νόμισμα και χρυσό, την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής ως μέλος του Ευρωσυστήματος και τις πράξεις έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων διενεργείται, σε ό,τι αφορά την οργανική διάρθρωση, ξεχωριστά από τις δραστηριότητες της ΚΤΚ στις χρηματοοικονομικές αγορές, και συγκεκριμένα από το ΓΔΚ το οποίο, ως μέρος της «δεύτερης γραμμής άμυνας έναντι των κινδύνων», έχει επίσης αρμοδιότητες για το λειτουργικό κίνδυνο και τα θέματα της επιχειρησιακής ετοιμότητας της ΚΤΚ.

Επενδυτικές δραστηριότητες ΚΤΚ

Το αποδεκτό πλαίσιο επενδυτικών δραστηριοτήτων, περιλαμβανομένου του εν γένει πλαισίου ελέγχου και διαχείρισης των συναφών χρηματοοικονομικών κινδύνων, ορίζονται στην Επενδυτική Πολιτική της ΚΤΚ η οποία εγκρίνεται από τον Διοικητή και το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΤΚ.

Η Επενδυτική Πολιτική ορίζει τα νομίσματα στα οποία μπορούν να επενδυθούν τα διαθέσιμα, τις επιλέξιμες χώρες, εκδότες και αντισυμβαλλομένους, καθώς και τα είδη συναλλαγών και χρηματοοικονομικών εργαλείων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους διαχειριστές χαρτοφυλακίων για σκοπούς διενέργειας πράξεων στις αγορές χρήματος, συναλλάγματος και κεφαλαίου. Προνοεί, επίσης, τον επαναπροσδιορισμό των στρατηγικών χαρτοφυλακίων αναφοράς (ΣΧΑ) σε ετήσια βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις κρατούσες και διαβλεπόμενες συνθήκες στις αγορές και τις εκάστοτε επενδυτικές στοχεύσεις της ΚΤΚ. Τα ΣΧΑ συνιστούν ερμηνευτή της εν γένει επενδυτικής στρατηγικής της ΚΤΚ, οριοθετούν τα αποδεκτά επίπεδα των συναφών κινδύνων, καθώς και παρέχουν τη δυνατότητα συγκριτικής μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης και των κινδύνων των πραγματικών χαρτοφυλακίων της ΚΤΚ.

Το πλαίσιο παρακολούθησης, επιμέτρησης, ελέγχου και αναφοράς των κινδύνων, περιλαμβανομένης της συμμόρφωσης των διαχειριστών με το ισχύον λειτουργικό πλαίσιο, καθώς και οι εφαρμοζόμενες μεθοδολογίες επιμέτρησης κινδύνων τυγχάνουν περιοδικής αξιολόγησης και, εφόσον κριθεί απαραίτητο, επικαιροποίησης και αναπροσαρμογής.

Οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι που τυγχάνουν διαχείρισης είναι:

Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς διαλαμβάνει τον κίνδυνο μείωσης της αξίας των διαθεσίμων της ΚΤΚ λόγω δυσμενών μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, στα επιτόκια και στις τιμές των επενδυτικών μέσων λόγω διαφοροποίησης των συνθήκων στις αγορές. Προς διαχείριση των βασικών διαστάσεων του κινδύνου αγοράς, δηλαδή του επιτοκιακού και του συναλλαγματικού κινδύνου, η ΚΤΚ εφαρμόζει, κατά περίπτωση, τα ακόλουθα:

• *Επιτοκιακός κίνδυνος:*

Συνιστά τον κίνδυνο μείωσης της αγοραίας αξίας των επενδύσεων λόγω μεταβολών στα αγοραία

επιτόκια. Ο εν λόγω κίνδυνος οριοθετείται, κατά βάση, με την επιλογή ΣΧΑ τα οποία, μεταξύ άλλων, αντανακλούν τα αποδεκτά για την ΚΤΚ επίπεδα επιτοκιακού κινδύνου και τον καθορισμό επιτρεπόμενου περιθωρίου απόκλισης από την τιμή της σταθμικής μέσης διάρκειας έκαστου ΣΧΑ. Η έκθεση στον επιτοκιακό κίνδυνο περιορίζεται περαιτέρω με την τοποθέτηση του μεγαλύτερου μέρους των χρεογράφων σε ευρώ στο χαρτοφυλάκιο του οποίου οι θέσεις θα διακρατηθούν μέχρι τη λήξη τους.

• *Συναλλαγματικός κίνδυνος:*

Συνιστά τον κίνδυνο μείωσης της αγοραίας αξίας των επενδύσεων λόγω μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ευρώ έναντι των νομισμάτων στα οποία διατηρούνται θέσεις. Κατά το 2015, η ΚΤΚ συνέχισε να διατηρεί τα διαθέσιμά της κυρίως σε ευρώ και, σε πολύ μικρότερο ύψος, σε δολάριο ΗΠΑ. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος αντισταθμίζεται με τη χρήση καθιερωμένων εργαλείων αντιστάθμισης, με στόχο την αποτροπή τυχόν ζημιών από δυσμενή μεταβολή στις συναλλαγματικές ισοτιμίες του δολαρίου ΗΠΑ έναντι του ευρώ. Διατηρείται, ωστόσο, ανοικτή θέση συγκεκριμένου ύψους σε δολάριο ΗΠΑ για σκοπούς εξυπηρέτησης συναλλαγών και υποχρεώσεων στο εν λόγω νόμισμα όπως και για τυχόν ανάγκη έκτακτης καταβολής επιπρόσθετων συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ για σκοπούς παρέμβασης στην αγορά συναλλάγματος.

Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος θεωρείται ο κίνδυνος ένα αντισυμβαλλόμενο μέρος ή ένας εκδότης χρεογράφων να αδυνατεί να ανταποκριθεί εγκαίρως στις συμβατικές ή νομικές του υποχρεώσεις για ολόκληρο ή μέρος της οφειλόμενης αξίας. Περιλαμβάνει, επίσης, τον κίνδυνο μείωσης της αξίας των επενδύσεων λόγω μείωσης της πιστοληπτικής ικανότητας εκδοτών αξιογράφων ή αντισυμβαλλόμενων ιδρυμάτων. Με σκοπό τον περιορισμό του πιστωτικού κινδύνου σε αποδεκτά επίπεδα, η ΚΤΚ συνέχισε, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, να εφαρμόζει συντηρητικά κριτήρια επιλεξιμότητας και όρια έκθεσης για τις εγκεκριμένες χώρες, εκδότες και αντισυμβαλλόμενους ενώ ένεκα των κρατουσών συνθηκών στις αγορές περιόρισε περαιτέρω τις τοποθετήσεις της σε εμπρόθεσμες καταθέσεις.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας αναφέρεται στο ενδεχόμενο η ΚΤΚ να αδυνατεί να έχει άμεση πρόσβαση στις χρηματαγορές ή σε περίπτωση που έχει πρόσβαση το κόστος συναλλαγής να είναι ιδιαίτερα υψηλό. Ο κίνδυνος ρευστότητας σε ευρώ έχει σχεδόν εκμηδενιστεί καθότι η ΚΤΚ έχει την ευχέρεια χρήσης του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2) προς κάλυψη αναγκών ρευστότητας. Επιπλέον, σημαντικό μέρος των διαθεσίμων είναι επενδυμένο σε χρεόγραφα υψηλής εμπορευσιμότητας. Για σκοπούς ικανοποίησης έκτακτων αναγκών ρευστότητας σε δολάριο ΗΠΑ, η ΚΤΚ διατηρεί ανοικτές θέσεις συγκεκριμένου ύψους.

Εφαρμογή ενιαίας νομισματικής πολιτικής και έκτακτη ενίσχυση ρευστότητας

Όσον αφορά την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, η ΚΤΚ συμμετέχει στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Ευρωσυστήματος η οποία, μεταξύ άλλων, επιλαμβάνεται θεμάτων που αφορούν το σχεδιασμό και την εφαρμογή των πλαισίων και κανόνων που διέπουν τις

πράξεις και τα προγράμματα νομισματικής πολιτικής, περιλαμβανομένων των συναφών πλαισίων παρακολούθησης, διαχείρισης και αποτίμησης κινδύνων, με σκοπό την εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου προστασίας του Ευρωσυστήματος.

Η έκτακτη ενίσχυση σε ρευστότητα σε εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα διενεργείται με την εμπλοκή αριθμού οργανικών μονάδων της ΚΤΚ και με βάση το εγκεκριμένο πλαίσιο πολιτικής και εγχειρίδιο διαδικασιών.

Οι κίνδυνοι που απορρέουν από τις εν λόγω πράξεις, όπως και οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι από τις κύριες εργασίες της ΚΤΚ, αξιολογούνται στο πλαίσιο της ετήσιας εκτίμησης των κινδύνων από τις κύριες δραστηριότητές της, για σκοπούς επαναπροσδιορισμού των ύψους του λογαριασμού προβλέψεων έναντι κινδύνων στον ισολογισμό της ΚΤΚ.

4.9 Οικονομική Έρευνα και Συναφείς Δραστηριότητες

Η ΚΤΚ αναλύει σε βάθος την εγχώρια οικονομία, ενώ παρακολουθεί τις εξελίξεις στην οικονομία της ζώνης του ευρώ και στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Αρμόδιοι λειτουργοί συνεισφέρουν ευρύτερα στις οικονομικές αναλύσεις στην ΕΚΤ μέσω της συμμετοχής τους σε σχετικές επιτροπές του ΕΣΚΤ, ενώ παρέχουν συστηματική ενημέρωση στη Διοικητή, στα πλαίσια και της συμμετοχής της στο Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ. Άλλες συναφείς δραστηριότητες περιλαμβάνουν ενημερωτικές συναντήσεις με κλιμάκια διεθνών οργανισμών και διοργάνωση παρουσιάσεων σε ενδιαφερόμενους φορείς, όπως εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλα οργανωμένα σύνολα.

Επίσης, η ΚΤΚ συμμετείχε ενεργά στις συζητήσεις με εκπροσώπους της Τρόικας, στα πλαίσια της επικαιροποίησης του Μνημονίου Συναντίληψης, για τη διαμόρφωση των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων, καθώς και τις διαρθρωτικές πρόνοιες του Μνημονίου, ενώ παρασχέθηκε στήριξη στις συζητήσεις για διάφορα θέματα του χρηματοοικονομικού τομέα.

Οικονομικό Δελτίο

Κατά το 2015 δημοσιεύθηκαν δύο εξαμηνιαία *Οικονομικά Δελτία*, του Ιουνίου και του Δεκεμβρίου τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά. Το *Οικονομικό Δελτίο* παρουσιάζει τις κυριότερες μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις στο διεθνές και στο εγχώριο περιβάλλον, καθώς και τις προβλέψεις της ΚΤΚ για την κυπριακή οικονομία.

Στήριξη Διοικητή και συμμετοχές σε επιτροπές και ομάδες εργασίας του ΕΣΚΤ και της ΕΕ

Κατά το 2015 συνεχίστηκε η συμβολή στην προετοιμασία της Διοικητού στα πλαίσια της συμμετοχής της στις συναντήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, ιδιαίτερα σε θέματα που άπτονται της χάραξης και άσκησης της νομισματικής πολιτικής.

Σημαντικός ήταν, επίσης, ο ρόλος της ΚΤΚ σε σχέση με τη συστηματική συμμετοχή εκπροσώπων της στην Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής του ΕΣΚΤ και στις ομάδες εργασίας που υπάγονται σε αυτήν. Οι εν λόγω ομάδες εργασίας καλύπτουν: (α) τις οικονομικές προβλέψεις, (β) την οικονομετρική μοντελοποίηση και (γ) την ανάλυση των δημοσίων οικονομικών, ενώ άλλες ad-hoc ομάδες εργασίας ασχολήθηκαν με εξειδικευμένα οικονομικά θέματα. Η Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής και οι προαναφερθείσες ομάδες εργασίας παρακολουθούν τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και ετοιμάζουν εκθέσεις στις οποίες βασίζονται, εν μέρει, οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ.

Μέσω της συμμετοχής στην Ομάδα Εργασίας Προβλέψεων, το Τμήμα Οικονομικών Ερευνών (ΤΟΕ) συμμετέχει στις τακτικές προβλέψεις του Ευρωσυστήματος, οι οποίες καταρτίζονται κάθε Ιούνιο και Δεκέμβριο και αφορούν τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη. Επιπρόσθετα, ετοιμάζονται προβλέψεις για τον πληθωρισμό, κάθε Μάρτιο και Σεπτέμβριο.

Στα πλαίσια της συμμετοχής στην Ομάδα Εργασίας Οικονομετρικής Μοντελοποίησης, χρησιμοποιήθηκε το εξειδικευμένο οικονομετρικό μοντέλο CYMCM. Επίσης, η συγκεκριμένη Ομάδα Εργασίας υποστηρίζει τις ανάγκες της Ομάδας Εργασίας Προβλέψεων για τεχνικά θέματα, όπως είναι η ανάλυση διαφόρων σεναρίων. Με την υιοθέτηση της στατιστικής μεθοδολογίας ESOL 2010 άρχισαν διεργασίες για την προσαρμογή του μοντέλου της Κύπρου.

Η συμμετοχή της ΚΤΚ στην Ομάδα Εργασίας για τα Δημόσια Οικονομικά έχει ως στόχο τον καταρτισμό ανεξάρτητων προβλέψεων, καθώς επίσης την εκπόνηση σχετικών μελετών. Για παράδειγμα, το ΤΟΕ συμμετείχε σε υπο-ομάδα εργασίας για την ανάλυση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους σε χώρες μέλη της ζώνης του ευρώ.

Παράλληλα, η ΚΤΚ συμμετέχει ενεργά σε ομάδα εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορά την πρόληψη, εντοπισμό και διόρθωση επιβλαβών μακροοικονομικών ανισορροπιών σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα, συμμετέχει σε ομάδα εμπειρογνωμόνων για τις οικονομικές προβλέψεις που δημοσιεύονται τρεις φορές το χρόνο σε συνάρτηση με τον ετήσιο κύκλο συντονισμού των οικονομικών πολιτικών του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Άλλες ερευνητικές δραστηριότητες

Το ΤΟΕ παρείχε ερευνητική στήριξη στην προσπάθεια του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΤΚ για αποκλιμάκωση των δανειστικών επιτοκίων με εμπεριστατωμένη ανάλυση για την πορεία των εγχώριων επιτοκίων. Η παρακολούθηση των εξελίξεων στα επιτόκια συνεχίζεται σε μηνιαία βάση.

Κατά το 2015, συνεχίστηκε σε τριμηνιαία βάση η διεξαγωγή της Έρευνας Τραπεζικών Χορηγήσεων, στο πλαίσιο του Ευρωσυστήματος. Σημειώνεται ότι, από τον Απρίλιο του 2015, το ερωτηματολόγιο εμπλουτίστηκε με επιπρόσθετες ερωτήσεις με στόχο την περαιτέρω ανάλυση των επιδράσεων των πρόσφατων συμβατικών και μησυμβατικών μέτρων νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Η ΚΤΚ δημοσιοποιεί κάθε τρίμηνο, σε συγκεντρωτική βάση, τα αποτελέσματα για την Κύπρο στην ιστοσελίδα της.

Η ΚΤΚ συμμετέχει σε δίκτυο του ΕΣΚΤ με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών για τις αλλαγές στις μισθολογικές και τιμολογιακές πρακτικές των επιχειρήσεων (Wage Dynamics Network) με σκοπό τη σχετική έρευνα και ανάλυση. Η ΚΤΚ διεξήγαγε σχετική δειγματοληπτική έρευνα μέσω ενός εναρμονισμένου ερωτηματολογίου, καλύπτοντας την περίοδο 2010-2013. Αποτελέσματα της έρευνας δημοσιεύθηκαν στο *Οικονομικό Δελτίο* Δεκεμβρίου 2015.

Επιπρόσθετα, ολοκληρώθηκε η επεξεργασία των μικρο-δεδομένων του δεύτερου κύματος της έρευνας που διεξάγει το Ευρωσύστημα και στην οποία συμμετέχει και η ΚΤΚ από το 2009, με θέμα τη χρηματοοικονομική κατάσταση και τις καταναλωτικές συνήθειες των νοικοκυριών (HFCS). Η τεχνική επεξεργασία των στοιχείων συνεχίστηκε το πρώτο εξάμηνο του 2015, ενώ από τον Οκτώβριο ξεκίνησε η διαδικασία αποστολής των στοιχείων στην ΕΚΤ για επιβεβαίωση.

Παράλληλα, η ΚΤΚ προχώρησε στη διεξαγωγή

λεπτομερούς ανάλυσης όσον αφορά τη δανειοληπτική συμπεριφορά των κυπριακών νοικοκυριών. Η εν λόγω ανάλυση, η οποία αποτελεί μνημονιακή υποχρέωση, καλύπτει μακροοικονομικές και μικροοικονομικές πτυχές, αξιοποιώντας δεδομένα από τα δύο κύματα της δειγματοληπτικής έρευνας HFCS. Μια πρώτη ανάλυση αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2016.

Κατά το 2015, η Μονάδα Παρακολούθησης Ακινήτων (ΜοΠΑ) προχώρησε σε τροποποιήσεις του τριμηνιαίου γενικού δείκτη τιμών κατοικιών και των επιμέρους γενικών δεικτών κατοικιών ανά επαρχία. Επίσης, εγκρίθηκαν οι Δείκτες Τιμών Εμπορικών Ακινήτων για χρήση αποκλειστικά από τις συμβαλλόμενες τράπεζες για σκοπούς προληπτικής εποπτείας.

Σε συνάρτηση με την ΕΚΤ και στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, η ΚΤΚ έλαβε μέρος στις συζητήσεις για τον καταρτισμό των μακροοικονομικών σεναρίων τα οποία θα αποτελέσουν τη βάση των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για το 2016 σε ολόκληρη την ΕΕ. Η δραστηριότητα αυτή θα συνεχιστεί μέχρι και το τρίτο τρίμηνο του 2016, όταν τα επιμέρους αποτελέσματα των τραπεζών της ΕΕ θα δημοσιευτούν.

Επισκέψεις ξένων εμπειρογνωμόνων και δημόσια επικοινωνία

Το 2015 επισκέφθηκαν την Κύπρο οίκοι αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας οι οποίοι εξετάζουν την κυπριακή οικονομία σε τακτά χρονικά διαστήματα και εκδίδουν ανεξάρτητες αξιολογήσεις. Επίσης, στα πλαίσια της συνεχιζόμενης αξιολόγησης του Μνημονίου, κλιμάκιο των διεθνών δανειστών επισκέφθηκε την Κύπρο τέσσερεις φορές κατά το 2015. Η ΚΤΚ συμμετείχε ενεργά στις διαβουλεύσεις και παρείχε στήριξη για την υλοποίηση διάφορων πτυχών του κυπριακού μνημονίου.

Τέλος, στελέχη της ΚΤΚ συμμετείχαν σε ενημερωτικές παρουσιάσεις σε τρίτους όπως, σε ξένους παρατηρητές, εγχώρια οργανωμένα σύνολα και εκπαιδευτικά ιδρύματα.

4.10 Στατιστική

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, συνεχίστηκαν οι απαιτούμενες ενέργειες για τη βελτίωση της πληρότητας, ποιότητας, αξιοπιστίας και συνέπειας των παραγόμενων στατιστικών μέσω της πιστής εφαρμογής των διεθνών και Κοινοτικών στατιστικών προτύπων, καθώς και του ισχύοντος εθνικού και Κοινοτικού στατιστικού νομοθετικού πλαισίου.

Επιπρόσθετα, οι προσπάθειες εστιάστηκαν στην καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων δεδομένων από διοικητικές πηγές, καθώς και νέων τεχνολογιών, στοχεύοντας στη μείωση του χρόνου παραγωγής των στατιστικών και στην ελαχιστοποίηση, όπου είναι δυνατό, της επιβάρυνσης των μονάδων αναφοράς.

Εξίσου σημαντικές ήταν και οι ενέργειες που δρομολογήθηκαν για τη βελτίωση της μορφής και του περιεχομένου του ιστοχώρου της ΚΤΚ και άλλων τρόπων διάχυσης των παραγόμενων στατιστικών, έτσι ώστε να ικανοποιούνται, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, οι ανάγκες των χρηστών. Αναβαθμίστηκε επίσης το περιεχόμενο των δελτίων τύπου/εκθέσεων που εκδίδει, βελτιώνοντας έτσι την ενημερωτική τους αξία.

Νομισματικές και χρηματοπιστωτικές στατιστικές

Μετά την εφαρμογή, το Δεκέμβριο 2014, των νέων κανονισμών για τις νομισματικές/χρηματοπιστωτικές στατιστικές λόγω υιοθέτησης του ΕΣΟΛ 2010, το 2015 αναβαθμίστηκαν ποιοτικά τα παραγόμενα

στοιχεία και παράχθηκαν ιστορικά στοιχεία με βάση τη νέα μεθοδολογία. Συγκεκριμένα, ομαλοποιήθηκε η αυτοματοποιημένη παραγωγή της λογιστικής κατάστασης των ΝΧΙ, των στατιστικών στοιχείων επιτοκίων και των στατιστικών στοιχείων των επενδυτικών οργανισμών σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς.

Η βάση δεδομένων του μητρώου ιδρυμάτων και συνδεδεμένων επιχειρήσεων της ΕΚΤ (Register of Institutions and Affiliates Database - RIAD), εμπλουτίσθηκε με τη συμπερίληψη του καταλόγου των ιδρυμάτων που συνεισφέρουν στα στατιστικά στοιχεία πληρωμών. Παράλληλα, καταρτίστηκαν στοιχεία πληρωμών με βάση το νέο Κανονισμό της ΕΚΤ.

Κατά τη διάρκεια του 2015, έγινε εκτενής συζήτηση σε επίπεδο ΕΣΚΤ και άρχισε η σχετική προετοιμασία σε εθνικό επίπεδο, αναφορικά με τις απαιτήσεις του επερχόμενου Κανονισμού της ΕΚΤ, σε σχέση με το έργο «AnaCredit» (analytical credit datasets), ο οποίος αποσκοπεί στη δημιουργία μιας κοινής βάσης δεδομένων για στοιχεία πιστωτικών διευκολύνσεων και πιστωτικού κινδύνου. Η συλλογή των υπό αναφοράν στοιχείων θα βασίζεται σε αναλυτικές πληροφορίες ανά δάνειο για ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ και θα εξυπηρετεί πολλαπλές ανάγκες, όπως, στους τομείς της στατιστικής, νομισματικής πολιτικής, μικρο και μακρο προληπτικής εποπτείας, οικονομικής ανάλυσης, έρευνας και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Το Δεκέμβριο του 2015, η ΕΚΤ δημοσίευσε προσχέδιο του σχετικού Κανονισμού και στη συνέχεια η ΚΤΚ προέβη σε σχετική ενημέρωση των τραπεζών για την έναρξη της απαραίτητης προπαρασκευαστικής εργασίας προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή των σχετικών απαιτήσεων.

Εντός του 2015 ξεκίνησε και η προετοιμασία για την εφαρμογή του νέου Κανονισμού της ΕΚΤ σχετικά με τις υποχρεώσεις των ασφαλιστικών εταιρειών για παροχή στατιστικών στοιχείων. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα στοιχεία που θα υποβάλλουν οι ασφαλιστικές εταιρείες στα πλαίσια της Οδηγίας "Φερεγγυότητα ΙΙ", θα αξιοποιούνται και για την εφαρμογή του εν λόγω Κανονισμού.

Χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί

Το 2015 επιτεύχθηκε, σε μεγάλο βαθμό, η ομαλοποίηση της διαδικασίας καταρτισμού των στατιστικών που αφορούν τους τριμηνιαίους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς (ΤΧΛ) μετά την εφαρμογή της νέας κατευθυντήριας γραμμής της ΕΚΤ που διέπει τις εν λόγω στατιστικές.

Ενσωματώθηκαν, επίσης, τα στοιχεία που αφορούν διακρατήσεις τίτλων, τα οποία καταρτίζονται στα πλαίσια των στατιστικών τίτλων, με στόχο την περαιτέρω αναβάθμιση της ποιότητας των στοιχείων των ΤΧΛ.

Στατιστικές τίτλων

Κατά τη διάρκεια του υπό επισκόπηση έτους, ολοκληρώθηκαν τρεις νέες κυκλοφορίες (releases) της κεντρικής βάσης δεδομένων για τίτλους (CSDB) που διατηρείται στην ΕΚΤ, και οι αντίστοιχες προσαρμογές και βελτιώσεις εφαρμόστηκαν στο ανάλογο σύστημα της ΚΤΚ. Η αποστολή μηνιαίων στοιχείων και η διαχείριση της ποιότητας δεδομένων βελτιώθηκαν με επικαιροποιημένες απαιτήσεις και νέες ροές εργασίας. Επιπλέον, οι μηνιαίες στατιστικές εκδόσεων τίτλων καταρτίστηκαν και αποστάλληκαν στην ΕΚΤ σύμφωνα με τη νέα κατευθυντήρια γραμμή της ΕΚΤ, ενώ η παραγωγή τους από τη βάση δεδομένων CSDB συνεχίστηκε σε επίπεδο ΕΣΚΤ σε δοκιμαστική βάση.

Επίσης, εντός του 2015 εφαρμόσθηκαν νέες διαδικασίες και επιπρόσθετοι έλεγχοι στα στοιχεία διακρατήσεων τίτλων, όπως πληροφορίες ανά τίτλο για μετοχές, μερίδια σε επενδυτικά ταμεία και χρεόγραφα που διακρατούνται από κατοίκους Κύπρου. Τα εν λόγω στοιχεία συλλέγονται και αποστέλλονται στην ΕΚΤ σε μηνιαία βάση, και αποτελούν σημαντική πηγή για τον καταρτισμό των εξωτερικών στατιστικών, των στατιστικών στοιχείων για τους επενδυτικούς οργανισμούς και των ΤΧΛ.

Εξωτερικές στατιστικές

Το 2015 αποτέλεσε χρονιά ευρύτερης ποιοτικής αναβάθμισης των παραγόμενων στοιχείων των εξωτερικών στατιστικών. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της δέσμευσης της Υπηρεσίας Ισοζυγίου Πληρωμών (ΥΙΠ) προς την ΕΚΤ, την Ευρωστάτ και το ΔΝΤ, παράχθηκαν και δημοσιεύτηκαν ιστορικά τριμηνιαία στοιχεία εξωτερικών στατιστικών για την περίοδο 2008-2012, βασισμένα στην αναθεωρημένη μεθοδολογία BPM6 και ΕΣΟΛ 2010, η οποία εφαρμόστηκε το 2014.

Η εφαρμογή των νέων στατιστικών προτύπων στα ιστορικά στοιχεία παρείχε την ευκαιρία υιοθέτησης ευρύτερων αλλαγών και αναθεωρήσεων με στόχο τη βελτίωση της κάλυψης, της ποιότητας και της συνέπειας των παραγόμενων στατιστικών με άλλες μακροοικονομικές στατιστικές.

Αναλυτικότερα, κατά το 2015, ενσωματώθηκαν επιπρόσθετα στοιχεία για τις εγγεγραμμένες/εγκαθιδρυμένες στην Κύπρο οντότητες ειδικού σκοπού, τα οποία εξασφαλίστηκαν μέσω νέας έρευνας που σχεδιάστηκε από κοινού με τη ΣΥΚ και τέθηκε σε εφαρμογή το 2015. Περαιτέρω, έγινε ανασχεδιασμός των δειγμάτων αναφοράς των ερευνών που διεξάγονται, ώστε να παρέχεται μεγαλύτερη κάλυψη.

Πέραν των πιο πάνω, δρομολογήθηκαν συγκεκριμένες αυτοματοποιήσεις και προωθήθηκε η άντληση στοιχείων μέσω νέων/αναθεωρημένων ερευνών. Πιο συγκεκριμένα, τέθηκε σε εφαρμογή η νέα έρευνα «εξωτερικών χρηματοοικονομικών στατιστικών», η οποία αντικατέστησε δύο προηγούμενες έρευνες της ΥΙΠ, ήτοι των «άμεσων ξένων επενδύσεων» και «λοιπών επενδύσεων». Επιπλέον, προωθήθηκε η μηχανογράφηση της έρευνας «υπηρεσιών», για τη συλλογή στοιχείων του τομέα των υπηρεσιών, και η εφαρμογή νέας διαδικασίας συλλογής στοιχείων για επενδύσεις σε χρηματοοικονομικά παράγωγα από πελάτες εταιρειών παροχής επενδυτικών υπηρεσιών. Επίσης, προχώρησαν όλες οι απαιτούμενες προπαρασκευαστικές ενέργειες για την επερχόμενη εφαρμογή της Οδηγίας (ΕΕ/260/2012), σχετικά με την κατάργηση της συλλογής στοιχείων από το τραπεζικό σύστημα.

Με στόχο την εξοικείωση των μονάδων αναφοράς με τις απαιτήσεις των νέων ερευνών και την ορθότερη συμπλήρωση των στοιχείων στη βάση της νέας μεθοδολογίας BPM6, διοργανώθηκαν εντός τους 2015 τρεις ενημερωτικές ημερίδες, οι οποίες αποδείχθηκαν πολύ χρήσιμες και αποδοτικές.

Με γνώμονα τη δέσμευση για βελτίωση και συνεχή διασφάλιση της συνέπειας, εγκυρότητας, αξιοπιστίας και καταλληλόλητας των παραγόμενων εξωτερικών στατιστικών, εντός του 2015 συνεχίστηκε, για τέταρτη συνεχόμενη φορά, η συμμετοχή της ΚΤΚ σε εθελοντική άσκηση της Ευρωστάτ για μείωση των ασυμμετριών, μεταξύ των χωρών μελών της ΕΕ, καθόσον αφορά τα στοιχεία των άμεσων επενδύσεων. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν δύο επισκέψεις εμπειρογνωμόνων (από το ΔΝΤ και την Ευρωστάτ) για θέματα στατιστικών του εξωτερικού τομέα, η αξιολόγηση των

οποίων ήταν θετική, ενισχύοντας την αξιοπιστία των παραγόμενων στατιστικών.

Γενικές στατιστικές

Πέραν της συνήθους αποστολής δημοσιονομικών στοιχείων και στοιχείων στήριξης του χρηματοοικονομικού τομέα της Κύπρου, εντός του 2015, η Υπηρεσία Γενικής Στατιστικής (ΥΓΕ) διαβίβασε στην ΕΚΤ πρόσθετα τριμηνιαία δημοσιονομικά στοιχεία, τα οποία ζητήθηκαν σε εθελοντική βάση από τις χώρες μέλη της ΕΕ, καθώς και επιπλέον στοιχεία/ διευκρινίσεις καθόσον αφορά θέματα εργασίας, τον τομέα ακινήτων και δημογραφικά στοιχεία επιχειρήσεων.

Σε συνεργασία με το Τμήμα Πληροφορικής, εντατικοποιήθηκαν οι ενέργειες για την υλοποίηση του έργου της αυτοματοποίησης των δημοσιονομικών στατιστικών και προχώρησε, ως ενδιάμεσο στάδιο, η κωδικοποίηση όλων των αναγκαίων πινάκων που λαμβάνει η ΥΓΣ από τη ΣΥΚ με τους κωδικούς SDMX, και η ετοιμασία της προκαταρκτικής ενσωμάτωσής τους στους δημοσιονομικούς πίνακες της ΕΚΤ.

Στατιστικές εκδόσεις

Συνεχίστηκε η δημοσίευση της μηνιαίας έκδοσης *Νομισματικές και Χρηματοπιστωτικές Στατιστικές* στην ιστοσελίδα της ΚΤΚ σε μηνιαία βάση, παρέχοντας στους χρήστες σημαντική πληροφόρηση τόσο για τα μεγέθη των καταθέσεων και των δανείων των ΝΧΙ, όσο και για τα επιτόκια που προσφέρουν. Συνεχίστηκε επίσης η δημοσίευση της τριμηνιαίας έκδοσης «στατιστικά στοιχεία επενδυτικών οργανισμών», που περιλαμβάνει συγκεντρωτικά στοιχεία του τομέα από το 2008 και εντεύθεν. Επιπρόσθετα, εντός του 2015 άρχισε η δημοσίευση της έκδοσης *Τριμηνιαίοι Χρηματοοικονομικοί Λογαριασμοί*, με στοιχεία αναφοράς από το Δεκέμβριο 2012.

Εντός του 2015 προχώρησε ο εμπλουτισμός και η αναβάθμιση του δελτίου πλοιοδιαχείρισης με τη χρήση νέων βάσεων δεδομένων και την εφαρμογή νέων σύγχρονων στατιστικών μεθόδων στην ανάλυσή τους. Επίσης, αναθεωρήθηκε και εμπλουτίστηκε το περιεχόμενο του ετήσιου δελτίου για τις εξωτερικές στατιστικές, με τον καταρτισμό στοιχείων από το 2008 στη βάση της μεθοδολογίας BPM6.

Τέλος, εντάχθηκε στις ετήσιες εκδόσεις της ΚΤΚ η συγγραφή του δελτίου για επενδύσεις χαρτοφυλακίου, προς ικανοποίηση αιτημάτων από χρήστες.

Συνεργασία με άλλους στατιστικούς φορείς

Στο πλαίσιο της συνεργασίας και του συντονισμού με άλλους στατιστικούς φορείς, υπογράφηκε το 2015, μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της ΚΤΚ, του Υπουργείου Οικονομικών και της ΣΥΚ, το οποίο προβλέπει τη συστηματική ανταλλαγή των απαραίτητων στατιστικών δεδομένων και άλλων συναφών πληροφοριών μεταξύ των εμπλεκομένων φορέων με στόχο την αποτελεσματικότερη δυνατή άσκηση των αρμοδιοτήτων και ευθυνών τους στον τομέα της στατιστικής. Με την υπογραφή του εν λόγω μνημονίου, επισημοποιήθηκε η αγαστή και διαχρονική συνεργασία μεταξύ των τριών αρχών, που θεωρείται βέλτιστη πρακτική από την ΕΕ (ΕΚΤ και Ευρωστάτ).

4.11 Πληροφορική

Κατά το 2015, οι προτεραιότητες του Τμήματος Πληροφορικής συνέχισαν να επηρεάζονται από έκτακτες και επείγουσες εργασίες, κυρίως ως αποτέλεσμα του μνημονίου με την Τρόικα και των αναγκών του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ) της ΕΚΤ.

Συνοπτικά, τα κύρια έργα ανάπτυξης και αναβάθμισης συστημάτων αφορούσαν:

- Την υλοποίηση των αποφάσεων για την εποπτεία των τραπεζικών ιδρυμάτων
- Την παροχή έγκυρης και άμεσης πληροφόρησης εντός και εκτός ΚΤΚ
- Τις αναθεωρήσεις που προέρχονταν από το ΕΣΚΤ και την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ).

Αναφορικά με τη διαχείριση της υποδομής πληροφορικής της ΚΤΚ, συνεχίστηκε η υλοποίηση έργων για ενίσχυση της διαθεσιμότητας και αποδοτικότητας και για την αναβάθμιση εξοπλισμού σε νέες εκδόσεις.

Συνεχίστηκε επίσης η ενίσχυση της ασφάλειας της πληροφορικής με συστηματικούς ελέγχους της υποδομής και με αξιολόγηση κινδύνων σε εφαρμογές και συστήματα.

Τέλος, το Τμήμα Πληροφορικής συμμετείχε στην Επιτροπή Πληροφορικής και τις ομάδες εργασίας της, καθώς και σε ομάδα εργασίας της Επιτροπής Στατιστικής, του ΕΣΚΤ και της ΕΑΤ και προχώρησε, σε τοπικό επίπεδο, στην έγκαιρη υλοποίηση των έργων και άλλων αποφάσεών τους.

Έργα ανάπτυξης, εφαρμογής και συντήρησης συστημάτων πληροφορικής

Οι προτεραιότητες των έργων πληροφορικής, σύμφωνα με το χαρτοφυλάκιο, αναθεωρήθηκαν βάσει νέων και έκτακτων αναγκών. Τα έκτακτα έργα προέρχονταν κυρίως από το Τμήμα Εποπτείας.

Συγκεκριμένα, ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη και η εφαρμογή των πιο κάτω συστημάτων:

- Περαιτέρω εισαγωγή εργαλείων άντλησης πληροφοριών από τις βάσεις δεδομένων της Τράπεζας, όπως εργαλεία Επιχειρηματικής Ευφυΐας (BI Tools), σε διάφορα Τμήματα.
- Εφαρμογή Αναθεωρημένων Κανονισμών της ΕΚΤ για στοιχεία Επενδυτικών Ταμείων
- Εφαρμογή νέων προτύπων για υποβολή στατιστικών και άλλων στοιχείων στη ΕΚΤ.
- Στατιστικές Πληρωμών – Συλλογή, επεξεργασία, υποβολή στην ΕΚΤ
- Επέκταση του συστήματος μισθολογίου της ΚΤΚ για την πληρωμή των συμβασιούχων υπαλλήλων
- Έκτακτη ενεργοποίηση ταμείου προστασίας καταθετών
- Εφαρμογή νέας οδηγίας για FINSTA (IMF, CBD)
- Ανάπτυξη νέου συστήματος για συλλογή και διάθεση πληροφοριών προς/από εξωτερικούς συνεργάτες.

Μέσα στα πλαίσια της συντήρησης των συστημάτων πληροφορικής, έγιναν οι ακόλουθες αναβαθμίσεις:

- Αυτοματοποίηση συλλογής ελέγχου και επεξεργασίας (COREP, FINREP) από τράπεζες υποβολής τους προς την ΕΚΤ.
- Αναθεώρηση στοιχείων FINREP / COREP και εφαρμογή νέων Βασικών Δεικτών Κινδύνου (KRI) για όλα τα τραπεζικά ιδρύματα.
- Ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση στοιχείων ισοζυγίου πληρωμών από εξωτερικούς συνεργάτες.
- Βελτιώσεις / αναβαθμίσεις στην έκδοση νομισματικών και χρηματοοικονομικών στατιστικών.
- Αναβαθμίσεις στο σύστημα DEALING για νέες οδηγίες από την ΕΚΤ, για αγορά Κυπριακών χρεογράφων, νέες εκθέσεις και παρακολούθηση επενδύσεων σε χρεόγραφα.

Επιπλέον, μεταφέρονται στο χαρτοφυλάκιο έργων 2016 έργα και αναβαθμίσεις που δεν ολοκληρώθηκαν εντός 2015, όπως:

- Αυτοματοποίηση της αποζημίωσης εξόδων για υπηρεσιακά ταξίδια

- Δημιουργία κεντρικού μητρώου δανειοληπτών και χορηγήσεων (Central Credit Registry)
- Περαιτέρω συλλογή στατιστικών στοιχείων μέσα από νέες έρευνες από εξωτερικούς συνεργάτες.
- Μηχανογράφηση εργασιών Νομισματικής Μονάδας.
- Ενεργοποίηση Ταμείου Προστασίας Καταθετών (νέα οδηγία 2015)
- Επιπρόσθετες αναθεωρήσεις καταστάσεων ITS (FINREP, COREP) για σκοπούς Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού.
- TARGET2 Securities – συνδεσιμότητα με την πλατφόρμα T2S και δυνατότητα αποδοχής / δημιουργίας μηνυμάτων SWIFT για αξιόγραφα.

Υποδομή πληροφορικής

Συνεχίστηκε η υλοποίηση έργων με στόχο (α) τη διατήρηση και ενίσχυση της απόδοσης και διαθεσιμότητας των υφιστάμενων συστημάτων και υπηρεσιών σε ικανοποιητικά επίπεδα, (β) την επέκτασή τους με σκοπό την παροχή νέας λειτουργικότητας και την ικανοποίηση νέων αναγκών, καθώς και (γ) την εισαγωγή νέων τεχνολογιών για την παροχή νέων υπηρεσιών και δυνατοτήτων αυτοματοποίησης και διευκόλυνσης των εργασιών της ΚΤΚ.

Ασφάλεια συστημάτων πληροφορικής

Συνεχίστηκε η συστηματική αξιολόγηση κινδύνων και η ενίσχυση των μέτρων ασφάλειας. Ιδιαίτερα, διενεργήθηκαν δοκιμές διείσδυσης δικτύου, έλεγχοι ασφάλειας σε σχέση με την εμπιστευτικότητα, ακεραιότητα και διαθεσιμότητα των πληροφοριών που κρατούνται στα συστήματα πληροφορικής της ΚΤΚ και όπου κρίθηκε σκόπιμο, εισήχθησαν νέα μέτρα, έγινε επιμόρφωση του προσωπικού και αλλαγές στην υποδομή.

4.12 Ανθρώπινο Δυναμικό, Οργάνωση και Μέθοδοι

Κατά τη διάρκεια του 2015, η ΚΤΚ με τη βοήθεια εμπειρογνωμόνων προχώρησε σε ανάλυση της υφιστάμενης, οργανωτικής της δομής, με στόχο να εξετάσει πώς μπορεί καλύτερα να εκπληρώσει την αποστολή της και να αντιμετωπίσει μελλοντικές προκλήσεις.

Το Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού, Οργάνωσης και Μεθόδων είχε ενεργό εμπλοκή στο έργο, με τη συμμετοχή λειτουργών του σε ομάδες εργασίας, με εκτενείς διαβουλεύσεις στο αρχικό στάδιο διάγνωσης, καθώς και στο στάδιο υλοποίησης.

Παράλληλα, το Τμήμα συνέχισε την ενεργή υποστήριξη των τμημάτων της ΚΤΚ με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και την εισαγωγή βέλτιστων πρακτικών σε σχέση με τον τομέα.

Σε αυτό το πλαίσιο εισήχθη νέα πολιτική αποσπάσεων προσωπικού που διέπει αποσπάσεις στην ΕΚΤ και άλλους διεθνείς οργανισμούς, σε σχετικούς με τις εργασίες της ΚΤΚ τομείς.

Με στόχο την ανάπτυξη του προσωπικού, πραγματοποιήθηκαν ενδοεπιχειρησιακά σεμινάρια σε θέματα ανάπτυξης γενικών ικανοτήτων, σε θέματα πληροφορικής, και σε θέματα που αφορούν την ασφάλεια και υγεία.

Συνεχίστηκε παράλληλα η συμμετοχή μελών του προσωπικού σε πολυεπιχειρησιακά προγράμματα εντός Κύπρου και πραγματοποιήθηκαν παρουσιάσεις σε όλο το προσωπικό για το χειρισμό ευαίσθητων πληροφοριών του ΕΣΚΤ/ΕΕΜ.

Στα πλαίσια συνεργασίας της ΚΤΚ με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, διοργανώθηκε στην Κύπρο εισαγωγικό σεμινάριο για την λειτουργία του. Επίσης, μέλη του προσωπικού συμ-

μετείχαν σε άλλα εκπαιδευτικά προγράμματα του ΕΣΚΤ, τόσο σε γενικά θέματα όσο και τεχνικά/εξειδικευμένα θέματα.

Περαιτέρω, η ΚΤΚ συνέβαλε στην προσπάθεια εκπαίδευσης των στελεχών του ΕΣΚΤ/ ΕΕΜ σε κοινές εκπαιδευτικές δραστηριότητες που διοργανώνει η επιτροπή Human Resource Conference της ΕΚΤ.

Στηρίζοντας το θεσμό ανταλλαγής προσωπικού με άλλες εθνικές κεντρικές τράπεζες αλλά και την ΕΚΤ, μέλη του προσωπικού αποσπάσθηκαν στην ΕΚΤ και στην ΕΕ.

Η Υπηρεσία Ο&Μ παρείχε, στα πλαίσια του ρόλου της, υποστήριξη στα υπόλοιπα τμήματα και υπηρεσίες της ΚΤΚ, και συγκεκριμένα όσον αφορά στον καθορισμό νέων διαδικασιών και τη διενέργεια οριζόντιων μελετών με την υποβολή εισηγήσεων στη Διεύθυνση.

Ασφάλεια και υγεία

Η ΚΤΚ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα θέματα ασφάλειας και υγείας, και λαμβάνει μέτρα για:

- Τη διασφάλιση της ασφάλειας και της υγείας του προσωπικού, καθώς επίσης και τρίτων προσώπων (επισκεπτών, συνεργατών), και
- Τη συμμόρφωση με τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις που ισχύουν στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Κατά το 2015, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, πρώτιστο μέλημα ήταν η μελέτη, αξιολόγηση και πρόληψη κινδύνων.

Κατά τη διάρκεια του έτους επικαιροποιήθηκε η Μελέτη Εκτίμησης Κινδύνων και βελτιώθηκαν οδηγίες εργασίας, συνεχίστηκε η εκπαίδευση της Ομάδας Πρώτων Βοηθειών και της Ομάδας Αντιμετώπισης Έκτακτων Περιστατικών, διενεργήθηκε εκπαιδευτική άσκηση ετοιμότητας/εκκένωσης του κτηρίου και υλοποιήθηκαν εκπαιδευτικά προγράμματα σε θέματα ασφάλειας και υγείας.

Εταιρική κοινωνική ευθύνη

Η ΚΤΚ προχώρησε στη διαμόρφωση και υιοθέτηση πολιτικής Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) με στόχο τη διεύρυνση της προσφοράς της σε θέματα που σχετίζονται με την κοινωνία, το περιβάλλον, και τον πολιτισμό καθώς και τη θεσμοθέτηση των αντίστοιχων δραστηριοτήτων. Κατά τη διάρκεια του έτους πραγματοποιήθηκε αριθμός εκδηλώσεων και ενεργειών στα πλαίσια ευημερίας και εθελοντισμού του προσωπικού.

Ενεργώντας στα πλαίσια της ΕΚΕ/καθιέρωση εργοδότη επιλογής, η ΚΤΚ συμμετείχε στο σχέδιο τοποθέτησης ανέργων νέων πτυχιούχων της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, και στο πρόγραμμα καλοκαιρινής απασχόλησης φοιτητών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Με αυτό τον τρόπο καλύφθηκαν έκτακτες υπηρεσιακές ανάγκες, δίνοντας ταυτόχρονα την ευκαιρία σε άνεργους νέους πτυχιούχους και φοιτητές για απόκτηση εργασιακής πείρας.

Επιπρόσθετα η ΚΤΚ συμμετείχε στο πρόγραμμα πρακτικής εξάσκησης των Φοιτητών του Πανεπιστημίου της Deutsche Bundesbank.

Έργο αναδιοργάνωσης ΚΤΚ

Η ΚΤΚ ανέθεσε, μετά από τη διεξαγωγή διαγωνισμού, στο γερμανικό οίκο Roland Berger Gmbh τη διενέργεια ανεξάρτητης μελέτης για την αναδιοργάνωσή της. Η μελέτη εξέτασε τέσσερεις πρωταρχικής σημασίας άξονες: 1) Την οργανική δομή της ΚΤΚ, 2) τις εσωτερικές της διαδικασίες και τυποποιημένες πρακτικές, 3) θέματα ανθρώπινου δυναμικού, και 4) ζητήματα διακυβέρνησης.

Τα αποτελέσματα της μελέτης τέθηκαν υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο αποφάσισε

το Σεπτέμβριο του 2015 να χρησιμοποιήσει τις υποβληθείσες από τον οίκο εισηγήσεις ως το υπόβαθρο για να προβεί στις αναγκαίες αλλαγές για τον εκσυγχρονισμό της οργανικής δομής και διάρθρωσης της ΚΤΚ και για την ανάπτυξη των δυνατοτήτων της προκειμένου να εκπληρώνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τον ανεξάρτητο θεσμικό της ρόλο και τις αρμοδιότητές της τόσο εθνικά όσο και ως μέλος του ευρωσυστήματος, αλλά και να αντιμετωπίσει μελλοντικές προκλήσεις. Ως χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης της αναδιοργάνωσης καθορίστηκε η 31 Δεκεμβρίου 2016.

Προς την κατεύθυνση αυτή συγκροτήθηκε Γραφείο Διαχείρισης Έργου, με όρους εντολής τον προγραμματισμό, συντονισμό και παρακολούθηση του έργου της αναδιοργάνωσης και υποβολή εισηγήσεων στα αρμόδια όργανα της ΚΤΚ προς υλοποίηση και εφαρμογή.

Το Νοέμβριο 2015, το ΔΣ αποφάσισε τη νέα οργανική δομή της ΚΤΚ, με χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της το Φεβρουάριο 2016. Με βάση τη νέα δομή δημιουργούνται τέσσερεις Διευθύνσεις: (1) Εποπτείας, (2) Οικονομικών, Στατιστικής και Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας, (3) Τραπεζικών Εργασιών, και (4) Εταιρικών Υπηρεσιών.

4.13 Νομικά θέματα

Ανακριτική Ομάδα για την Οικονομία

Από τον Αύγουστο του 2013, η ΚΤΚ έχει γίνει δέκτης αιτημάτων από την ανακριτική ομάδα της Αστυνομίας Κύπρου που ορίστηκε για πρώτη φορά τον Ιούλιο του 2013 για τη διερεύνηση του ενδεχομένου διάπραξης ποινικών αδικημάτων σε σχέση με την κατάσταση στην οποία είχε περιέλθει το τραπεζικό σύστημα και γενικά η οικονομία της Κυπριακής Δημοκρατίας («Ανακριτική Ομάδα για την Οικονομία»). Τα αιτήματα αυτά αφορούν παράδοση εγγράφων και παροχή πληροφοριών σε σχέση με τις εργασίες της ΚΤΚ και υποβάλλονται στην ΚΤΚ δυνάμει των σχετικών δικονομικών κανόνων. Κατά τη διάρκεια του 2015 η ΚΤΚ συνέχισε την παράδοση εγγράφων και την ετοιμασία και παράδοση εκθέσεων προς την Ανακριτική Ομάδα για την Οικονομία, ενώ στελέχη της ΚΤΚ έδωσαν καταθέσεις επί θεμάτων αρμοδιότητάς τους.

Διεθνής διαιτησία προς επίλυση επενδυτικών διαφορών

Από το 2013, η ΚΤΚ διαθέτει πόρους για την υπεράσπιση της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πλαίσιο επενδυτικών διαφορών που έχουν εγερθεί ενώπιον διεθνών διαιτητικών δικαστηρίων και αφορούν τον χρηματοπιστωτικό τομέα. Κατά τη διάρκεια του 2015 η ΚΤΚ συνέχισε να συμβάλλει μέσω της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας στην τεκμηρίωση των θέσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας προς αντίκρουση των ισχυρισμών που προβάλλουν οι επενδυτές και αφορούν ειδικότερα στις εργασίες της ΚΤΚ.

Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

Κατά τη διάρκεια του 2015, η ΚΤΚ συνέχισε να χειρίζεται μέσω των εξωτερικών νομικών συμβούλων της και με τη συμβολή αρμόδιων τμημάτων και υπηρεσιών της ΚΤΚ τις δικαστικές υποθέσεις που εκκρεμούν εναντίον της σε σχέση με τις εργασίες της. Στις υποθέσεις αυτές περιλαμβάνονται αγωγές που συνδέονται με τα γεγονότα των ετών 2012 και 2013 σε σχέση με συγκεκριμένα πιστωτικά ιδρύματα.

Υποθέσεις ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η ΚΤΚ έχει κατά καιρούς συνδράμει τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας στη μελέτη προδικαστικών ερωτημάτων και άλλων υποθέσεων ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένω-

σης που άπτονται των αρμοδιοτήτων της ΚΤΚ. Κύριος στόχος της μελέτης είναι να αξιολογηθεί το ενδεχόμενο παρέμβασης της Κυπριακής Δημοκρατίας σε υποθέσεις στις οποίες δεν είναι διάδικος και να προετοιμαστεί η σχετική παρέμβαση. Κατά τη διάρκεια του 2015 η ΚΤΚ συνέδραμε σε σχέση με υποθέσεις ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες αφορούν την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και συνεπώς ενδιαφέρουν την Κυπριακή Δημοκρατία και την ΚΤΚ.

4.14 Ασφάλεια και Εγκαταστάσεις

Οι κύριες αρμοδιότητες του Τμήματος Ασφάλειας και Τεχνικής Υποστήριξης αφορούν τη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφάλειας για την προστασία του κτηρίου, των εγκαταστάσεων, του προσωπικού, των επισκεπτών και των περιουσιακών στοιχείων της ΚΤΚ και τη συντήρηση των εγκαταστάσεων της ΚΤΚ.

Εντός του πλαισίου των πιο πάνω αρμοδιοτήτων συνεχίστηκε κατά το υπό επισκόπηση έτος, η εκπαίδευση του προσωπικού ασφάλειας σε συνεργασία με την Αστυνομία. Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του 2015, στελέχη του Τμήματος συμμετείχαν στην Ομάδα Επιθεωρητών Ασφάλειας του ΕΣΚΤ, η οποία ασχολείται με θέματα ασφάλειας του ευρώ καθώς, επίσης, και στην Ομάδα Προϊσταμένων Ασφάλειας των Κεντρικών Τραπεζών της ΕΕ και των G10, η οποία ασχολείται με θέματα ασφάλειας των κεντρικών τραπεζών.

Κατά το υπό επισκόπηση έτος αναβαθμίστηκε και βελτιώθηκε ο μηχανολογικός και ηλεκτρολογικός εξοπλισμός με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας. Ως αποτέλεσμα των μέτρων που λαμβάνονται τα τελευταία χρόνια, έχει επιτευχθεί σημαντική μείωση στην κατανάλωση της ηλεκτρικής ενέργειας της τάξης του 34%. Ταυτόχρονα έχουν αναθεωρηθεί οι διαδικασίες ασφάλειας. Ο έλεγχος και η παρακολούθηση των περιβαλλοντικών συνθηκών και της λειτουργίας του εξοπλισμού μέσω του συστήματος διαχείρισης του κτηρίου ήταν συνεχής, όπως και κατά τις προηγούμενες χρονιές.

Για το προσεχές μέλλον, μεταξύ άλλων, προγραμματίζονται η αντικατάσταση μέρους του μηχανολογικού και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού με νέο εξοπλισμό τελευταίας τεχνολογίας ώστε να μειωθεί περαιτέρω η κατανάλωση ενέργειας.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

5. ΕΛΕΓΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015

Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
Ευρωσύστημα

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	31 Δεκ. 2015 €'000	31 Δεκ. 2015 €'000	31 Δεκ. 2014 €'000
1 Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό		**434.625**	**441.497**
2 Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ		**375.089**	**351.771**
2.1 Απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ	*228.847*		*228.422*
2.2 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπά στοιχεία ενεργητικού	*146.242*		*123.349*
3 Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ		**11.543**	**15.153**
4 Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ		**5.063**	**5.069**
4.1 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα και δάνεια	*5.063*		*5.069*
4.2 Απαιτήσεις που απορρέουν από πιστωτικές διευκολύνσεις στο πλαίσιο του ΜΣΙ ΙΙ	-		-
5 Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής		**886.000**	**1.116.000**
5.1 Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	*150.000*		*380.000*
5.2 Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	*736.000*		*736.000*
5.3 Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας	-		-
5.4 Διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις	-		-
5.5 Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης	-		-
5.6 Πιστώσεις για την κάλυψη περιθωρίων	-		-
6 Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ		**3.800.008**	**7.400.088**
7 Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ		**2.225.926**	**855.644**
7.1 Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	*1.322.945*		*353.824*
7.2 Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων για σκοπούς εκτός νομισματικής πολιτικής	*902.981*		*501.820*
8 Χρέος Γενικής Κυβέρνησης σε ευρώ		**1.241.590**	**1.296.983**
9 Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος		**2.902.277**	**127.151**
9.1 Συμμετοχή στο κεφάλαιο και αποθεματικά της ΕΚΤ	*39.471*		*39.471*
9.2 Απαιτήσεις που αντιστοιχούν στη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων	*87.680*		*87.680*
9.3 Απαιτήσεις που συνδέονται με γραμμάτια τα οποία καλύπτουν την έκδοση χρεογράφων της ΕΚΤ	-		-
9.4 Καθαρές απαιτήσεις που συνδέονται με την κατανομή των τραπεζογραμματίων ευρώ εντός του Ευρωσυστήματος	*401.567*		-
9.5 Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)	*2.373.559*		-
10 Στοιχεία υπό τακτοποίηση		**34.799**	**36.818**
11 Λοιπά στοιχεία ενεργητικού		**87.549**	**82.871**
11.1 Κέρματα ζώνης ευρώ	-		-
11.2 Στοιχεία πάγιου ενεργητικού	*7.726*		*8.900*
11.3 Λοιπά Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	-		-
11.4 Διαφορές από αναπροσαρμογή της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	-		-
11.5 Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα	*58.377*		*52.345*
11.6 Διάφορα στοιχεία	*21.446*		*21.626*
Σύνολο Ενεργητικού		**12.004.469**	**11.729.045**

Οι "Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις" στις σελίδες 62-90 αποτελούν μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
Ευρωσύστημα

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΤΆ ΤΗΝ 31Η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2015

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	31 Δεκ. 2015 €'000	31 Δεκ. 2015 €'000	31 Δεκ. 2014 €'000
1 Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία		**2.139.772**	**2.022.911**
2 Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ, σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής		**7.296.060**	**4.130.796**
2.1 Τρεχούμενοι λογαριασμοί (συμπεριλαμβανομένων υποχρεωτικών καταθέσεων)	*5.195.060*		*1.995.296*
2.2 Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	*2.101.000*		*2.135.500*
2.3 Καταθέσεις Προθεσμίας	-		-
2.4 Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας	-		-
2.5 Καταθέσεις για την κάλυψη περιθωρίων	-		-
3 Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ		**-**	**9.936**
4 Εκδοθέντα χρεόγραφα		**-**	**-**
5 Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ		**901.728**	**1.250.489**
5.1 Γενική κυβέρνηση	*862.462*		*1.210.786*
5.2 Λοιπές υποχρεώσεις	*39.266*		*39.703*
6 Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ		**21.359**	**8.971**
7 Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ		**74.094**	**62.783**
8 Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ		**-**	**-**
8.1 Καταθέσεις, υπόλοιπα και λοιπές υποχρεώσεις	-		-
8.2 Υποχρεώσεις που απορρέουν από πιστωτικές διευκολύνσεις στο πλαίσιο του ΜΣΙ ΙΙ	-		-
9 Λογαριασμός ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ		**169.031**	**158.354**
10 Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος		**-**	**2.675.532**
10.1 Υποχρεώσεις που αντιστοιχούν στη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων	-		-
10.2 Υποχρεώσεις που συνδέονται με γραμμάτια τα οποία καλύπτουν την έκδοση χρεογράφων της ΕΚΤ	-		-
10.3 Καθαρές υποχρεώσεις που συνδέονται με την κατανομή των τραπεζογραμματίων ευρώ εντός του Ευρωσυστήματος	-		*177.667*
10.4 Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)	-		*2.497.865*
11 Στοιχεία υπό τακτοποίηση		**35.030**	**37.043**
12 Λοιπές υποχρεώσεις		**292.890**	**280.901**
12.1 Διαφορές από αναπροσαρμογή της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	-		-
12.2 Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα	*5.934*		*5.500*
12.3 Διάφορα στοιχεία	*286.956*		*275.401*
13 Προβλέψεις		**285.000**	**285.000**
14 Λογαριασμοί αναπροσαρμογής		**424.425**	**424.271**
15 Κεφάλαιο και αποθεματικά		**249.024**	**215.766**
15.1 Κεφάλαιο	*90.000*		*90.000*
15.2 Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο	*159.024*		*125.766*
16 Πλεόνασμα Χρήσεως		**116.056**	**166.292**
Σύνολο Παθητικού		**12.004.469**	**11.729.045**

Οι "Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις" στις σελίδες 62-90 αποτελούν μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
Ευρωσύστημα

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015

		2015		2014	
		€'000	€'000	€'000	€'000
1.1	Έσοδα από τόκους	150.204		205.902	
1.2	Έξοδα σε τόκους	(620)		(12.323)	
1	**Καθαρά έσοδα από τόκους**		**149.584**		**193.579**
2.1	Πραγματοποιηθέντα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις	2.281		459	
2.2	Αποσβέσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και θέσεων	(109)		(8)	
2.3	Μεταφορές προς προβλέψεις έναντι κινδύνων	-		-	
2	**Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, αποσβέσεις και προβλέψεις για κινδύνους**		**2.172**		**451**
3.1	Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	12.162		14.697	
3.2	Έξοδα για αμοιβές και προμήθειες	-		-	
3	**Καθαρά Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες**		**12.162**		**14.697**
4	Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές		2.325		2.138
5	Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος		(9.241)		930
6	Λοιπά Έσοδα		268		787
	Σύνολο Καθαρών Εσόδων		**157.270**		**212.582**
7	Δαπάνες Προσωπικού	(25.283)		(25.358)	
8	Διοικητικές Δαπάνες	(11.946)		(4.899)	
9	Αποσβέσεις Ενσώματων πάγιων στοιχείων ενεργητικού	(1.505)		(1.527)	
10	Υπηρεσίες παραγωγής τραπεζογραμματίων και κερμάτων	(1.052)		(714)	
11	Λοιπά Έξοδα	(1.428)		(11.828)	
	Σύνολο Εξόδων		**(41.214)**		**(44.326)**
Πλεόνασμα Χρήσεως			**116.056**		**168.256**
Έλλειμμα από αναλογιστική αναπροσαρμογή του 2013			**-**		**(1.964)**
Πλεόνασμα χρήσεως για κατανομή			**116.056**		**166.292**
	Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο		23.211		33.258
	Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας		92.845		133.034
	Καθαρό Πλεόνασμα Χρήσεως		**116.056**		**166.292**

28 Μαρτίου 2016

Χρυστάλλα Γιωρκάτζη
Διοικητής

Οι "Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις" στις σελίδες 62-90 αποτελούν μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Γενικές αρχές κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις της ΚΤΚ καταρτίζονται σύμφωνα με το Άρθρο 57(2) των *περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, 2002 - (Αρ.3) 2014*, με βάση τις εγκεκριμένες λογιστικές αρχές που εκάστοτε ισχύουν για το ΕΣΚΤ. Οι λογιστικές αρχές έχουν καθοριστεί από την ΕΚΤ με την Κατευθυντήρια Γραμμή ΕΚΤ/2010/20 και με τις τροποποιητικές Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΚΤ/2011/27, ΕΚΤ/2012/29, ΕΚΤ/2014/54 και ΕΚΤ/2015/24.

Οι αρχές αυτές, βασίζονται σε γενικώς αποδεκτές βασικές λογιστικές παραδοχές, και έχουν διαμορφωθεί κατά τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη το ιδιαίτερο καθεστώς λειτουργίας των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος.

Βασικές λογιστικές παραδοχές

Για τη λογιστική μεταχείριση των συναλλαγών και των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και της διαμόρφωσης λογιστικών κανόνων ισχύουν οι ακόλουθες βασικές λογιστικές παραδοχές:

- **Πραγματική οικονομική κατάσταση και διαφάνεια**: Οι λογιστικές μέθοδοι και η υποβολή χρηματοοικονομικών στοιχείων αντανακλούν την πραγματική οικονομική κατάσταση και χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, η δε ποιότητα των υποβαλλόμενων στοιχείων προάγει την ευκολία στην κατανόηση, τη συνάφεια, την αξιοπιστία και τη συγκρισιμότητά τους. Οι συναλλαγές λογιστικοποιούνται και παρουσιάζονται με κριτήριο το ουσιαστικό τους περιεχόμενο και την πραγματική οικονομική κατάσταση και όχι απλώς με κριτήριο το νομικό τους τύπο.
- **Συντηρητικότητα**: Η αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού και η αναγνώριση των εσόδων γίνεται με σύνεση. Στο πλαίσιο της παρούσας κατευθυντήριας γραμμής αυτό συνεπάγεται ότι τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη δεν αναγνωρίζονται ως έσοδα στον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, αλλά καταγράφονται απευθείας σε λογαριασμό αναπροσαρμογής και ότι οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές στο τέλος του έτους μεταφέρονται στον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης, εφόσον υπερβαίνουν προηγούμενα κέρδη, τα οποία έχουν καταγραφεί στον αντίστοιχο λογαριασμό αναπροσαρμογής. Δεν συνάδει με την αρχή της συντηρητικότητας η δημιουργία αφανών αποθεματικών ή η εκ προθέσεως ανακριβής αναγραφή στοιχείων στον ισολογισμό και στον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης.
- **Μεταγενέστερα του ισολογισμού γεγονότα**: Στην περίπτωση γεγονότων που λαμβάνουν χώρα στο διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας αναφοράς και της ημερομηνίας έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων από το Διοικητικό Σύμβουλιο της ΚΤΚ, πραγματοποιείται προσαρμογή των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού, εφόσον τα εν λόγω γεγονότα επηρεάζουν την κατάσταση των ως άνω στοιχείων την ημερομηνία αναφοράς. Στην περίπτωση γεγονότων που λαμβάνουν χώρα μετά την ημερομηνία αναφοράς δεν πραγματοποιείται προσαρμογή των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, αλλά γίνεται αναφορά των εν λόγω γεγονότων εφόσον μεν δεν επηρεάζουν την κατάσταση των ως άνω στοιχείων την ημερομηνία αναφοράς, αλλά δε η σπουδαιότητά τους είναι τέτοια ώστε τυχόν μη αποκάλυψή τους θα επηρέαζε τη δυνατότητα των χρηστών

των οικονομικών καταστάσεων να διαμορφώνουν ορθές εκτιμήσεις και να λαμβάνουν ορθές αποφάσεις.

- **Ουσιώδες των λογιστικών γεγονότων**: Παρεκκλίσεις από τους λογιστικούς κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων που επηρεάζουν τον υπολογισμό των αποτελεσμάτων χρήσης της ΚΤΚ, επιτρέπονται μόνο εάν αφορούν λογιστικά γεγονότα που εύλογα μπορούν να κριθούν επουσιώδη στο γενικότερο πλαίσιο και την παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ΚΤΚ.
- **Λειτουργούσα οντότητα**: Οι λογαριασμοί καταρτίζονται με βάση την παραδοχή της λειτουργούσας οντότητας.
- **Πραγματοποίηση των εσόδων/εξόδων (παραδοχή του δεδουλευμένου)**: Τα έσοδα και έξοδα αναγνωρίζονται εντός της χρήσης κατά την οποία πραγματοποιούνται και όχι εντός της χρήσης κατά την οποία εισπράττονται ή πληρώνονται, αντίστοιχα.
- **Συνέπεια και συγκρισιμότητα**: Τα κριτήρια αποτίμησης του ισολογισμού και αναγνώρισης των εσόδων εφαρμόζονται με συνέπεια, σύμφωνα με μία ομοιογενή και συνεχή προσέγγιση εντός του Ευρωσυστήματος, προκειμένου να διασφαλίζεται η συγκρισιμότητα των στοιχείων στις οικονομικές καταστάσεις.

Λογιστικοί Κανόνες

- **Αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού**

  Ένα στοιχείο του ενεργητικού ή του παθητικού αναγνωρίζεται στον ισολογισμό μόνο όταν αναμένεται ότι κάθε μελλοντικό οικονομικό όφελος ή κόστος που σχετίζεται με το εν λόγω στοιχείο θα αναγνωρίζεται από την ΚΤΚ ή θα εκρέει από αυτήν, όλοι ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με το εν λόγω στοιχείο έχουν μεταβιβαστεί στην ΚΤΚ και το κόστος ή η αξία του στοιχείου του ενεργητικού ή του παθητικού είναι δυνατό να υπολογιστούν με αξιόπιστο τρόπο.

- **Αποτίμηση στοιχείων ενεργητικού και παθητικού**

  Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις της Τράπεζας σε ξένα νομίσματα και χρυσό αποτιμώνται με βάση τις ισχύουσες ισοτιμίες της ημερομηνίας αναφοράς που αναφέρονται στο δελτίο συναλλαγματικών ισοτιμιών της ΕΚΤ.

  Η αποτίμηση της αξίας του χρυσού λογιστικοποιείται με βάση την τιμή του σε ευρώ ανά ουγγία καθαρού χρυσού, όπως αυτή προκύπτει από τη συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ / δολαρίου ΗΠΑ την ημερομηνία αναφοράς.

  Με εξαίρεση τα στοιχεία του πάγιου επενδυτικού χαρτοφυλακίου και χρηματοοικονομικών μέσων που κρατούνται μέχρι τη λήξη τους, στο τέλος του οικονομικού έτους τα στοιχεία που αφορούν χρηματοοικονομικά μέσα είτε εντός είτε εκτός ισολογισμού αποτιμώνται στις τρέχουσες τιμές.

  Η αναπροσαρμογή της αξίας των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε συνάλλαγμα γίνεται χωριστά κατά νόμισμα, συμπεριλαμβανομένων των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων.

  Κεφαλαιουχικά κέρδη ή ζημιές των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε ξένο συνάλλαγμα που προκύπτουν από αυξομειώσεις στην αξία αποτίμησης παρουσιάζονται χωριστά από την αναπροσαρμογή της αξίας τους λόγω μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

- **Αναγνώριση συναλλαγών**

  Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, χρηματοοικονο-

μικά μέσα σε ξένο νόμισμα και δεδουλευμένοι τόκοι καταγράφονται με ημερομηνία αξίας την ημερομηνία του καταρτισμού της συναλλαγής (μέθοδος οικονομικής προσέγγισης).

Οι δεδουλευμένοι τόκοι των χρηματοοικονομικών μέσων καθώς και οι σχετικές αποσβέσεις υπέρ ή υπό το άρτιο υπολογίζονται και λογιστικοποιούνται σε ημερήσια βάση.

Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται σε ευρώ με την ισοτιμία που ισχύει κατά το χρόνο της συναλλαγής.

Αποτίμηση εσόδων και εξόδων

Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και οι πραγματοποιηθείσες ζημιές από πράξεις επί συναλλάγματος και χρεογράφων μεταφέρονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως. Το αγοραίο κόστος των στοιχείων που έχουν διατεθεί υπολογίζεται με βάση τη μέθοδο του μέσου αγοραίου κόστους των αντίστοιχων στοιχείων σε ημερήσια βάση, λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση των οποιωνδήποτε διαφοροποιήσεων στις τιμές συναλλάγματος και στις αγοραίες τιμές.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από αποτιμήσεις σε οποιοδήποτε χρεόγραφο ή νόμισμα ή διαθέσιμα σε χρυσό δεν αναγνωρίζονται ως έσοδα αλλά μεταφέρονται απευθείας σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από αποτιμήσεις, στο βαθμό που υπερβαίνουν προηγούμενα κέρδη από αποτίμηση και τα οποία έχουν καταγραφεί στον αντίστοιχο λογαριασμό αναπροσαρμογής, αναγνωρίζονται στον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως και δεν μπορούν να αντιστραφούν έναντι μελλοντικών μη πραγματοποιηθέντων κερδών. Αυτές οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές επί ενός συγκεκριμένου τίτλου ή νομίσματος ή επί των διαθεσίμων σε χρυσό δεν συμψηφίζονται με τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από άλλους τίτλους ή νομίσματα ή χρυσό. Σε περίπτωση τέτοιων μη πραγματοποιηθεισών ζημιών οι οποίες μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσης, το κατά μέσον όρο κόστος του εν λόγω στοιχείου μειώνεται στη συναλλαγματική ισοτιμία ή στην αγοραία τιμή του στο τέλος του έτους.

Οι ζημιές λόγω απομείωσης μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσης και δεν αντιλογίζονται τα επόμενα έτη, εκτός εάν η απομείωση μειώνεται και η μεταβολή αυτή μπορεί να σχετιστεί με παρατηρήσιμο γεγονός που επήλθε μετά την πρώτη καταγραφή της απομείωσης.

Αξίες χρεογράφων υπέρ ή υπό το άρτιο υπολογίζονται και αποσβένονται κατά την εναπομένουσα διάρκεια των χρεογράφων και λογίζονται ως μέρος των εσόδων από τόκους.

Λογιστική Μεταχείριση

- **Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων**

Διαπραγματεύσιμα χρεόγραφα τόσο εντός όσο και εκτός ισολογισμού εξαιρουμένων των χρεογράφων του πάγιου επενδυτικού χαρτοφυλακίου αποτιμώνται στις μέσες αγοραίες τιμές της ημερομηνίας ισολογισμού, χωριστά για κάθε καταχωρημένο χρεόγραφο κατά Διεθνή Αριθμό Τίτλων Αξιογράφων (κατά ISIN). Διαπραγματεύσιμα χρεόγραφα του πάγιου επενδυτικού χαρτοφυλακίου και χρεόγραφα που κρατούνται μέχρι την λήξη τους αποτιμώνται στην αποσβεσθείσα τιμή κτήσης και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης.

- **Στοιχεία πάγιου ενεργητικού**

Τα στοιχεία πάγιου ενεργητικού, αποτιμώνται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης για όλη τη διάρκεια της προσδοκώμενης ωφέλιμης ζωής του κάθε στοιχείου ως ακολούθως:

Κατηγορία παγίων	Περίοδος απόσβεσης
Τα οικόπεδα και τα έργα τέχνης δεν αποσβένονται.	
Κτήρια	25 χρόνια
Έπιπλα, κτηριακός εξοπλισμός και άλλος εξοπλισμός	10 χρόνια
Εξοπλισμός πληροφορικής	4 χρόνια
Μηχανοκίνητα	4 χρόνια
Στοιχεία αγοραίας αξίας κάτω των €10.000 αποσβένονται κατά το έτος κτήσεως.	

- **Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία**

Τα τραπεζογραμμάτια ευρώ εκδίδονται από την ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ που μαζί αποτελούν το Ευρωσύστημα. Το 8% της συνολικής αξίας των τραπεζογραμματίων σε κυκλοφορία εκδίδεται για λογαριασμό της ΕΚΤ και το υπόλοιπο 92% για λογαριασμό των ΕθνΚΤ. Η συνολική αξία των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων αποτελεί στοιχείο παθητικού και κατανέμεται στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος κατά την τελευταία εργάσιμη μέρα κάθε μήνα σύμφωνα με την Κλείδα Κατανομής Τραπεζογραμματίων η οποία ισούται με την κλείδα του Ευρωσυστήματος προσαρμοσμένη στο 92% που αναλογεί στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος.

Η διαφορά μεταξύ της αξίας των τραπεζογραμματίων που κατανέμεται σε κάθε ΕθνΚΤ σύμφωνα με την Κλείδα Κατανομής Τραπεζογραμματίων και της αξίας των τραπεζογραμματίων που αυτή στην πράξη θέτει σε κυκλοφορία, δημιουργεί υπόλοιπα απαιτήσεων ή υποχρεώσεων εντός του Ευρωσυστήματος.

- **Κεφαλαιουχική Κλείδα**

Η Κεφαλαιουχική Κλείδα αποτελεί το μέτρο του σχετικού εθνικού μεγέθους κάθε χώρας μέλους του ΕΣΚΤ και ισούται με το άθροισμα του 50% του μεριδίου συμμετοχής του οικείου κράτους-μέλους στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του 50% του μεριδίου συμμετοχής του στον πληθυσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 29 παρ. 1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ). Η Κεφαλαιουχική Κλείδα χρησιμοποιείται ως η βάση για την κατανομή του κεφαλαίου της ΕΚΤ στις ΕθνΚΤ, και, σύμφωνα με το Καταστατικό του ΕΣΚΤ, αυτή θα πρέπει να αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια και κάθε φορά που ένα νέο κράτος γίνεται μέλος της ΕΕ.

Η κλείδα του Ευρωσυστήματος αποτελεί την Κεφαλαιουχική Κλείδα προσαρμοσμένη για τις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος μόνο και χρησιμοποιείται ως βάση για την κατανομή του νομισματικού εισοδήματος, των τραπεζογραμματίων σε κυκλοφορία και των κερδοζημιών της ΕΚΤ καθώς επίσης και για τον καταμερισμό προβλέψεων και ζημιών που μπορεί να προκύψουν από τις πράξεις νομισματικής πολιτικής.

- **Σχέδιο συνταξιοδότησης**

Η ΚΤΚ προσφέρει Σχέδιο Συντάξεων που αποτελεί σχέδιο καθορισμένων συνταξιοδοτικών παροχών για τα μέλη του προσωπικού της που κατείχαν πριν την 1η Οκτωβρίου 2011 μόνιμη και συντάξιμη θέση. Η υποχρέωση που προκύπτει από τη λειτουργία του Σχεδίου Συντάξεων αναγνωρίζεται στον ισολογισμό στο στοιχείο παθητικού «Π12.3 Διάφορα στοιχεία» και υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών παροχών κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές που μπορεί να προκύψουν από αναπροσαρμογές στις συσσωρευμένες υποχρεώσεις προηγούμενων χρόνων, καθώς και από μεταβολές των αναλογιστικών υποθέσεων αναγνωρίζονται στον ισολογισμό στο στοιχείο παθητικού «Π14 Λογαριασμοί αναπροσαρμογής». Στα αποτελέσματα χρήσεως περιλαμβάνεται το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας για τις παροχές που συσσωρεύονται για

Πίνακας 1 **Απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Μερίδιο συμμετοχής της Κύπρου στο ΔΝΤ (SDR158,2 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 όπως και 2014)	201.357	188.638	12.719
Καταθέσεις ΔΝΤ σε ευρώ	(139.504)	(130.866)	(8.638)
Αποθεματικό με ΔΝΤ	61.853	57.772	4.081
Διαθέσιμα SDR	166.994	170.650	(3.656)
Σύνολο απαιτήσεων έναντι του ΔΝΤ	**228.847**	**228.422**	**425**

το έτος και οι τόκοι επί της συσσωρευμένης υποχρέωσης προηγούμενων ετών.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Ε1. Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό

Το στοιχείο αυτό περιλαμβάνει τα διαθέσιμα της ΚΤΚ σε χρυσό τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2015 παρέμειναν αμετάβλητα στις 446.794,82 ουγγίες. Με αγοραία αξία €973,23 ανά ουγγία (31 Δεκεμβρίου 2014: €987,77), τα διαθέσιμα χρυσού της ΚΤΚ αποτιμούνται στα €434,6 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €441,5 εκατ.) κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Η αποτίμηση του χρυσού γίνεται με βάση την τιμή σε ευρώ ανά ουγγία καθαρού χρυσού που ισχύει στο τέλος του έτους και αναφέρεται στο ειδικό δελτίο συναλλαγματικών ισοτιμιών της ΕΚΤ. Η τιμή σε ευρώ ανά ουγγία προκύπτει με βάση την ισχύουσα τιμή του χρυσού σε δολάρια ΗΠΑ σε συνάρτηση με την ισοτιμία Ευρώ/Δολαρίου ΗΠΑ κατά την ίδια ημερομηνία.

Το ποσό που έχει προκύψει από την μείωση της τιμής του χρυσού κατά το 2015 ανέρχεται σε €6,9 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €52,3 εκατ.). Το συνολικό ποσό ανατίμησης της τιμής του χρυσού στις 31 Δεκεμβρίου 2015 σε σχέση με το μέσο κόστος κτήσης λογίζεται ως μη πραγματοποιηθέν κέρδος και ανήλθε σε €420,8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €427,7 εκατ.).Περιλαμβάνεται στο στοιχείο του παθητικού «Π14 Λογαριασμοί αναπροσαρμογής».

Ε2. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται οι απαιτήσεις του ΔΝΤ σε ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (Special Drawing Rights - SDR) και άλλες απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων εκτός ζώνης ευρώ.

Ε2.1 Απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ

Οι Απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ αναλύονται στον **Πίνακα 1**.

Οι απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ αποτιμήθηκαν με την ισχύουσα στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ισοτιμία του SDR έναντι του ευρώ όπως αναφέρεται στο Δελτίο Ισοτιμιών Αναφοράς της ΕΚΤ, δηλαδή SDR1= €1,2728 (31 Δεκεμβρίου 2014: SDR1= €1,1924).

Ε2.2 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Οι Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και

Πίνακας 2 **Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπά στοιχεία ενεργητικού**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα	81.488	86.512	(5.024)
Εμπορεύσιμοι προθεσμιακοί τίτλοι	64.522	36.665	27.857
Άλλες απαιτήσεις	232	172	60
Σύνολο	**146.242**	**123.349**	**22.893**

Πίνακας 3 **Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Καταθέσεις σε πιστωτικά ιδρύματα	3.215	6.730	(3.515)
Εμπορεύσιμοι τίτλοι	8.328	8.423	(95)
Σύνολο	**11.543**	**15.153**	**(3.610)**

Πίνακας 4 **Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Εμπορεύσιμοι προθεσμιακοί τίτλοι	5.063	5.069	(6)
Σύνολο	**5.063**	**5.069**	**(6)**

λοιπά στοιχεία ενεργητικού, αναλύονται στον **Πίνακα 2**.

Ε3. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ

Οι Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ, αναλύονται στον **Πίνακα 3**.

Ε4. Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

Ε4.1 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα και δάνεια (**Πίνακας 4**)

Ε5. Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής (Πίνακας 5, σελ. 68)

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζονται τα υπόλοιπα των λογαριασμών χορηγήσεων της ΚΤΚ προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ. Στο τέλος του έτους αναφοράς οι εκκρεμείς πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος ανήλθαν σε €558.989 εκατ. εκ των οποίων €886,0 εκατ. χορηγήθηκαν σε αντισυμβαλλόμενους της ΚΤΚ.

Πίνακας 5 **Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
1 - Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	150.000	380.000	(230.000)
2 - Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	736.000	736.000	-
Σύνολο	**886.000**	**1.116.000**	**(230.000)**

Η χορήγηση ρευστότητας μέσω των πράξεων κύριας και πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης πραγματοποιείται έναντι επαρκών εξασφαλίσεων τις οποίες παρέχουν οι αντισυμβαλλόμενοι. Τα περιουσιακά στοιχεία που παραχωρούνται για εξασφάλιση, διακρίνονται σε εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα και πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας που θέτει το Ευρωσύστημα.

Το άρθρο 32.4 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ (Καταστατικό) προβλέπει, σε συνδυασμό με το άρθρο 42.1 του Καταστατικού, ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί να αποφασίζει να αποζημιώνει τις ΕθνΚΤ σε έκτακτες περιπτώσεις για ειδικές ζημιές που αφορούν πράξεις νομισματικής πολιτικής τις οποίες οι ΕθνΚΤ διενεργούν για λογαριασμό του Ευρωσυστήματος.

Ε5.1 Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης

Οι πράξεις αυτές αποτελούν πράξεις ανοικτής αγοράς που διενεργούνται από το Ευρωσύστημα. Διεξάγονται μέσω αντιστρεπτέων συναλλαγών παροχής ρευστότητας διάρκειας μίας εβδομάδος, συνήθως μέσω των τακτικών εβδομαδιαίων δημοπρασιών και αποτελούν σημαντικό εργαλείο στην επίτευξη των στόχων της εκάστοτε εφαρμοζόμενης νομισματικής πολιτικής. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 η αξία των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης ανήλθε σε €150,0 εκατ. Κατά μέσο ημερήσιο όρο, οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης ανήλθαν σε €231,5 εκατ. (2014: €398,4 εκατ.).

Οι τόκοι που πηγάζουν από δάνεια της ΚΤΚ προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα μέσω των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης για το 2015 ανήλθαν σε €117 χιλιάδες (2014: €636 χιλιάδες) (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ1 Καθαρά έσοδα από τόκους»).

Ε5.2 Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

Οι πράξεις αυτές αποτελούν πράξεις ανοικτής αγοράς, που διενεργούνται από το Ευρωσύστημα με τη μορφή αντιστρεπτέων συναλλαγών, μέσω μηνιαίων τακτικών δημοπρασιών. Είναι, συνήθως, διάρκειας τριών μηνών και αποσκοπούν στην παροχή πρόσθετης ρευστότητας πιο μακροπρόθεσμης διάρκειας. Περιλαμβάνουν τις στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης (TLTRO) λήξης 26 Σεπτεμβρίου 2018 που στόχο έχουν να στηρίξουν τις τραπεζικές χορηγήσεις προς τα νοικοκυριά και τις μη χρηματοοικονομικές εταιρείες. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 η αξία των πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης παρέμεινε σταθερή στα €736,0 εκατ.

Οι τόκοι που πηγάζουν από δάνεια της ΚΤΚ προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα μέσω των πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης για το 2015 ανήλθαν σε €1,1 εκατ. (2014: €1,6

εκατ.) (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ1 Καθαρά έσοδα από τόκους»).

Ε6. Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ

Περιλαμβάνει ποσό €3.800,0 εκατ. (2014: €7.400,0 εκατ.) που αφορά την παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (Emergency Liquidity Assistance - ELA) που χορηγήθηκε σε εποπτευόμενα πιστωτικά ιδρύματα.

Η ΚΤΚ παρέχει ELA σε εποπτευόμενα πιστωτικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν προσωρινή αδυναμία εξασφάλισης από άλλες πηγές της ρευστότητας που χρειάζονται. ELA παρέχεται σε πιστωτικά ιδρύματα υπό προϋποθέσεις οι οποίες περιλαμβάνουν, κυρίως, ότι το πιστωτικό ίδρυμα είναι φερέγγυο, η στήριξή του είναι σημαντική για λόγους χρηματοοικονομικής σταθερότητας, το πιστωτικό ίδρυμα παραχωρεί στην ΚΤΚ επαρκείς εξασφαλίσεις, υποβάλλει αποδεκτό σχέδιο διαχείρισης και αναπλήρωσης από άλλες πηγές της απαιτούμενης ρευστότητας και παρέχει διαρκή ενημέρωση για την κατάσταση της ρευστότητάς του.

Επιπλέον, η παροχή ELA διέπεται από όρους και συμβατικές υποχρεώσεις δυνάμει των οποίων η ΚΤΚ έχει το δικαίωμα να διαχειριστεί τα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν την εξασφάλιση κατά την απόλυτη δική της κρίση, σε περίπτωση που το πιστωτικό ίδρυμα αθετήσει την υποχρέωση αποπληρωμής της οφειλής του έναντι της ΚΤΚ.

Το χαρτοφυλάκιο εξασφαλίσεων περιλαμβάνει αξιόγραφα, δανειακές απαιτήσεις και ακίνητη περιουσία. Το εν λόγω χαρτοφυλάκιο τυγχάνει αξιολόγησης και αποτίμησης από την ΚΤΚ επί συνεχούς βάσεως, στα πλαίσια της εφαρμογής εγκεκριμένου πλαισίου πολιτικής. Κατά την αποτίμηση, και για σκοπούς περιορισμού του κινδύνου αγοράς και ρευστότητας, η ΚΤΚ επιβάλλει κατάλληλες περικοπές αποτίμησης οι οποίες προσδιορίζονται και αναλόγως του είδους εξασφάλισης.

Η παροχή ELA δεν εντάσσεται στο πλαίσιο άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Διενεργείται με ευθύνη της ΚΤΚ βάσει του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου του Ευρωσυστήματος και όπου απαιτείται σε σχέση με το ύψος του ποσού κατόπιν μη ένστασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ως εκ τούτου, η ΚΤΚ επωμίζεται το κόστος και τους κινδύνους που προκύπτουν από την παροχή έκτακτης ρευστότητας. Συνεπώς, κατά την παροχή ELA λαμβάνονται υπόψη και διενεργούνται κατάλληλες προβλέψεις για διάφορους κινδύνους συμπεριλαμβανομένων του πιστωτικού κινδύνου, του κινδύνου αγοράς, και του λειτουργικού κινδύνου.

Σημειώνεται ότι η έκτακτη ενίσχυση σε ρευστότητα παρέχεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις σε πιστωτικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν προσωρινά προβλήματα ρευστότητας. Συνεπώς η σύμφυτη διάρκειά της είναι σύντομη. Όταν προκύπτει παρατεταμένη ανάγκη, η παροχή ELA ανανεώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα των δεκαπέντε περίπου ημερών, τηρουμένων πάντα των προαναφερθέντων προϋποθέσεων και πλαισίων.

Οι χορηγήσεις έκτακτης ρευστότητας είναι έντοκες και φέρουν επιτόκιο ψηλότερο από το επιτόκιο που εφαρμόζει το Ευρωσύστημα για τη Διευκόλυνση Οριακής Χρηματοδότησης. Το περιθώριο καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη και τυχόν εισηγήσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ.

Κατά το έτος 2015, τα συνολικά έσοδα από τόκους που πηγάζουν από την παροχή ELA ανήλθαν σε €77,3 εκατ. (2014: €137,0 εκατ.) (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ1 Καθαρά έσοδα από τόκους»).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, οι εισπρακτέοι τόκοι

Πίνακας 6 **Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων για σκοπούς νομισματικής πολιτικής**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Καλυμμένα χρεόγραφα CBPP και CBPP2	21.101	52.197	(31.096)
Χρεόγραφα SMP	199.498	242.588	(43.090)
Καλυμμένα Χρεόγραφα CBPP3	286.969	59.039	227.930
Πρόγραμμα Αγοράς Χρεογράφων Δημοσίου Τομέα (PSPP)	815.377	-	815.377
Σύνολο	**1.322.945**	**353.824**	**969.121**

που πηγάζουν από την παροχή ELA ανήλθαν σε €2,1 εκατ. (2014: €3,7 εκατ.) και περιλαμβάνονται στο στοιχείο ενεργητικού «Ε11.5 Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα».

Ε7. Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

Ε7.1 Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων για σκοπούς νομισματικής πολιτικής (**Πίνακας 6**)

Το στοιχείο αυτό περιλαμβάνει χρεόγραφα που αγοράστηκαν από την ΚΤΚ για σκοπούς άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, στα πλαίσια του Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολόγων (CBPP, CBPP2 και CBPP3), τίτλους του δημοσίου στα πλαίσια του προγράμματος αγοράς χρεογράφων (SMP) και του προγράμματος αγοράς χρεογράφων του δημοσίου τομέα στις δευτερογενείς αγορές (PSPP). Τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης προσαρμοσμένο με τις τυχόν υπό ή υπέρ το άρτιο αποσβεσθείσες διαφορές, και υπόκεινται σε ελέγχους απομείωσης. Οι ετήσιοι ελέγχοι απομείωσης διενεργούνται βάσει των εκτιμώμενων ανακτήσιμων ποσών στο τέλος του έτους.

- Πρώτο και δεύτερο πρόγραμμα αγοράς καλυμμένων ομολόγων (CBPP, CBPP2) και πρόγραμμα αγοράς χρεογράφων (SMP)

  Οι αγορές του πρώτου προγράμματος καλυμμένων ομολόγων (CBPP) ολοκληρώθηκαν στις 30 Ιουνίου 2010, ενώ οι αγορές για το δεύτερο πρόγραμμα καλυμμένων ομολόγων (CBPP2) ολοκληρώθηκαν στις 31 Οκτωβρίου 2012. Το πρόγραμμα αγοράς χρεογράφων (SMP) ολοκληρώθηκε στις 6 Σεπτεμβρίου 2012.

- Τρίτο πρόγραμμα αγοράς καλυμμένων ομολόγων (CBPP3)

  Στις 2 Οκτωβρίου 2014, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ, ανακοίνωσε τις λειτουργικές λεπτομέρειες του τρίτου προγράμματος αγοράς καλυμμένων ομολόγων (CBPP3). Ο στόχος του προγράμματος αυτού είναι να διευκολύνει την παροχή πιστώσεων στην οικονομία της ζώνης του ευρώ, να δημιουργηθούν θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις σε άλλες αγορές και, ως εκ τούτου, να διευκολυνθεί η άσκηση νομισματικής πολιτικής από την ΕΚΤ. Στο πλαίσιο του προγράμματος, η ΕΚΤ και οι Εθνικές ΚΤ μπορούν να αγοράζουν, τόσο στην πρωτογενή όσο και στη δευτερογενή αγορά, καλυμμένα ομόλογα σε ευρώ, που εκδίδονται στη ζώνη του ευρώ.

- Πρόγραμμα αγοράς χρεογράφων του δημοσίου Τομέα (PSPP)

  Την 22η Ιανουαρίου 2015 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε ότι ενδείκνυται η επέκταση των αγορών στοιχείων ενεργητικού, προκειμένου να συμπεριληφθεί και ένα πρόγραμμα αγοράς χρεογράφων του δημοσίου το-

Πίνακας 7 **Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων για σκοπούς εκτός νομισματικής πολιτικής**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Κυκλοφορούν Επενδυτικό Χαρτοφυλάκιο	116.594	155.627	(39.033)
Πάγιο Επενδυτικό Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων	786.387	346.193	440.194
Σύνολο	**902.981**	**501.820**	**401.161**

μέα στις δευτερογενείς αγορές (PSPP). Η απόφαση αυτή ελήφθη στο πλαίσιο της ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Το πρόγραμμα αυτό έχει ως στόχο να διευκολύνει περαιτέρω τη χρηματοοικονομική κατάσταση, στηρίζοντας τη συνολική κατανάλωση και τις επενδυτικές δαπάνες στη ζώνη του ευρώ, συμβάλλοντας έτσι στην επιστροφή των ρυθμών πληθωρισμού σε επίπεδα κάτω αλλά πλησίον του 2% μεσοπρόθεσμα. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, η ΕΚΤ και οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες μπορούν να αγοράζουν, στη δευτερογενή αγορά, χρεόγραφα σε ευρώ που εκδίδονται από κεντρικές κυβερνήσεις της ζώνης του ευρώ, οργανισμούς και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα.

Ε7.2 Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων για σκοπούς εκτός νομισματικής πολιτικής (**Πίνακας 7**)

Το Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων για σκοπούς εκτός της νομισματικής πολιτικής περιλαμβάνει χρεόγραφα και άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν εκδοθεί από κυβερνήσεις και κατοίκους χωρών της ζώνης του ευρώ και κατανέμονται σε επί μέρους χαρτοφυλάκια που κατέχει η ΚΤΚ για σκοπούς της επενδυτικής της πολιτικής.

Κυκλοφορούν Επενδυτικό Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων

Τα χρεόγραφα αυτά αποτιμούνται σε δίκαιη αξία. Αφορούν χρεόγραφα με καθορισμένες ή προσδιορισμένες πληρωμές και καθορισμένη λήξη και αποτελούν εμπορεύσιμο μεταβαλλόμενο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο μέσα στα πλαίσια της επενδυτικής πολιτικής. Αποτιμώνται στις μέσες αγοραίες τιμές κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Πάγιο Επενδυτικό Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων

Τα χρεόγραφα αποτιμώνται σε αποσβεσμένο κόστος. Αφορούν χρεόγραφα με καθορισμένες ή προσδιορισμένες πληρωμές και καθορισμένη λήξη και αποτελούν πάγιο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο που προορίζεται να κρατηθεί μέχρι τη λήξη του. Αποτιμώνται στο κόστος κτήσης προσαρμοσμένο με τις τυχόν υπό ή υπέρ το άρτιο αποσβεσθείσες αξίες και τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Ε8. Χρέος Γενικής Κυβέρνησης σε ευρώ

Το στοιχείο αυτό αφορά αποκλειστικά στις μακροπρόθεσμες δανειακές απαιτήσεις της ΚΤΚ επί της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πριν την ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ, το σύνολο των απαιτήσεων της ΚΤΚ έναντι της Κυβέρνησης που εκκρεμούσε κατά τις 5 Ιουλίου 2002 μετατράπηκε σε μακροπρόθεσμο δάνειο διάρκειας τριάντα ετών, με τα πρώτα πέντε έτη ως περίοδο χάριτος όσον αφορά το κεφάλαιο και με ετήσιο επιτόκιο 3% βάσει επίσημης συμφωνίας μεταξύ της ΚΤΚ και του Υπουργείου Οικονομικών και του εδαφίου (3) του άρθρου 49 των *περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, 2002 - (Αρ.3) 2014*.

Τα σχετικά έσοδα από τόκους για το έτος 2015 ανήλθαν σε €38,1 εκατ. (2014: €39,7 εκατ.) (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ1 Καθαρά έσοδα από τόκους»).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 τόκοι εισπρακτέοι που πηγάζουν από το Χρέος Γενικής Κυβέρνησης ανήλθαν σε €18,5 εκατ. (2014: €19,3 εκατ.) και περιλαμβάνονται στο στοιχείο ενεργητικού «Ε11.5 Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα».

Ε9. Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος

Ε9.1 Συμμετοχή στο κεφάλαιο και αποθεματικά της ΕΚΤ

Το στοιχείο αυτό περιλαμβάνει τη συμμετοχή της ΚΤΚ στο κεφάλαιο της ΕΚΤ. Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, οι ΕθνΚΤ του ΕΣΚΤ είναι οι μόνοι εγγεγραμμένοι μεριδιούχοι και κάτοχοι του κεφαλαίου της ΕΚΤ. Η εγγραφή στο κεφάλαιο της ΕΚΤ πραγματοποιείται σύμφωνα με την Κεφαλαιουχική Κλείδα κάθε ΕθνΚΤ.

Την 1 Ιανουαρίου 2014 έγινε η πενταετής αναθεώρηση του υπολογισμού της κεφαλαιουχικής κλείδας των ΕθνΚΤ η οποία συνέπεσε με την ένταξη της ΕθνΚΤ της Λετονίας στο Ευρωσύστημα. Το μερίδιο της ΚΤΚ στο κεφάλαιο της ΕΚΤ αυξήθηκε την 1 Ιανουαρίου 2014 από 0,1333% σε 0,1513%. Η συνολική συμμετοχή της ΚΤΚ στο κεφάλαιο, αποθεματικά και προβλέψεις της ΕΚΤ στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανερχόταν σε €39,5 εκατ. όπως και στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

Ε9.2 Απαιτήσεις που αντιστοιχούν στη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων

Αφορούν τις απαιτήσεις της ΚΤΚ που απορρέουν από τη μεταφορά συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ, σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 30 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ).

Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα μεταφέρθηκαν κατ' αναλογία του μεριδίου συμμετοχής της ΚΤΚ στο καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ και αφορούσαν κατά 85% δολάρια ΗΠΑ και κατά 15% χρυσό.

Οι απαιτήσεις αυτές μετατράπηκαν σε ευρώ, με βάση τις ισοτιμίες που ίσχυαν κατά το χρόνο της μεταβίβασής τους και αποφέρουν τόκο που υπολογίζεται με το εκάστοτε οριακό επιτόκιο κύριας αναχρηματοδότησης, εκτός του μέρους που αποτελείται από χρυσό και το οποίο φέρει μηδενικό επιτόκιο.

Η διαφοροποίηση στις κεφαλαιουχικές κλείδες των ΕθνΚΤ στη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο την 1 Ιανουαρίου 2014 δημιούργησε διαφοροποίηση στις απαιτήσεις για τη μεταφορά συναλλαγματικών διαθεσίμων από τις ΕθνΚΤ στην ΕΚΤ. Για την ΚΤΚ η διαφοροποίηση κατέληξε σε αύξηση στα €87,7 εκατ.

Ε9.4 Καθαρές απαιτήσεις που συνδέονται με την κατανομή των τραπεζογραμματίων ευρώ εντός του Ευρωσυστήματος

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις της ΚΤΚ έναντι του Ευρωσυστήματος σε σχέση με την κατανομή των τραπεζογραμματίων ευρώ στο Ευρωσύστημα (βλ. στοιχείο παθητικού «Π1 Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία»). Η καθαρή απαίτηση που προκύπτει από την κατανομή τραπεζογραμματίων ευρώ είναι έντοκη και φέρει επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο που εφαρμόζει το Ευρωσύστημα για Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης.

Ε9.5 Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές) (**Πίνακας 8**, σελ. 73)

Υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος

Τα υπόλοιπα αποτελούν τις καθαρές απαιτήσεις της ΚΤΚ έναντι του ΕΣΚΤ που απορρέουν από τις δι-

Πίνακας 8 **Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Απαίτηση σε σχέση με το TARGET2	2.380.475	-	2.380.475
Υποχρέωση σε σχέση με την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος	(9.241)	-	(9.241)
Απαίτηση σε σχέση με τη διανομή κερδών της ΕΚΤ	2.325	-	2.325
Σύνολο	**2.373.559**	**-**	**2.373.559**

ευρωπαϊκές συναλλαγές των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων και τις συναλλαγές της ΚΤΚ με τις λοιπές ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, με την ΕΚΤ, καθώς και με τις ΕθνΚΤ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός Ευρωσυστήματος) που συμμετέχουν στο σύστημα TARGET2 (Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο).

Επιπρόσθετα, συμπεριλαμβάνεται η υποχρέωση που προκύπτει στο τέλος του έτους από τη συγκέντρωση και αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ5 Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος») καθώς και η απαίτηση σε σχέση με την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ4 Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές»).

Οι τόκοι των θέσεων του TARGET2, οι οποίοι υπολογίζονται σε καθημερινή βάση με το τελευταίο διαθέσιμο επιτόκιο που εφαρμόζει το Ευρωσύστημα στις δημοπρασίες των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης ανήλθαν σε: €280 χιλιάδες τόκοι εξόδων και €540 χιλιάδες τόκοι εσόδων (2014: €9,4 εκατ. τόκοι εξόδων) (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ1 Καθαρά έσοδα από τόκους»).

Ε10. Στοιχεία υπό τακτοποίηση

Περιλαμβάνονται υπόλοιπα υπό τακτοποίηση διαφόρων ενδιάμεσων λογαριασμών και αφορούν, κατά κύριο λόγο, επιταγές που διακανονίζονται μέσω του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού.

Ε11. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

Ε11.2 Στοιχεία πάγιου ενεργητικού (**Πίνακας 9**, σελ. 74)

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Π1. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία (Πίνακας 10, σελ. 74)

Το στοιχείο αυτό αφορά στο μερίδιο της ΚΤΚ στο σύνολο των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ που εκδόθηκαν από το Ευρωσύστημα. Η συνολική αξία των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων κατανέμεται στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος κατά την τελευταία εργάσιμη μέρα κάθε μήνα σύμφωνα με την Κλείδα Κατανομής Τραπεζογραμματίων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 η Κλείδα Κατανομής Τραπεζογραμματίων για την ΚΤΚ ανερχόταν σε 0,1975% (2014: 0,1990%) (σχετική αναφορά γίνεται στη σελίδα 90).

Κατά τη διάρκεια του έτους 2015, η συνολική αξία των τραπεζογραμματίων ευρώ που τέθηκαν σε κυκλοφορία εντός του Ευρωσυστήματος αυξή-

Πίνακας 9 **Στοιχεία πάγιου ενεργητικού**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Κόστος			
Οικόπεδα και κτήρια	23.052	23.052	-
Έπιπλα, κτηριακός και άλλος εξοπλισμός	13.327	13.256	71
Εξοπλισμός πληροφορικής και λογισμικά	6.892	6.950	(58)
Μηχανοκίνητα	744	744	-
Συνολικό κόστος	**44.015**	**44.002**	**13**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις			
Οικόπεδα και κτήρια	17.220	16.387	833
Έπιπλα, κτηριακός και άλλος εξοπλισμός	11.527	11.129	398
Εξοπλισμός πληροφορικής και λογισμικά	6.798	6.842	(44)
Μηχανοκίνητα	744	744	-
Σύνολο συσσωρευμένων αποσβέσεων	**36.289**	**35.102**	**1.187**
Καθαρή λογιστική αξία	**7.726**	**8.900**	**(1.174)**

Πίνακας 10 **Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Συνολική αξία τραπεζογραμματίων ευρώ που στην πράξη έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την ΚΤΚ	**1.738.205**	**2.200.577**	**(462.372)**
Μείον: Υποχρέωση που απορρέει από το μερίδιο που εκδίδεται για λογαριασμό της ΕΚΤ[i]	(186.298)	(175.828)	(10.470)
Πλέον/(Μείον): Απαίτηση/Υποχρέωση που απορρέει από τη κατανομή εντός του Ευρωσυστήματος των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ	587.865	(1.838)	589.703
	401.567	**(177.666)**	**579.233**
Συνολική αξία τραπεζογραμματίων ευρώ σε κυκλοφορία από την ΚΤΚ με βάση την Κλείδα Κατανομής Τραπεζογραμματίων	**2.139.772**	**2.022.911**	**116.861**

(i) Υπολογίζεται ως 8% επί της συνολικής αξίας των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ επί την κλείδα συμμετοχής στο Ευρωσύστημα.

θηκε κατά 7%. Σύμφωνα με την κλείδα κατανομής, τα τραπεζογραμμάτια ευρώ που έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την ΚΤΚ ανέρχονται σε €2.139,8 εκατ. έναντι €2.022,9 εκατ. το 2014.

Η μεταβολή οφείλεται στην αύξηση της συνολικής κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων ευρώ σε όλες τις χώρες, εντός και εκτός ζώνης ευρώ, η οποία ανήλθε σε €1.083,4 δισ. στις 31 Δεκεμ-

Πίνακας 11 **Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
2.1 - Τρεχούμενοι λογαριασμοί (συμπεριλαμβανομένων υποχρεωτικών καταθέσεων)	5.195.060	1.995.296	3.199.764
2.2 - Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	2.101.000	2.135.500	(34.500)
Σύνολο	**7.296.060**	**4.130.796**	**3.165.264**

βρίου 2015, έναντι €1.016,5 δισ. στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

Κατά το έτος 2015, τα συνολικά καθαρά έσοδα από τόκους που πηγάζουν από την καθαρή απαίτηση ανήλθαν σε €0,1 εκατ. (2014: €0,5 εκατ. καθαρά έξοδα) (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ1 Καθαρά έσοδα από τόκους»).

Π2. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ, σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής (Πίνακας 11)

Π2.1 Τρεχούμενοι λογαριασμοί (συμπεριλαμβανομένων υποχρεωτικών καταθέσεων)

Οι λογαριασμοί αυτοί αντιπροσωπεύουν τις καταθέσεις των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων με την ΚΤΚ οι οποίες χρησιμοποιούνται για την εκπλήρωσή της υποχρέωσής τους για τήρηση ελάχιστων αποθεματικών στο Ευρωσύστημα και για την τακτοποίηση των μεταξύ τους πληρωμών.

Π2.2 Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων

Αφορά την πάγια διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων που παρέχει το Ευρωσύστημα στα πιστωτικά ιδρύματα. Ειδικότερα πρόκειται για τις καταθέσεις μίας ημέρας (overnight) από πιστωτικά ιδρύματα στην ΚΤΚ, στο πλαίσιο άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ με προκαθορισμένο επιτόκιο.

Π5. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ

Περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο τα υπόλοιπα των καταθέσεων της κυβέρνησης και άλλων οργανισμών του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Π6. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

Περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο τα υπόλοιπα καταθέσεων σε ευρώ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη χρηματοδότηση έργων στην Κύπρο.

Π7. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ

Αφορούν κατά κύριο λόγο έντοκες καταθέσεις δημόσιων οργανισμών σε συνάλλαγμα.

Π9. Λογαριασμός ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ

Στον λογαριασμό αυτό εμφανίζονται οι υποχρεώσεις της ΚΤΚ προς το ΔΝΤ από κατανομές ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων ύψους SDR132,8 εκατ. ως αποτέλεσμα της συμμετοχής της Κύπρου στο ΔΝΤ (31 Δεκεμβρίου 2014 SDR132,8 εκατ.). Η μεταβολή του ποσού σε ευρώ οφείλεται στην μεταβολή της ισοτιμίας.

Π10. Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος

Περιλαμβάνει υποχρεώσεις της ΚΤΚ προς την ΕΚΤ

Πίνακας 12 **Υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Υποχρέωση σε σχέση με το TARGET2	-	2.500.933	(2.500.933)
Απαίτηση σε σχέση με την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος	-	(930)	930
Απαίτηση σε σχέση με την διανομή κερδών της ΕΚΤ	-	(2.138)	2.138
Σύνολο	**-**	**2.497.865**	**(2.497.865)**

και προς άλλες κεντρικές τράπεζες οι οποίες συμμετέχουν στο Ευρωσύστημα.

Π10.3 Καθαρές υποχρεώσεις που συνδέονται με την κατανομή των τραπεζογραμματίων ευρώ εντός του Ευρωσυστήματος

Υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της κατανομής των τραπεζογραμματίων ευρώ απεικονίζονται στον ισολογισμό για το 2014 κάτω από το στοιχείο «Π10.3 Καθαρές υποχρεώσεις που συνδέονται με την κατανομή των τραπεζογραμματίων ευρώ εντός του Ευρωσυστήματος».

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις της ΚΤΚ έναντι του Ευρωσυστήματος σε σχέση με την κατανομή των τραπεζογραμματίων ευρώ στο Ευρωσύστημα (βλ. στοιχείο παθητικού «Π1 Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία»). Η καθαρή υποχρέωση που προκύπτει από την κατανομή τραπεζογραμματίων ευρώ είναι έντοκη και φέρει επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο που εφαρμόζει το Ευρωσύστημα για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης.

Π10.4 Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)

Υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος

Τα υπόλοιπα αποτελούν τις καθαρές υποχρεώσεις της ΚΤΚ έναντι του ΕΣΚΤ που απορρέουν από τις διευρωπαϊκές συναλλαγές των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων και τις συναλλαγές της ΚΤΚ με τις λοιπές ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, με την ΕΚΤ, καθώς και με τις ΕθνΚΤ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός Ευρωσυστήματος) που συμμετέχουν στο σύστημα TARGET2 (Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο).

Επιπρόσθετα για το 2014, συμπεριλαμβάνεται η υποχρέωση που προκύπτει στο τέλος του έτους από τη συγκέντρωση και αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ5 Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος») καθώς και η απαίτηση σε σχέση με την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ4 Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές») (**Πίνακας 12**).

Οι τόκοι των θέσεων του TARGET2 οι οποίοι υπολογίζονται σε καθημερινή βάση με το τελευταίο διαθέσιμο επιτόκιο που εφαρμόζει το Ευρωσύστημα στις δημοπρασίες των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης ανήλθαν σε €280 χιλιάδες τόκοι εξόδων και €540 χιλιάδες τόκοι εσόδων (2014: €9,4 εκατ. τόκοι εξόδων) (βλ. Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσεως 2015 Σημείωση «Κ1 Καθαρά έσοδα από τόκους»).

Πίνακας 13 **Κίνηση της Καθαρής Υποχρέωσης Ωφελημάτων Αφυπηρέτησης**

	2015 €΄000	2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Καθαρή υποχρέωση κατά την 1 Ιανουαρίου	153.373	131.266	22.107
Υπάλληλοι			
Επιβάρυνση έτους	1.828	1.333	495
Καθαρό (κέρδος)/ζημιά αναλογιστικής επανεπιμέτρησης	(2.283)	18.158	(20.441)
Αξιωματούχοι			
Επιβάρυνση έτους	41	36	5
Καθαρό (κέρδος)/ζημιά αναλογιστικής επανεπιμέτρησης	(100)	717	(817)
Κεφαλαιοποίηση τόκων	3.832	4.321	(489)
Εισφορά υπαλλήλων και αξιωματούχων	732	822	(90)
Ωφελήματα που πληρώθηκαν	(3.087)	(3.207)	120
	154.336	**153.446**	**890**
Υποχρέωση για το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Συνταξιούχων	**16.788**	**13.352**	**3.436**
Καθαρή Υποχρέωση κατά την 31 Δεκεμβρίου	**171.124**	**166.798**	**4.326**

Π11. Στοιχεία υπό τακτοποίηση

Αφορά κατά κύριο λόγο υποχρέωση προς την κυβέρνηση σε σχέση με τις επιταγές που διακανονίζονται μέσω του Κυπριακού Γραφείου Συμψηφισμού επιταγών.

Π12. Λοιπές υποχρεώσεις

Π12.3 Διάφορα στοιχεία

Αφορά κυρίως την καθαρή υποχρέωση ωφελημάτων αφυπηρέτησης και την υποχρέωση για τα κέρματα ευρώ στην κυκλοφορία. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015 η υποχρέωση για τα κέρματα ευρώ στην κυκλοφορία ανέρχεται στα €111,9 εκατ. (2014: €104,4 εκατ.).

Η καθαρή υποχρέωση για τα ωφελήματα αφυπηρέτησης ανέρχεται στα €154,3 εκατ. (2014: €153,4 εκατ.) και η υποχρέωση για το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης στα €16,8 εκατ. (2014: €13,4 εκατ.) (**Πίνακας 13**).

Ωφελήματα αφυπηρέτησης

Η ΚΤΚ διατηρεί, για υπαλλήλους που κατείχαν μόνιμη και συντάξιμη θέση πριν την 1 Οκτωβρίου 2011, Σχέδιο Συντάξεων το οποίο παρέχει συνταξιοδοτικά ωφελήματα στους αφυπηρετούντες υπαλλήλους. Οι υπάλληλοι κατέβαλλαν μέχρι την 30 Σεπτεμβρίου 2011 εισφορές μόνο για σκοπούς μεταβίβασης της σύνταξής τους στον χήρο ή στη χήρα και στα ορφανά τέκνα τους. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του *περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμου, 2011*, όπως έχει αντικατασταθεί από την 1 Ιανουαρίου 2013 από τον *περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης*

(Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμο, 2012, από την ημερομηνία εφαρμογής του νόμου την 1 Οκτωβρίου 2011 αποκόπτεται 3% από τις μηνιαίες απολαβές των υπαλλήλων για σκοπούς διασφάλισης της βιωσιμότητας του σχεδίου, χωρίς αυτό να το καθιστά ως σχέδιο με εισφορές, για σκοπούς του *περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, 2010*. Οι αποκοπές για την περίοδο 1 Οκτωβρίου 2011 έως 30 Σεπτεμβρίου 2012 εμβάζονταν μηνιαία στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας σύμφωνα με τις πρόνοιες του υπό αναφορά Νόμου, ενώ από τον Οκτώβριο 2012 οι αποκοπές λογίζονται στην ΚΤΚ έναντι του κόστους του σχεδίου.

Η υποχρέωση της ΚΤΚ αναφορικά με τη συντάξιμη υπηρεσία των υπαλλήλων υπολογίζεται σε τακτά διαστήματα από οίκο αναλογιστών. Η αναλογιστική μελέτη που έγινε με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2015 έδειξε καθαρό αναλογιστικό κέρδος €2,4 εκατ. σε σύγκριση με την 31 Δεκεμβρίου του 2014 η οποία έδειξε καθαρό αναλογιστικό έλλειμμα €18,9 εκατ. Κύριος λόγος του αναλογιστικού κέρδους είναι η διαφοροποίηση της παραδοχής στο ποσοστό αύξησης μισθών και συντάξεων σε συνδυασμό με την μείωση του προεξοφλητικού επιτοκίου. Επιπρόσθετα έγινε αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2015 για το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Συνταξιούχων η οποία έδειξε αναλογιστικό έλλειμμα €2,7 εκατ. Η προηγούμενη μελέτη που ήταν και η πρώτη για το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης έγινε με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2013.

Για τις αναλογιστικές μελέτες χρησιμοποιήθηκαν οι πιο κάτω κύριες αναλογιστικές παραδοχές:

Παραδοχές για το Σχέδιο Συντάξεων για την αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2015

Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,45%
Πληθωρισμός	2,50%
Γενική Αύξηση Μισθών	0,25%
Ολική Αύξηση Μισθών 2016-2017	0,00%
Ολική Αύξηση Μισθών μετά το 2017	1,50%
Ποσοστό Αύξησης Συντάξεων	1,25%
Αύξηση Βασικών Ασφαλιστέων Αποδοχών	2,00%
Πίνακας Θνησιμότητας	75% του PA90

Παραδοχές για το Σχέδιο Συντάξεων για την αναλογιστική μελέτη με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2014

Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,50%
Πληθωρισμός	3,00%
Γενική Αύξηση Μισθών	0,25%
Ολική Αύξηση Μισθών 2016-2017	0,00%
Ολική Αύξηση Μισθών μετά το 2017	1,75%
Ποσοστό Αύξησης Συντάξεων	1,50%
Αύξηση Βασικών Ασφαλιστέων Αποδοχών	2,00%
Πίνακας Θνησιμότητας	75% του PA90

Παραδοχές για το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Συνταξιούχων με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2015

Προεξοφλητικό Επιτόκιο	2,55%
Πληθωρισμός Ιατρικών Εξόδων 2013-2021	0,00%
Πληθωρισμός Ιατρικών Εξόδων μετά το 2021	5,00%
Πίνακας Θνησιμότητας	75% του PA90

Πίνακας 14 **Προβλέψεις**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Πρόβλεψη έναντι κινδύνων που απορρέουν από τις κύριες δραστηριότητες της ΚΤΚ	285.000	285.000	-

Παραδοχές για το Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Συνταξιούχων με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2013

Προεξοφλητικό Επιτόκιο	3,45%
Πληθωρισμός Ιατρικών Εξόδων 2013-2021	0,00%
Πληθωρισμός Ιατρικών Εξόδων μετά το 2021	5,00%
Πίνακας Θνησιμότητας	75% του PA90

Π13. Προβλέψεις

Πρόβλεψη έναντι κινδύνων που απορρέουν από τις κύριες δραστηριότητές της ΚΤΚ (**Πίνακας 14**)

Η αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των ισολογισμών της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, καθώς και η αναγνώριση εσόδων/εξόδων, διενεργείται σύμφωνα με τις εκάστοτε εγκεκριμένες λογιστικές παραδοχές και λογιστικούς κανόνες που ισχύουν για το ΕΣΚΤ και διέπεται από την αρχή της συντηρητικότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΚΤΚ σχηματίζει και διατηρεί προβλέψεις έναντι των κινδύνων που απορρέουν από τις κύριες δραστηριότητές της εφαρμόζοντας παραδοχές και κανόνες αποτίμησης οι οποίες διέπονται από την αρχή της συντηρητικότητας.

Η πρακτική σχηματισμού προβλέψεων και διατήρησης αποθεματικών, στοχεύει στην ενίσχυση της οικονομικής θέσης της ΚΤΚ και της δυνατότητας απορρόφησης τυχόν απωλειών σε περίπτωση υλοποίησης των κινδύνων που απορρέουν από τις κύριες δραστηριότητές της Τράπεζας. Ενισχύεται, επίσης, και διασφαλίζεται, στο βαθμό του δυνατού, η οικονομική της ανεξαρτησία.

Συνεπώς, η ΚΤΚ σχηματίζει και διατηρεί ενιαία πρόβλεψη έναντι κινδύνων που απορρέουν από τις κύριες δραστηριότητές της. Η πρόβλεψη εστιάζεται στους ακόλουθους κινδύνους:

- **Κίνδυνος αγοράς**
  Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος μείωσης της αγοραίας αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων εξαιτίας (δυσμενών) μεταβολών στις τιμές συναλλάγματος (συναλλαγματικός κίνδυνος), στα επιτόκια (επιτοκιακός κίνδυνος) και στις συνθήκες στις αγορές κεφαλαίου και χρήματος. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της ΚΤΚ, υπόκεινται σε κίνδυνο αγοράς λόγω της αβεβαιότητας ως προς τις μελλοντικές διακυμάνσεις των τιμών των εν λόγω στοιχείων.
- **Πιστωτικός κίνδυνος**
  Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από την πιθανότητα αθέτησης λόγω αδυναμίας ή αποφυγής ενός συμβαλλόμενου με την ΚΤΚ μέρους να ανταποκριθεί πλήρως ή εγκαίρως στις υποχρεώσεις του με κίνδυνο την πραγματοποίηση απωλειών. Συμβαλλόμενα μέρη μπορεί να περιλαμβάνουν δανειζόμενους, εκδότες τίτλων ή οποιοδήποτε άλλο μέρος με το οποίο συμβάλλεται η ΚΤΚ.
- **Λειτουργικός κίνδυνος**
  Λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος απω-

λειών που δύναται να προκύψουν από ανεπαρκείς εσωτερικές διαδικασίες και συστήματα ελέγχου ή μπορεί να καταλογιστεί στον ανθρώπινο παράγοντα ή στη αδυναμία αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών ή κρίσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΤΚ αποφάσισε την διατήρηση της πρόβλεψης έναντι κινδύνων που απορρέουν από τις κύριες δραστηριότητές της ΚΤΚ στα €285,0 εκατ. Το Συμβούλιο κατέληξε στη συγκεκριμένη απόφαση αφού έλαβε υπόψη τη συνολική δυνατότητα της Τράπεζας να αντιμετωπίσει τους κινδύνους αυτούς.

Οι εκτιμήσεις της ΚΤΚ για σκοπούς προσδιορισμού του ύψους των προβλέψεων περιλαμβάνουν κυρίως τους εξής κινδύνους:

- Κίνδυνο αγοράς και πιστωτικό κίνδυνο που απορρέουν από τη διαχείριση των επενδυτικών διαθεσίμων.
- Κίνδυνο αγοράς και πιστωτικό κίνδυνο που απορρέουν από πράξεις παροχής έκτακτης ρευστότητας.
- Πιστωτικό κίνδυνο ο οποίος απορρέει από τις πράξεις ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος που αναλογεί στην ΚΤΚ με βάση το μερίδιο συμμετοχής της στο κεφάλαιο της ΕΚΤ και ο οποίος αποτιμάται από την ΕΚΤ. Ειδικότερα, ο κίνδυνος περιλαμβάνει τον πιστωτικό κίνδυνο από Πράξεις Ανοικτής Αγοράς και από τα χρεόγραφα που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο των προγραμμάτων πολιτικής του Ευρωσυστήματος, ήτοι Προγράμματα Αγοράς Καλυμμένων Ομολόγων, Πρόγραμμα Αγοράς Χρεογράφων και Πρόγραμμα Αγοράς Χρεογράφων του δημοσίου τομέα στις δευτερογενείς αγορές (PSPP).
- Λειτουργικό κίνδυνο.

Σημειώνεται ότι η εκτίμηση κινδύνων και η δημιουργία προβλέψεων απαιτεί από τη Διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΤΚ την άσκηση κρίσης και τη διατύπωση εκτιμήσεων και παραδοχών εντός ενός περιβάλλοντος αβεβαιότητας. Οι εκτιμήσεις και οι υποστηρίζουσες παραδοχές βασίζονται σε παράγοντες οι οποίοι πιστεύεται ότι είναι λογικοί και επαρκώς συντηρητικοί υπό τις περιστάσεις, όπως ο βαθμός κάλυψης από εξασφαλίσεις, η ποιότητα των εξασφαλίσεων και η πορεία συγκεκριμένων μακροοικονομικών δεικτών της οικονομίας. Για τον υπολογισμό του ύψους των προβλέψεων χρησιμοποιούνται, ανάλογα με το κίνδυνο, διεθνώς αναγνωρισμένα εργαλεία όπως Αξία-σε-Κίνδυνο (Value-at-Risk) και Αναμενόμενη Απώλεια (Expected Shortfall) καθώς επίσης και μεθοδολογίες που εφαρμόζονται σε επίπεδο Ευρωσυστήματος. Σημειώνεται ότι στην πορεία του χρόνου τα τελικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από αυτές τις εκτιμήσεις.

Π14. Λογαριασμοί αναπροσαρμογής
(**Πίνακας 15**, σελ. 81)

Το στοιχείο αυτό αφορά κατά κύριο λόγο τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη σε στοιχεία ενεργητικού και παθητικού (σχετική αναφορά στην σημείωση Λογιστικές Αρχές - Αποτίμηση εσόδων και εξόδων).

Κατά την αποτίμηση στο τέλος της χρήσεως 2015 τα συνολικά μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, εξαιρουμένης της επανεπιμέτρησης ωφελημάτων, αυξήθηκαν κατά €491,0 χιλιάδες (2014: αύξηση €61,0 εκατ.) και εμφανίζονται αναλυτικά στον πιο κάτω πίνακα. Με την επανεπιμέτρηση της υποχρέωσης ωφελημάτων αφυπηρέτησης το σύνολο των λογαριασμών αναπροσαρμογής ανέρχεται σε €424,4 εκατ. (2014: €424,3 εκατ.) παρουσιάζοντας αύξηση €154 χιλιάδες.

Πίνακας 15 **Λογαριασμοί αναπροσαρμογής**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Αναπροσαρμογές προ-σταδίου III			
- Χρυσός	*240.030*	*240.030*	-
- Συνάλλαγμα	*977*	*977*	-
	241.007	**241.007**	**-**
Άλλες αναπροσαρμογές			
- Χρυσός	*180.765*	*187.636*	*(6.871)*
- Συνάλλαγμα	*19.109*	*10.654*	*8.455*
- Τιμές χρεογράφων	*792*	*1.885*	*(1.093)*
	200.666	**200.175**	**491**
	441.673	**441.182**	**491**
Επανεπιμέτρηση Υποχρέωσης για Ωφελήματα Αφυπηρέτησης	(14.528)	(16.911)	2.383
Επανεπιμέτρηση Υποχρέωσης για Ωφελήματα Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	(2.720)	-	(2.720)
Σύνολο	**424.425**	**424.271**	**154**

Πίνακας 16 **Κεφάλαιο και αποθεματικά**

	31 Δεκ. 2015 €΄000	31 Δεκ. 2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Κεφάλαιο	90.000	90.000	-
Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο	159.024	125.766	33.258
Σύνολο	**249.024**	**215.766**	**33.258**

Οι αναπροσαρμογές προ-σταδίου III αφορούν σε συσσωρευμένες αναπροσαρμογές μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2007, δηλαδή πριν την υιοθέτηση του ευρώ. Οι αναπροσαρμογές αυτές παραμένουν σταθερές. Μετέπειτα αναπροσαρμογές καταχωρούνται ξεχωριστά στα υπόλοιπα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 η μεγαλύτερη αναπροσαρμογή σε αξία πηγάζει από την αποτίμηση των διαθεσίμων της ΚΤΚ σε χρυσό (βλ. Σημείωση «Ε1 Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό») και οφείλεται στην μείωση των τιμών χρυσού στις διεθνείς αγορές.

Οι κυριότερες ισοτιμίες που χρησιμοποιήθηκαν για τις αναπροσαρμογές έναντι του ευρώ όπως αναφέρονται στο Δελτίο Ισοτιμιών Αναφοράς της ΕΚΤ είναι: Στερλίνα €0,7340 (2014: €0,7789), Δολάριο ΗΠΑ €1,0887 (2014: €1,2141).

Π15. Κεφάλαιο και αποθεματικά (Πίνακας 16)

Το κεφάλαιο της Τράπεζας ανέρχεται σε €90,0 εκατ. και κατέχεται εξ ολοκλήρου από τη Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η Τράπεζα έχει αποθεματικό, καλούμενο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο, το οποίο σχηματίζεται με

παρακράτηση από τα καθαρά κέρδη της ΚΤΚ, το ύψος του οποίου καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο με κριτήριο τη διασφάλιση της διαρκούς και εύρυθμης λειτουργίας της ΚΤΚ και της απαραίτητης οικονομικής ανεξαρτησίας για επίτευξη των σκοπών της.

Στο Γενικό Αποθεματικό Κεφάλαιο μεταφέρθηκε το 20% του καθαρού πλεονάσματος κατά το 2014 όπως προνοείται στο άρθρο 59 των *περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων*. Το υπόλοιπο 80% του καθαρού πλεονάσματος εκάστης χρήσεως μεταφέρεται στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό σε πίστη του Πάγιου Ταμείου της Κυβέρνησης, εκτός εάν το Συμβούλιο αποφασίσει την περαιτέρω παρακράτηση κερδών σε περίπτωση που τούτο επιβάλλεται κατά την κρίση του από εξαιρετικές περιστάσεις.

Άλλες σημειώσεις

Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, υπήρχαν εκκρεμείς αγωγές εναντίον της ΚΤΚ σε σχέση με τις δραστηριότητές της. Η πλειονότητα των αγωγών καταχωρήθηκαν εναντίον της ΚΤΚ ως συνδίκου και προέκυψαν συνεπεία των διαταγμάτων που εκδόθηκαν για την εφαρμογή των μέτρων εξυγίανσης κατά το 2013.

Η ΚΤΚ έχει διαβουλευθεί με τους νομικούς της συμβούλους και κρίνει ότι έχει ισχυρή βάση υπεράσπισης βασισμένη στο νομικό και θεσμικό πλαίσιο, καθώς και στα πραγματικά γεγονότα που κρίνονται. Συνεπώς δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόνοια στις οικονομικές καταστάσεις.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

Κ1. Καθαρά έσοδα από τόκους

Το στοιχείο αυτό περιλαμβάνει έσοδα από τόκους μείον έξοδα από τόκους. Τα καθαρά έσοδα από τόκους μειώθηκαν κατά €44,0 εκατ. και ανήλθαν σε €149,6 εκατ. έναντι €193,6 εκατ. στην προηγούμενη χρήση. Αυτό οφειλόταν κυρίως στη μείωση τόκου επί των ημερησίων υπολοίπων του λογαριασμού παροχής ενίσχυσης έκτακτης ρευστότητας.

Κ1.1 Έσοδα από τόκους (**Πίνακας 17**, σελ. 84)

Μειώθηκαν κατά €55,7 εκατ. και ανήλθαν σε €150,2 εκατ. έναντι €205,9 εκατ. στην προηγούμενη χρήση. Αυτό οφειλόταν κυρίως στη μείωση τόκου επί των ημερησίων υπολοίπων του λογαριασμού παροχής ενίσχυσης έκτακτης ρευστότητας.

- **Χρεόγραφα για σκοπούς νομισματικής πολιτικής**
  Περιλαμβάνει τόκους χρεογράφων που αγοράστηκαν από την ΚΤΚ στο πλαίσιο των προγραμμάτων του Ευρωσυστήματος για την αγορά Καλυμμένων Ομολόγων (CBPP, CBPP2 και CBPP3) και τίτλους του δημοσίου στα πλαίσια του Προγράμματος Αγοράς Χρεογράφων (SMP) και από το πρόγραμμα αγοράς χρεογράφων του δημοσίου τομέα (PSPP). (βλ. σημείωση «Ε7.1 Χαρτοφυλάκιο Χρεογράφων για σκοπούς νομισματικής πολιτικής»).
- **Απαίτηση από TARGET2**
  Περιλαμβάνει τόκους οι οποίοι υπολογίζονται επί των ημερησίων υπολοίπων του λογαριασμού δοσοληψιών της ΚΤΚ και τις ΕθνΚΤ του ΕΣΚΤ (σύστημα TARGET2) από τον Μάιο 2015 όταν το υπόλοιπο μετατράπηκε από πιστωτικό σε χρεωστικό (βλ. σημείωση «Ε9.5 Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)»).
- **Πράξεις Ανοιχτής Αγοράς**
  Περιλαμβάνει τόκους που πηγάζουν από δάνεια της ΚΤΚ προς τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω των πράξεων ανοικτής αγοράς καθώς και της πάγιας διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης που διενεργούνται από το Ευρωσύστημα για τη χορήγηση ρευστότητας στο πλαίσιο της άσκησης της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ.
- **Έκτακτη Ενίσχυση Ρευστότητας**
  Αφορά τόκους από πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα προς εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα (ELA) (βλ. σημείωση «Ε6 Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ»).
- **Χρεόγραφα βάσει επενδυτικής πολιτικής**
  Οι τόκοι της κατηγορίας αυτής σε ευρώ μειώθηκαν κατά €3,9 εκατ. σε €4,0 εκατ. το 2015 έναντι €7,9 εκατ. το 2014. Στα έσοδα τόκων χρεογράφων σε συνάλλαγμα παρατηρήθηκε αύξηση κατά €292 χιλιάδες.
- **Απαιτήσεις από την μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ**
  Περιλαμβάνει τόκους επί της απαίτησης σε ευρώ που προέκυψε από τη μεταφορά των συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ, σύμφωνα με το άρθρο 30 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ. Ο τόκος υπολογίζεται με το 85% του εκάστοτε ισχύοντος οριακού επιτοκίου των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος. Η μείωση της κατά €85 χιλιάδες έναντι της προηγούμενης χρήσης οφείλεται κυρίως στη μείωση του επιτοκίου (μέσος όρος 2015: 0,05% έναντι του μέσου όρου 0,16% το 2014) (βλ. σημείωση «Ε9.2 Απαιτήσεις που αντιστοιχούν στη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων»).
- **Μακροχρόνιο Δάνειο στην Κυβέρνηση**
  Η κατηγορία αυτή αφορά τόκους επί του μακροπρόθεσμου δανείου που προέκυψε από οφειλές από την Κυπριακή Κυβέρνηση προς

Πίνακας 17 **Έσοδα από τόκους**

Έσοδα από τόκους σε ευρώ	2015 €΄000	2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Από απαιτήσεις σε ευρώ			
Από πράξεις νομισματικής πολιτικής			
Χρεόγραφα	16.207	15.720	487
Πράξεις ανοιχτής αγοράς	1.262	2.279	(1.017)
	17.469	**17.999**	**(530)**
Από άλλες απαιτήσεις σε ευρώ			
Παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα	**77.292**	**136.958**	**(59.666)**
Απαίτηση από TARGET2	541	-	541
Χρεόγραφα βάσει επενδυτικής πολιτικής	3.962	7.899	(3.937)
Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ	38	123	(85)
Καθαρή απαίτηση που προκύπτει από την κατανομή τραπεζογραμματίων ευρώ	67	-	67
Μακροχρόνιο δάνειο στην κυβέρνηση	38.085	39.723	(1.638)
Δάνεια στο προσωπικό της τράπεζας	97	98	(1)
Αρνητικά επιτόκια	11.860	2.523	9.337
Λοιποί τόκοι	124	138	(14)
	54.774	**50.504**	**4.270**
Σύνολο εσόδων τόκων από απαιτήσεις σε ευρώ	**149.535**	**205.461**	**(55.926)**
Από απαιτήσεις σε συνάλλαγμα			
Χρεόγραφα	518	226	292
Λοιποί τόκοι	151	215	(64)
	669	**441**	**228**
Σύνολο εσόδων από τόκους	**150.204**	**205.902**	**(55.698)**

την ΚΤΚ πριν την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ. Το επιτόκιο ανέρχεται σε 3% (βλ. σημείωση «Ε8 Χρέος Γενικής Κυβέρνησης σε ευρώ»).

- **Δάνεια στο προσωπικό της ΚΤΚ**
  Οι τόκοι αυτοί οι οποίοι πηγάζουν από δάνεια που έχουν χορηγηθεί στο προσωπικό της ΚΤΚ (στεγαστικών και άλλων οικονομικών αναγκών) μειώθηκαν κατά €1 χιλιάδα σε €97 χιλιάδες το 2015.
- **Αρνητικά επιτόκια**
  Με απόφαση της ΕΚΤ από 11 Ιουνίου 2014 επιβλήθηκαν αρνητικά επιτόκια σε συγκεκριμένες καταθέσεις. Αρνητικοί τόκοι από τις καταθέσεις τραπεζών αποτελούν μέρος του νομισματικού εισοδήματος.

Κ1.2 Έξοδα σε τόκους (**Πίνακας 18**, σελ. 85)
Μειώθηκαν κατά €11,7 εκατ. και ανήλθαν σε €0,6 εκατ. έναντι €12,3 εκατ. στην προηγούμενη χρήση. Αυτό οφειλόταν κυρίως στη μείωση τόκου επί των ημερησίων υπολοίπων του λογαριασμού παροχής ενίσχυσης έκτακτης ρευστότητας.

Πίνακας 18 **Έξοδα σε τόκους**

Έξοδα σε τόκους	2015 €΄000	2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Από Υποχρεώσεις σε ευρώ			
Υποχρέωση στο TARGET2	280	9.440	(9.160)
Καθαρή υποχρέωση που προκύπτει από την κατανομή τραπεζογραμματίων ευρώ	-	489	(489)
Υποχρεωτικές καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων	256	824	(568)
Άλλες καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων	-	1.027	(1.027)
Λοιπά έξοδα τόκων	-	415	(415)
	536	**12.195**	**(11.659)**
Έξοδα τόκων σε συνάλλαγμα	*84*	*128*	*(44)*
Σύνολο εξόδων σε τόκους	**620**	**12.323**	**(11.703)**

- **Υποχρέωση στο TARGET2**
  Περιλαμβάνει τόκους οι οποίοι υπολογίζονται επί των ημερησίων υπολοίπων του λογαριασμού δοσοληψιών της ΚΤΚ με την ΕΚΤ και τις ΕθνΚΤ του ΕΣΚΤ (σύστημα TARGET2). Η μείωση κατά €9,2 εκατ. σε €0,3 εκατ. το 2015 οφείλεται στη μετατροπή του υπολοίπου από το Παθητικό στο Ενεργητικό. Επιπρόσθετα, το βασικό επιτόκιο της ΕΚΤ με το οποίο εκτοκίζεται το στοιχείο αυτό έχει μειωθεί, ο μέσος όρος του επιτοκίου από 0,16% το 2014 διαμορφώθηκε σε σταθερό 0,05% το 2015 (βλ. σημείωση «Π10.4 Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)»).
- **Υποχρεωτικές καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων**
  Αφορούν σε τόκους επί των υποχρεωτικών καταθέσεων (ελάχιστα υποχρεωτικά αποθεματικά) (βλ. σημείωση «Π2 Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ, σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής»).
- **Άλλες καταθέσεις πιστωτικών ιδρυμάτων**
  Αφορούν σε τόκους επί καταθέσεων πάγιας διευκόλυνσης αποδοχής καθώς και επί καταθέσεων προθεσμίας (βλ. σημείωση «Π2 Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ, σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής»).

Κ2. Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, αποσβέσεις και προβλέψεις για κινδύνους

Οι αποσβέσεις χρηματοοικονομικών μέσων και τοποθετήσεων απεικονίζουν κατά κύριο λόγο τη μείωση, πέραν του καθαρού κόστους κτήσης, της αγοραίας αξίας χρεογράφων που αποτιμούνται στις μέσες αγοραίες τιμές.

Κ3.1 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

Το στοιχείο αυτό περιλαμβάνει κυρίως την ανάκτηση εξόδων εποπτείας που το 2015 ήταν €8,7 εκατ. (2014: €4,4 εκατ.) και ανάκτηση εξόδων σε σχέση με την Αρχή Εξυγίανσης €3,3 εκατ. (2014: 0). Το ποσό του 2014 περιλαμβάνει επίσης ανάκτηση εξόδων συμβουλευτικών υπηρεσιών ποσού €9,5 εκατ. Σημειώνεται ότι τα έξοδα

εποπτείας κοστολογούνται με βάση την μεθοδολογία της επιτροπής της ΕΚΤ COMCO (Committee on Controlling).

Κ4. Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές

Διανομή κερδών της ΕΚΤ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε κατά την συνεδρία του στις 22 Ιανουαρίου 2016 τη διανομή €812,1 εκατ. που αντιστοιχεί με τα έσοδα που απορρέουν από το μερίδιό της επί της συνολικής αξίας των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων που έχουν εκδοθεί για λογαριασμό της (8%), και τα έσοδα της από τα Προγράμματα Αγοράς Χρεογράφων SMP, CBPP, ABSPP και PSPP. Η διανομή έγινε στις 29 Ιανουαρίου 2016 και το ποσό που αναλογεί στην ΚΤΚ ανέρχεται σε €1,7 εκατ. (2014: €1,8 εκατ.).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ, στη συνεδρία του στις 17 Φεβρουαρίου 2016 αποφάσισε τη διανομή του υπολειπόμενου καθαρού κέρδους για το 2015 ύψους €270 εκατ. Το ποσό που αναλογεί στην ΚΤΚ ανέρχεται σε €580 χιλιάδες. Η διανομή του υπολειπόμενου καθαρού κέρδους της ΕΚΤ για το 2014 ήταν ύψους €148,1 εκατ. και το ποσό που αναλογούσε στην ΚΤΚ ανερχόταν σε €320 χιλιάδες.

Κ5. Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος

Το στοιχείο αυτό περιλαμβάνει το καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος που οι ΕθνΚΤ συγκεντρώνουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στον τομέα της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Το ποσό του νομισματικού εισοδήματος για κάθε ΕθνΚΤ προσδιορίζεται με υπολογισμό των πραγματικών ετήσιων εσόδων που απορρέουν από τα στοιχεία του ενεργητικού που έχει στην κατοχή της έναντι της νομισματικής βάσης.

Η νομισματική βάση αποτελείται κυρίως από τα ακόλουθα στοιχεία του παθητικού:

- τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία,
- υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής,
- καθαρές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2),
- καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ.

Ποσά τόκων που έχουν πληρωθεί επί των πιο πάνω υποχρεώσεων που αποτελούν τη νομισματική βάση αφαιρούνται από το νομισματικό εισόδημα κάθε ΕθνΚΤ.

Τα στοιχεία του ενεργητικού οι αποδόσεις των οποίων λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του νομισματικού εισοδήματος είναι κυρίως τα ακόλουθα:

- δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής,
- απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ,
- καθαρές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2),
- καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ,
- ένα ελάχιστο ποσό διαθεσίμων χρυσού για κάθε ΕθνΚΤ, κατ' αναλογία της κλείδας

κατανομής κάθε ΕθνΚΤ. Ο χρυσός θεωρείται ότι δεν παράγει εισόδημα.

Στις περιπτώσεις που η αξία των στοιχείων του ενεργητικού οι αποδόσεις των οποίων λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του νομισματικού εισοδήματος υπερβαίνει ή υπολείπεται της αξίας της νομισματικής βάσης, η απόδοση της διαφοράς (gap) υπολογίζεται εφαρμόζοντας το επιτόκιο κύριας αναχρηματοδότησης επί της ημερήσιας προαναφερθείσας διαφοράς (gap).

Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους το συνολικό ποσό του συγκεντρωθέντος νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος αναδιανέμεται μεταξύ των ΕθνΚΤ, κατ' αναλογία των αντίστοιχων καταβεβλημένων μεριδίων συμμετοχής τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ.

Η διαφορά, ύψους €9,2 εκατ. (2014: €0,3 εκατ.), μεταξύ του νομισματικού εισοδήματος, ύψους €28,5 εκατ. (2014: €21,8 εκατ.), που η ΚΤΚ συγκέντρωσε στη χρήση 2015 και του νομισματικού εισοδήματος, ύψους €19,3 εκατ. (2014: €21,5 εκατ.), που της αναλογεί από την αναδιανομή, σύμφωνα με το μερίδιο της στο καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ, αντιστοιχεί στο καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος και πληρώθηκε στις 29 Ιανουαρίου 2016.

Επιπλέον το 2014 η ΚΤΚ έχει εισπράξει €1,2 δισ. λόγω αναθεώρησης του νομισματικού εισοδήματος για τα έτη 2008-2013.

Κ6. Λοιπά Έσοδα

Λοιπά έσοδα συνιστούν κυρίως έσοδα από εκδόσεις συλλεκτικών κερμάτων €0,2 εκατ. (2014: €0,2 εκατ.)

Κ7. Δαπάνες Προσωπικού (**Πίνακας 19**, σελ. 88)

Στις απολαβές των συνταξιούχων, καθώς και των υπαλλήλων, εφαρμόζονται όλες οι μειώσεις και αποκοπές που εφαρμόζονται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα είτε κατ' εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας, είτε με απόφαση του ΔΣ της ΚΤΚ, στην περίπτωση όπου οι πρόνοιες της νομοθεσίας που αφορούν τον ευρύτερο δημόσιο τομέα δεν τυγχάνουν εφαρμογής στην ΚΤΚ.

Στους αξιωματούχους περιλαμβάνονται ο Διοικητής και οι Εκτελεστικοί Σύμβουλοι οι οποίοι είχαν τις εξής ακαθάριστες απολαβές (βασικός, τιμάριθμος και επιδόματα) που παρουσιάζονται στον **Πίνακα 20** (σελ. 89). Σε ότι αφορά τις ακαθάριστες απολαβές των πιο πάνω αξιωματούχων, αυτές υπόκεινται στις μειώσεις που εφαρμόζονται στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και αποκοπές που εφαρμόζονται για τους αξιωματούχους στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Σύμφωνα με τα συμβόλαιά τους ο Διοικητής δικαιούται προσωπικό και στεγαστικό δάνειο, και οι Εκτελεστικοί Σύμβουλοι δικαιούνται προσωπικό δάνειο με τους ίδιους όρους που τα δάνεια αυτά παραχωρούνται στο υπόλοιπο προσωπικό της ΚΤΚ.

Στους Αξιωματούχους παραχωρήθηκαν τα δάνεια, όπως αναλύονται στον **Πίνακα 20** (σελ. 89).

Κ8. Διοικητικές Δαπάνες (**Πίνακας 21**, σελ. 89)

Κατά τη διάρκεια του έτους οι διοικητικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά €7,0 εκατ. σε €11,9 εκατ. (2014: €4,9 εκατ.).

Κ11. Λοιπά Έξοδα

Λοιπά έξοδα περιλαμβάνουν έξοδα για συμβουλευτικές υπηρεσίες €0,2 εκατ. (2014: €11,6 εκατ.) καθώς και λειτουργικά έξοδα όπως τηλεπικοινωνίες, θεματοφυλακής και υποδομής αυτοματοποίησης.

Πίνακας 19 **Δαπάνες προσωπικού**

	2015 €΄000	2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Ωφελήματα Υπαλλήλων			
Ακαθάριστες Απολαβές (Βασικός, Τιμάριθμος, Επιδόματα, Υπερωρίες)	15.561	15.519	42
Συνταξιοδοτικά ωφελήματα - Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	1.828	1.333	495
Εργοδοτικές εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλες εισφορές	2.563	2.508	55
	19.952	**19.360**	**592**
Ωφελήματα Αξιωματούχων			
Ακαθάριστες Απολαβές (Βασικός, Τιμάριθμος, Επιδόματα)	361	483	(122)
Συνταξιοδοτικά ωφελήματα - Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	41	36	5
Εργοδοτικές εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλες εισφορές	15	68	(53)
Αντιμισθία Μη Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων	128	143	(15)
	545	**730**	**(185)**
Δαπάνη τόκου επί του Σχεδίου Σύνταξης	3.832	4.321	(489)
Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Συνταξιούχων			
Κόστος τρέχοντος έτους	954	947	7
Σύνολο	**25.283**	**25.358**	**(75)**

Πίνακας 20 **Απολαβές Αξιωματούχων**

	2015 €΄000	2014 €΄000
Χρυστάλλα Γιωρκάτζη (Διοικητής από 11 Απριλίου 2014)	182	132
Πανίκος Δημητριάδης (Διοικητής από 3 Μαΐου 2012 μέχρι 10 Απριλίου 2014)	-	71
Γιώργος Συρίχας (Εκτελεστικός Σύμβουλος από 19 Σεπτεμβρίου 2013)	140	140
Στέλιος Κοιλιάρης (Εκτελεστικός Σύμβουλος από 19 Σεπτεμβρίου 2013 μεχρι 11 Απριλίου 2015)	39	140
Σύνολο	**361**	**483**
Μη Εκτελεστικοί Σύμβουλοι		
Νίκος Κωνσταντίνου (από 3 Δεκεμβρίου 2008 μέχρι 18 Οκτωβρίου 2015)	24	30
Σταύρος Ζένιος (από 16 Οκτωβρίου 2013 μέχρι 18 Μαρτίου 2015)	6	26
Φίλιππος Μαννάρης (από 16 Οκτωβρίου 2013)	30	30
Μιχάλης Πολυδωρίδης (από 26 Ιουλίου 2013)	30	30
Ανδρέας Περσιάνης (από 5 Φεβρουαρίου 2014)	30	27
Φοίβος Βάκης (από 17 Νοεμβρίου 2015)	4	-
Ανδρέας Γιασεμίδης (από 17 Νοεμβρίου 2015)	4	-
Σύνολο	**128**	**143**
Δάνεια Αξιωματούχων		
Στέλιος Κοιλιάρης		
Προσωπικό δάνειο με επιτόκιο 0% στις 17 Οκτωβρίου 2013 €58 χιλιάδες		
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	-	45

Πίνακας 21 **Διοικητικές δαπάνες**

	2015 €΄000	2014 €΄000	Αλλαγή €΄000
Συμβουλευτικές υπηρεσίες	1.642	132	1.510
Νομικές δαπάνες	6.025	850	5.175
Συντήρηση, επιδιορθώσεις, καθαριότητα	1.260	1.291	(31)
Οδοιπορικά και επιδόματα εκτός έδρας	900	890	10
Τηλεπικοινωνίες	280	300	(20)
Ηλεκτρισμός, θέρμανση και τέλη υδατοπρομήθειας	520	706	(186)
Φιλοξενία και συνέδρια εντός Κύπρου	178	77	101
Ασφάλιση κτηρίου, εξοπλισμού και οχημάτων	61	60	1
Διάφορα	1.080	593	487
Σύνολο	**11.946**	**4.899**	**7.047**

Πίνακας 22 **Κλείδα συμμετοχής στο κεφάλαιο της ΕΚΤ**

	2015 %	2014 %
Nationale Bank van Belgie/Banque Nationale de Belgique	2,4778	2,4778
Deutsche Bundesbank	17,9973	17,9973
Eesti Pank	0,1928	0,1928
Bank of Greece	2,0332	2,0332
Banco de Espana	8,8409	8,8409
Banque de France	14,1792	14,1792
Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	1,1607	1,1607
Banca d'Italia	12,3108	12,3108
Banque centrale du Luxembourg	0,2030	0,2030
De Nederlandsche Bank	4,0035	4,0035
Oesterreichische Nationalbank	1,9631	1,9631
Banco de Portugal	1,7434	1,7434
Suomen Pankki-Finlands Bank	1,2564	1,2564
Banka Slovenije	0,3455	0,3455
Latvijas Banka	0,2821	0,2821
Central Bank of Malta/ Bank Centrali ta' Malta	0,0648	0,0648
Central Bank of Cyprus	0,1513	0,1513
Narodna banka Slovenska	0,7725	0,7725
Lietuvos bankas	0,4132	-
Σύνολο ΕθνΚΤ ζώνης του ευρώ	**70,3915**	**69,9783**
Česká národní banka	1,6075	1,6075
Danmarks Nationalbank	1,4873	1,4873
Lietuvos bankas	-	0,4132
Magyar Nemzeti Bank	1,3798	1,3798
Narodowy Bank Polski	5,1230	5,1230
Sveriges Riksbank	2,2729	2,2729
Bank of England	13,6743	13,6743
Bulgarian National Bank	0,8590	0,8590
Banca Nationala a Romaniei	2,6024	2,6024
Hrvatska Narodna Banka	0,6023	0,6023
Σύνολο ΕθνΚΤ εκτός ζώνης του ευρώ	**29,6085**	**30,0217**
Σύνολο ΕθνΚΤ ΕΣΚΤ	**100**	**100**
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου		
Κλείδα Ευρωσυστήματος	**0,2149**	**0,2162**
Κλείδα Κατανομής Τραπεζογραμματιών	**0,1975**	**0,1990**

Την 1 Ιανουαρίου 2015, με την ένταξη της Λιθουανίας στην Ευρωζώνη, αναθεωρήθηκαν η Κλείδα Κατανομής του Ευρωσυστήματος και η Κλείδα Κατανομής Τραπεζογραμματίων (**Πίνακας 22**).

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Έκθεση επί των οικονομικών καταστάσεων

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (η 'Τράπεζα') στις σελίδες 59 μέχρι 90 οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοικητού και του Συμβουλίου για τις οικονομικές καταστάσεις

Η Διοικητής και το Συμβούλιο της Τράπεζας είναι υπεύθυνοι για την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με το Άρθρο 57(2) των *περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, 2002 - (Αρ.3) 2014*, με βάση εγκεκριμένες λογιστικές αρχές που εκάστοτε ισχύουν για το ΕΣΚΤ όπως αυτές καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στην Κατευθυντήρια Γραμμή ΕΚΤ/2010/20, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με τις Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΚΤ/2011/27, ΕΚΤ/2012/29, ΕΚΤ/2014/54 και ΕΚΤ/2015/24, και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες που η Διοικητής και το Συμβούλιο καθορίζουν ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη των ελεγκτών

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση λελογισμένης διασφάλισης για το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή, περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος των οικονομικών καταστάσεων, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνων, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων της οντότητας που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της οντότητας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοικητή και το Συμβούλιο, καθώς και την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να παράσχουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής θέσης της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και της χρηματοοικονομικής της επίδοσής για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με το Άρθρο 57(2) των *περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων, 2002 - (Αρ.3)*

2014, με βάση εγκεκριμένες λογιστικές αρχές που εκάστοτε ισχύουν για το ΕΣΚΤ όπως αυτές καθορίζονται από την ΕΚΤ στην Κατευθυντήρια Γραμμή ΕΚΤ/2010/20, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με τις Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΚΤ/2011/27, ΕΚΤ/2012/29, ΕΚΤ/2014/54 και ΕΚΤ/2015/24.

Έκθεση επί άλλων νομικών απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των *περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων, 2009 και 2014*, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από την Τράπεζα κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας και από όσα καλύτερα έχουμε πληροφορηθεί και σύμφωνα με τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, οι οικονομικές καταστάσεις παρέχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες με τον απαιτούμενο τρόπο, σύμφωνα με το Άρθρο 57(2) των *περί της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμων του 2002 - (Αρ.3) 2014*, με βάση εγκεκριμένες λογιστικές αρχές που εκάστοτε ισχύουν για το ΕΣΚΤ όπως αυτές καθορίζονται από την ΕΚΤ στην Κατευθυντήρια Γραμμή ΕΚΤ/2010/20, όπως αυτή έχει τροποποιηθεί με τις Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΚΤ/2011/27, ΕΚΤ/2012/29, ΕΚΤ/2014/54 και ΕΚΤ/2015/24.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για το Συμβούλιο της Τράπεζας ως σώμα και μόνο και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε ή αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

28 Μαρτίου 2016

Ιάκωβος Π. Γαλανός, FCA
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της
KPMG Limited
Εγκεκριμένοι Λογιστές
Τ.Θ 21121
1502 Λευκωσία
Κύπρος

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:
ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΚΤΚ

Επιτροπή Ελέγχου

Συστήνεται βάσει του άρθρου 60Α του *περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου, 2002*, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, με αρμοδιότητα τον έλεγχο της εφαρμογής κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, την εποπτεία της διενέργειας εσωτερικού διαχειριστικού ελέγχου και την υποβολή εκθέσεων προς το Συμβούλιο.

Μέλη	Τίτλος	
Νίκος Κωνσταντίνου[1]	Μη εκτελεστικός σύμβουλος	Πρόεδρος
Μιχάλης Πολυδωρίδης	Μη εκτελεστικός σύμβουλος	Μέλος
Φίλιππος Μαννάρης	Μη εκτελεστικός σύμβουλος	Μέλος
Φοίβος Βάκης[2]	Μη εκτελεστικός σύμβουλος	Μέλος

(1) Ο κ. Νίκος Κωνσταντίνου παραιτήθηκε από τη θέση του μη εκτελεστικού συμβούλου της ΚΤΚ στις 19 Οκτωβρίου 2015.
(2) Ο κ. Φοίβος Βάκης διορίστηκε ως μέλος της Επιτροπής Ελέγχου στις 21 Δεκεμβρίου 2015.

Επιτροπή Προσωπικού

Συστήνεται βάσει του άρθρου 22 του *περί Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου Νόμου, 2002*, όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα.

Γνωμοδοτεί προς το Διοικητή για διορισμούς, μισθολογικές τοποθετήσεις, επιλαμβάνεται διαδικασιών για πειθαρχικά παραπτώματα και πτωχεύσεις υπαλλήλων. Έχει αποφασιστική αρμοδιότητα σε σχέση με την καταλληλότητα των προσόντων και της πείρας για κάθε συγκεκριμένη θέση, την αποκατάσταση υπαλλήλων των οποίων η προαγωγή ακυρώθηκε, την επιβολή πειθαρχικής ποινής και τη διαθεσιμότητα υπαλλήλων για ορισμένα αδικήματα.

Μέλη	Τίτλος	
Χρυστάλλα Γιωρκάτζη	Διοικητής	Πρόεδρος
-----	Υποδιοικητής[1]	Μέλος
Στέλιος Κοιλιάρης[2]	Εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος
Γιώργος Συρίχας	Εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος
Νίκος Κωνσταντίνου[3]	Μη εκτελεστικός σύμβουλος	Μέλος
Μιχάλης Πολυδωρίδης	Μη εκτελεστικός σύμβουλος	Μέλος
Ανδρέας Γιασεμίδης[4]	Μη εκτελεστικός σύμβουλος	Μέλος

(1) Η θέση του Υποδιοικητή προνοείται από το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και παραμένει κενή.
(2) Ως αποτέλεσμα της παραίτησης του κ. Κοιλιάρη από τη θέση του Εκτελεστικού Συμβούλου της ΚΤΚ στις 12 Απριλίου 2015 και μη διορισμού άλλου Εκτελεστικού Συμβούλου, η θέση παραμένει κενή.
(3) Ο κ. Νίκος Κωνσταντίνου παραιτήθηκε από τη θέση του μη εκτελεστικού συμβούλου της ΚΤΚ στις 19 Οκτωβρίου 2015.
(4) Ο κ. Ανδρέας Γιασεμίδης διορίστηκε ως μέλος της Επιτροπής Προσωπικού στις 21 Δεκεμβρίου 2015.

Επιτροπή Εξυγίανσης

Συστάθηκε βάσει του άρθρου 2Α(1) του *περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμου* και είναι το αποφασίζον εκτελεστικό όργανο της Αρχής Εξυγίανσης με κύρια αρμοδιότητα την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, τη λήψη αποφάσεων και την έκδοση Διαταγμάτων ή Οδηγιών, ανάλογα με την περίπτωση, κατά τα οριζόμενα στο Νόμο.

Μέλη	Τίτλος	
Χρυστάλλα Γιωρκάτζη	Διοικητής	Πρόεδρος
Στέλιος Κοιλιάρης[1]	Εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος
Γιώργος Συρίχας	Εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος

(1) Ως αποτέλεσμα της παραίτησης του κ. Κοιλιάρη από τη θέση του Εκτελεστικού Συμβούλου της ΚΤΚ στις 12 Απριλίου 2015 και μη διορισμού άλλου Εκτελεστικού Συμβούλου, η θέση παραμένει κενή.

Επιτροπή Επενδύσεων

Συστήνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου για παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης προς το Διοικητικό Συμβούλιο, περιλαμβανομένης της υποβολής προτάσεων επί θεμάτων που σχετίζονται με την Επενδυτική Πολιτική της ΚΤΚ.

Μέλη	Τίτλος	
Φίλιππος Μαννάρης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος	Πρόεδρος
Ανδρέας Περσιάνης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος
Μιχάλης Πολυδωρίδης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος

Επιτροπή Κινδύνων

Συστήνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου για παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στο Διοικητικό Συμβούλιο για την επιτυχή εκπλήρωση του ρόλου του στην εποπτεία των κινδύνων της ΚΤΚ (risk oversight).

Μέλη	Τίτλος	
Γιώργος Συρίχας	Εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος
Νίκος Κωνσταντίνου[1]	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος
Μιχάλης Πολυδωρίδης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος

(1) Ο κ. Νίκος Κωνσταντίνου παραιτήθηκε από τη θέση του μη εκτελεστικού συμβούλου της ΚΤΚ στις 19 Οκτωβρίου 2015.

Επιτροπή Προϋπολογισμού

Συστήνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και επιμελείται την προκαταρκτική κατάρτιση του προϋπολογισμού προτού υποβληθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Μέλη	Τίτλος	
Χρυστάλλα Γιωρκάτζη	Διοικητής	Πρόεδρος
Στέλιος Κοιλιάρης[1]	Εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος
Γιώργος Συρίχας	Εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος
Μιχάλης Πολυδωρίδης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος	Μέλος

(1) Ως αποτέλεσμα της παραίτησης του κ. Κοιλιάρη από τη θέση του Εκτελεστικού Συμβούλου της ΚΤΚ στις 12 Απριλίου 2015 και μη διορισμού άλλου Εκτελεστικού Συμβούλου, η θέση παραμένει κενή.